

На допомогу захисникам Батьківщини

Права і пільги для учасників АТО та членів їх сімей –
підстави та порядок отримання, рекомендації, довідкова інформація

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ТРАВЕНЬ 2015
Київ, Україна

Ця публікація підготовлена за підтримки

www.fmi-inc.net

Автори: Юлія Вітка, Наталія Горюк, Вікторія Страхова,
Ірина Дідковська, Олександра Калініченко,
Володимир Малишевський, Дмитро Євдокимів,
Олександр Ровенський, Віталік Погосян,
Аліна Самарець, Світлана Небесійчук,
Дмитро Федоренко, Іван Бабіук

Редактор: Олександр Крамаренко

Фото: Олександр Чекменьов

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

АТО Антитерористична операція
УБД Учасник бойових дій
ОГД Одноразова грошова допомога
КМУ Кабінет Міністрів України
МК Міжвідомча комісія
СБУ Служба безпеки України
ЗСУ Збройні Сили України
ПДФО Податок на доходи фізичних осіб
ЄСВ Єдиний соціальний внесок

МВС Міністерство внутрішніх справ України
ДСНС Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ДПтС Державна пенітенціарна служба України
МСЕК Медико-соціальна експертна комісія України
ВЛК Військово-лікарська комісія
РАЦС Органи реєстрації актів цивільного стану
КЗпП Кодекс законів про працю України
КУпАП Кодекс України про адміністративні правопорушення
КК Кримінальний кодекс України

ЗМІСТ

Перелік скорочень..... 2

ГЛАВА 1

Трудові питання мобілізованих 4

ГЛАВА 2

Щодо відпусток учасників АТО..... 13

ГЛАВА 3

Кредити та банківські платіжні картки 14

ГЛАВА 4

Особи, які вважаються ветеранами війни. Порядок отримання статусу учасника бойових дій 18

ГЛАВА 5

Пільги учасникам бойових дій 28

ГЛАВА 6

Порядок отримання статусу «член сім'ї загиблого» 42

ГЛАВА 7

Пільги членам сім'ї загиблих (померлих) ветеранів війни/учасників бойових дій 44

ГЛАВА 8

Порядок отримання статусу інваліда війни 56

ГЛАВА 9

Пільги інвалідам війни 60

ГЛАВА 10

Винагороди військовослужбовцям під час проведення АТО 80

ГЛАВА 11

Одноразова грошова допомога у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності..... 82

ГЛАВА 12

Пенсійне забезпечення учасників АТО 88

ГЛАВА 13

Щодо видачі та відновлення окремих документів. Довіреності. Виправлення помилок у документах та звернення до органів влади з вимогами захисту прав..... 101

ГЛАВА 14

Контакти адвокатів та центрів безоплатної вторинної правової допомоги 106

ГЛАВА 15

Контактні дані відомчих комісій 109

ГЛАВА 16

Оскарження незаконних дій військового керівництва 110

ЕЛЕКТРОННУ ВЕРСІЮ ЦІЄЇ БРОШУРИ МОЖНА ЗАВАНТАЖИТИ ЗА ПОСИЛАННЯМИ НА СТОР. 59 ==>

ГЛАВА 1. ТРУДОВІ ПИТАННЯ МОБІЛІЗОВАНИХ

РОЗДІЛ 1.1. Гарантія збереження робочого місця і заробітку найманим працівникам

1 Працівник повідомляє підприємство про мобілізацію. Пред'являє оригінал повістки з військового комісаріату.

2 Підприємство видає наказ про звільнення працівника від роботи на час проходження мобілізації. Наказ видається на підставі повістки (або окремого повідомлення з військового комісаріату).

УВАГА:

Працівник **НЕ** розриває трудові відносини, а **тимчасово звільняється від роботи на час проходження військової служби**.
За працівниками, призваними на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше 18 місяців, зберігаються місце роботи, посада.

3 Якщо керівники підприємства звільняють з роботи громадянина, що призваний на військову службу в зв'язку з мобілізацією, – військовозобов'язаному рекомендується звернутися до органів прокуратури із заявою.

4 Працівникам, призваним на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше 18 місяців, компенсується із бюджету середній заробіток.

5 Якщо керівники підприємства відмовляють у виплаті заробітної плати громадянину, призваному на військову службу у зв'язку з мобілізацією, – військовозобов'язаному рекомендується звернутися до органів прокуратури із заявою.

ВАЖЛИВО!

Про роботу та зарплатню при мобілізації

Не плутати тимчасове звільнення на час проходження військової служби з розірванням трудових відносин, оскільки відповідно до ст. 119 КЗпП за працівниками, призваними на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше 18 місяців, зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову (фінансується за рахунок державного бюджету), та, як правило, перераховується на зарплатну картку 2 рази на місяць (аванс і зарплата).
Норма про збереження місця роботи і компенсацію заробітної плати діє з **18.03.2014 р.** згідно з п. 2 Прикінцевих положень Закону № 1275. Отже, працівники, які були мобілізовані та у зв'язку з цим звільнені з роботи, **мають бути поновлені на роботі**.

ВАЖЛИВО!

Про порушення щодо збереження роботи та зарплатні при мобілізації

З метою безумовного виконання законодавства в сфері оборони, мобілізації та захисту прав громадян України, які призвані під час мобілізації, постановою Верховної Ради України від 06.05.2014 р. № 1238-VII «Про додаткові заходи щодо зміцнення обороноздатності та безпеки держави» доручено Генеральному прокурору України перевірити факти звільнення з роботи та відмови у виплаті заробітної плати громадянам, призваним на військову службу у зв'язку з мобілізацією.

Звернення до прокуратури – за місцем розташування підприємства. У заяві, написаній у довільній формі, слід зазначити: прізвище, ім'я та по батькові заявника; назву підприємства; посадових осіб, які допустили порушення законодавства; характер порушення законодавства; відомості про мобілізацію – дату призову, назву військкомату, період перебування на військовій службі.

Подати заяву потрібно у двох примірниках, один з яких має залишитись у мобілізованого з поміткою канцелярії органу прокуратури про прийняття. Також можливо подати заяву поштою заповненим листом із описом вкладених документів (заяви).

ВАЖЛИВО!

Про вихідну допомогу мобілізованим

Вихідна допомога в сумі двох мінімальних заробітних плат згідно зі ст. 44 КЗП мобілізованим **не виплачується**, оскільки людина не звільняється з роботи і трудові відносини не розриваються, а лише звільняється від роботи **на певний час** – на час виконання військових обов'язків.

АЛЕ: особам, які були раніше звільнені з метою мобілізації і не поновлені на роботі, підприємство зобов'язане виплатити вихідну допомогу в сумі двох мінімальних заробітних плат.

Закон України від 25.03.1992 р. «Про військовий обов'язок і військову службу»

Стаття 21. Матеріальне забезпечення громадян України у зв'язку з призовом або прийняттям на військову службу

1. Громадянам України, які **звільняються** з роботи у зв'язку з призовом або прийняттям на військову службу, виплачується вихідна допомога в розмірі двох мінімальних заробітних плат.

ВИТЯГИ з окремих законів про трудові права мобілізованих

Кодекс законів про працю України

Стаття 42, пункт 9. При скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці переважне право на залишення на роботі надається, зокрема, працівникам з числа колишніх військовослужбовців строкової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу та осіб, які проходили альтернативну (невійськову) службу, – протягом двох років з дня звільнення їх зі служби.

Стаття 119. За працівниками, призваними на строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом ... на строк до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію, але не більше 18 місяців, зберігаються місце роботи, посада і компенсується із бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності. За працівниками, які були призвані під час мобілізації, на особливий період та які підлягають звільненню з військової служби у зв'язку з оголошенням демобілізації, але продовжують військову службу у зв'язку з прийняттям на військову службу за контрактом, але не більше ніж на строк укладеного контракту, зберігаються місце роботи, посада і компенсується із бюджету середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, в яких вони працювали на час призову, незалежно від підпорядкування та форми власності. Виплата таких компенсацій із бюджету в межах середнього заробітку проводиться за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Такий порядок визначений постановою КМУ від 04.03.2015 р. № 105. Зазначена вище гарантія зберігається за працівниками, які під час проходження військової служби отримали поранення (інші ушкодження здоров'я) та перебувають на лікуванні у медичних закладах, а також потрапили у полон або визнані безвісно відсутніми, на строк до дня, наступного за днем їх взяття на військовий облік у районних (міських) військових комісаріатах після їх звільнення з військової служби у разі закінчення ними лікування в медичних закладах незалежно від строку лікування, повернення з полону, появи їх після визнання безвісно відсутніми або до дня оголошення судом їх померлими.

Закон України від 24.03.1995 р. «Про оплату праці»

Стаття 24. Строки, періодичність і місце виплати заробітної плати

Заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні у строки, встановлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата. Контроль за додержанням законодавства про оплату праці (згідно зі ст. 35 Закону України «Про оплату праці») на підприємствах здійснюють:

- 1) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю (Державна інспекція України з питань праці);
- 2) органи Державної фіскальної служби України;
- 3) професійні спілки.

РОЗДІЛ 1.2. Як отримати заборгованість із заробітної плати: порядок дій

1

Написати на ім'я роботодавця **письмову** заяву з вимогою:

- виплатити заробітну плату;
- компенсувати втрату частини заробітної плати у зв'язку із порушенням строків її виплати, відповідно визначивши суми недоотриманої заробітної плати з урахуванням індексу зростання цін;
- надати обґрунтування підстав затримки у виплаті коштів.

2

У разі відмови виплатити заборгованість із заробітної плати або у разі відсутності будь-якої реакції з боку роботодавця слід звернутися до прокуратури із заявою про невиконання заробітної плати та притягнення винних осіб до відповідальності.

3

Можна звернутися до суду з позовом про стягнення заборгованої заробітної плати та відшкодування завданої їй невиконанням шкоди.

ВАЖЛИВО! Для спілкування з роботодавцем

Відповідальність за невиконання заробітної плати

За порушення законодавства про оплату праці винні особи притягаються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності згідно із законодавством. Стаття 41 КУпАП передбачає накладення штрафу на посадових осіб від 30 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за порушення встановлених термінів виплати заробітної плати, виплату її не в повному розмірі, порушення вимог законодавства про працю.

Згідно зі ст. 175 КК України за безпідставну невиконання заробітної плати громадянам **більше ніж за один місяць**, вчинену умисно керівником, передбачається покарання у виді штрафу від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправних робіт на строк до 2 років, або позбавлення волі на строк до двох років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

ВАЖЛИВО!

На час проходження служби підприємцем або самозайнятою особою

Державна реєстрація підприємця не припиняється.

Потрібно уповноважити довірену особу на виплату заробітної плати або інших доходів найманим працівникам, а також сплату відповідних податків та зборів.

Нарахування податків і зборів (в тому числі – на доходи фізосіб, єдиний податок, єдиний соцвнесок) не здійснюється:

для цього протягом 10 днів після демобілізації потрібно подати до податкової за місцем реєстрації:

- заяву про надання пільги в довільній формі;
- копію військового квитка або копію іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу під час мобілізації.

► За громадянами України, які призвані на строкову військово службу, військово службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або прийняті на військово службу за контрактом, на строк до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію, не припиняється державна реєстрація підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців. У разі непроведення ними підприємницької діяльності у період проведення мобілізації нарахування податків і зборів таким фізичним особам – підприємцям не здійснюється (ч. 3 ст. 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військово службу»).

► Мобілізовані підприємці чи самозайняті особи, що використовують у своїй господарській діяльності працю найманих працівників, які продовжують працювати за наймом під час мобілізації такого підприємця, зобов'язані уповноважити іншу особу на виплату заробітної плати або інших доходів найманим працівникам. У такому випадку обов'язок з нарахування та утримання ПДФО і ЄСВ з таких виплат на термін військової служби підприємця несе уповноважена особа.

Обов'язок зі сплати ПДФО та ЄСВ за найманих працівників повинен здійснити демобілізований підприємець чи самозайнята особа протягом 180 календарних днів з першого дня його демобілізації без нарахування штрафних та фінансових санкцій.

► Тимчасово мобілізовані на військово службу підприємці і самозайняті особи звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) або єдиного податку, а також єдиного внеску (ЄСВ) за себе на весь період такої служби (згідно зі змінами, внесеними до Податкового кодексу України Законом України від 20.05.2014 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації»).

Для отримання зазначених пільг демобілізований підприємець чи самозайнята особа зобов'язані протягом 10 днів після демобілізації або після закінчення лікування (реабілітації) надати органу доходів і зборів за місцем податкової реєстрації такі документи:

- заяву про надання пільги в довільній формі;
- копію військового квитка або копію іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військово службу під час мобілізації.

ЗАРАХУВАННЯ ДО СТАЖУ РОБОТИ

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їх вислуги років, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби на пільгових умовах у порядку, що визначається КМУ.

Час проходження військової служби, протягом якого військовослужбовець брав участь в АТО в особливий період, зараховується до стажу державної служби на пільгових умовах. Зокрема, один місяць стажу зараховується за три, тобто у трикратному розмірі (п. 3 Порядку обчислення стажу державної служби, затвердженого постановою КМУ від 03.05.1994 р. № 283).

Строк перебування на військовій службі – військовослужбовців за призовом під час мобілізації та військова служба за контрактом – зараховується до страхового стажу для призначення пенсії, але не зараховується до страхового стажу для розрахунку лікарняних.

Строк перебування на військовій службі – строкова військова служба – зараховується до страхового стажу для призначення пенсії та страхового стажу для розрахунку лікарняних.

ВАЖЛИВО!

У разі відсутності трудової книжки або відповідного запису в ній для призначення пенсій підтвердженням військової служби, служби цивільного захисту, служби в органах державної безпеки, розвідувальних органах, Держспецзв'язку слугують:

- військові квитки;
- довідки військових комісаріатів, військових частин і установ системи Мініборони, МВС, МНС, Мінінфраструктури, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, Держприкордонслужби, ДПТС, ДСНС;
- довідки архівних і військово-лікувальних установ.

Військова служба у складі діючої армії в період бойових дій зараховується до трудового стажу на підставі довідок військових комісаріатів, які видаються в порядку, що визначається Мініборони.

Для підтвердження служби в органах внутрішніх справ приймаються довідки, які видаються в порядку, що визначається МВС (п. 6 Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній, затвердженого постановою КМУ від 12.08.1993 р. № 637).

ЗАПИСИ У ТРУДОВУ КНИЖКУ

Запис про час служби у складі Збройних Сил України та інших військах із зазначенням дати призову (зарахування) і дати звільнення зі служби вноситься окремим рядком до трудових книжок за місцем роботи. Цей запис вносять до трудової книжки до занесення відомостей про роботу на підприємстві (п. 2.19 Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.1993 р. № 58).

ВАЖЛИВО!

Участь в АТО в особливий період зараховується до вислуги років, стажу державної служби на пільгових умовах: один місяць стажу (вислуги) зараховується за три, тобто у трикратному розмірі.

Якщо учасник АТО до мобілізації працював, то під час участі в АТО його **трудова книжка зберігається на підприємстві**, де він працював (оскільки він не звільняється).

Коли учасник АТО повертається на роботу, дані про його службу мають бути внесені підприємством на підставі військового квитка або довідки військових комісаріатів, військових частин і установ системи Міністерства оборони, МВС, МНС, Мінінфраструктури, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, Держприкордонслужби, ДПТС, ДСНС.

Якщо учасник АТО до мобілізації не працював, але мав трудову книжку, то дані про його службу мають бути внесені до трудової книжки тим підприємством, куди він піде на роботу (перед записом про саму роботу) на підставі військового квитка або довідки військових комісаріатів, військових частин і установ системи Міноборони, МВС, МНС, Мінінфраструктури, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, Держприкордонслужби, ДПТС, ДСНС.

Якщо учасник АТО до мобілізації не працював і не мав трудової книжки, йому мають завести трудову книжку на підприємстві, куди він вперше піде працювати, і внести запис про військову службу на підставі військового квитка або довідки військових комісаріатів, військових частин і установ системи Міноборони, МВС, МНС, Мінінфраструктури, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, Держприкордонслужби, ДПТС, ДСНС.

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ЗАЙНЯТОСТІ ДОПОМОЖЕ:**

- знайти роботу – тимчасову або постійну;
- отримати статус безробітного та матеріальну допомогу на випадок безробіття.

**ЯК ЗАРЕЄСТРУВАТИСЬ
У СЛУЖБІ ЗАЙНЯТОСТІ**

Подати документи:

- паспорт громадянина України (або тимчасове посвідчення громадянина України);
- облікова картка платника податків (ідентифікаційний код);
- трудова книжка (за наявності), цивільно-правовий договір чи документ, який підтверджує період зайнятості;
- документи про освіту (за наявності);
- військовий квиток із зазначенням дати взяття на облік у військкоматі відповідно до законодавства.

 ВАЖЛИВО!

Веб-ресурси Державної служби
зайнятості:
www.dcz.gov.ua www.trud.gov.ua

 ВАЖЛИВО!

Реєстрація в службі зайнятості проводиться незалежно від зареєстрованого місця проживання чи перебування. Тобто можна реєструватись там, де зручно.

У центрах зайнятості єдина база вакансій по всій Україні.

Усі вакансії – у вільному доступі.

Оберіть підходящу роботу у будь-якому регіоні України.

**ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ЗНАЙТИ РОБОТУ, ОТРИМАТИ
БЕЗПЛАТНУ КОНСУЛЬТАЦІЮ ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ,
ТЕЛЕФОНУЙТЕ НА ГАРЯЧУ ЛІНІЮ:**

0 800 50 50 60
(безплатно зі стаціонарного телефону)

730
(безплатно з мобільного телефону)

ЯК ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ ПО БЕЗРОБІТТЮ

Допомога по безробіттю з урахуванням страхового стажу (відповідно до п.п. 1, 3, 4, 5 ст. 22, п. 1 ст. 23 України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» (далі – Закон)) **військовослужбовцю призначається на підставі** особистої заяви безробітного у **Державну службу зайнятості**, довідки (довідок) про виплачене грошове забезпечення, паспорта або тимчасового посвідчення громадянина, трудової книжки, військового квитка. За наявності надається свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. **Довідка про грошове забезпечення військовослужбовця** видається військовим комісаріатом, де особа перебуває на обліку, або військовою частиною, де особа проходила службу.

Допомога по безробіттю виплачується з восьмого дня після реєстрації в державній службі зайнятості як безробітної особи.

Загальна тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 360 календарних днів протягом двох років. **Для осіб передпенсійного віку** (за два роки до настання права на пенсію) цей строк становить 720 календарних днів.

На підставі абз. 1 п. 1 ст. 22 Закону право на допомогу по безробіттю залежно від страхового стажу мають застраховані особи, визнані в установленому порядку безробітними, **страховий стаж яких протягом 12 місяців**, що передували реєстрації особи як безробітної, становить не менше, ніж шість місяців за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (Держреєстр соцстраху). Відповідно до п. 1 ст. 23 Закону розмір допомоги по безробіттю визначається у відсотках до середньоденного грошового забезпечення застрахованих осіб, визначеного відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою КМУ від 26.09.2001 р. № 1266. Розмір визначається залежно від страхового стажу:

- до 2 років – 50 %;
- від 2 до 6 років – 55 %;
- від 6 до 10 років – 60 %;
- понад 10 років – 70 %.

Допомога по безробіттю виплачується залежно від тривалості безробіття у відсотках до визначеного розміру:

- перші 90 календарних днів – 100 %;
- протягом наступних 90 календарних днів – 80 %;
- у подальшому – 70 %.

Відповідно до п. 2 ст. 22 Закону застраховані особи, визнані в установленому порядку безробітними, які протягом 12 місяців, що передували реєстрації особи як безробітної, за даними Держреєстру соцстраху **мають страховий стаж менше шести місяців**, мають право на допомогу по безробіттю у мінімальному розмірі (станом на квітень 2015 року – 544 грн за повний місяць).

ЯК ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ

Якщо ви офіційно працювали на роботі або проходили військову службу (крім строкової служби) та якщо служба зайнятості не може вас працевлаштувати протягом місяця у зв'язку з відсутністю на ринку праці підходящої роботи, то ви можете отримати допомогу по безробіттю одноразово для організації підприємницької діяльності. Така допомога не виплачується особам, які протягом останніх 24 місяців, що передували початку безробіття, були зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності. Більш детальну інформацію вам нададуть спеціалісти служби зайнятості (див. стор.10).

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ, НА ЯКОМУ БАЗУЄТЬСЯ ЗМІСТ ГЛАВИ 1

ВАЖЛИВО!

Закон України
«Про військовий обов'язок
і військову службу»

Верховна Рада України; Закон
від 25.03.1992 р. № 2232-XII
з усіма доповненнями та змінами

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>

ВАЖЛИВО!

Закон України
«Про оплату праці»

Верховна Рада України; Закон
від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР
з усіма доповненнями та змінами

[http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/
95-%D0%B2%D1%80](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80)

ВАЖЛИВО!

Кодекс законів про працю
України

Верховна Рада УРСР;
Кодекс України, Закон
від 10.12.1971 р. № 322-VIII з усіма
доповненнями та змінами

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

ВАЖЛИВО!

Закон України
«Про соціальний і правовий
захист військовослужбовців
та членів їх сімей»

Верховна Рада України; Закон
від 20.12.1991 р. № 2011-XII
з усіма доповненнями та змінами

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>

ВІДПУСТКА ДЛЯ УЧАСНИКА АТО – НА ЩО МАЄ ПРАВО

ЩОРІЧНА ОСНОВНА:

Відпустка зі збереженням грошового, матеріального забезпечення та наданням грошової допомоги – тривалістю **до 30 календарних днів** (якщо термін вислуги до 10 років)

: **Для отримання – подати рапорт керівнику військової частини**

Відповідно до ст. 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» військовослужбовцям надаються щорічні основні відпустки із збереженням грошового, матеріального забезпечення та наданням грошової допомоги, але за умови одночасної відсутності не більше 30 відсотків загальної чисельності військовослужбовців певної категорії відповідного підрозділу, на оздоровлення у розмірі місячного грошового забезпечення.

Тривалість щорічної основної відпустки військовослужбовців:

- які мають вислугу в календарному обчисленні до 10 років – 30 календарних днів;
- які мають вислугу в календарному обчисленні від 10 до 15 років – 35 календарних днів; від 15 до 20 років – 40 календарних днів;
- які мають вислугу в календарному обчисленні понад 20 календарних років – 45 календарних днів;
- для **прийнятих на військову службу за контрактом** тривалість щорічної основної відпустки в році початку військової служби обчислюється з розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право, за кожний повний місяць служби до кінця календарного року.

Час для проїзду до місця проведення зазначеної відпустки і назад не надається. Святкові та неробочі дні при визначенні тривалості щорічних основних відпусток не враховуються.

Щорічна основна відпустка надається протягом календарного року.

ДОДАТКОВА:

за сімейними обставинами або у зв'язку з хворобою/пораненням/ з інших поважних причин зі збереженням грошового забезпечення тривалістю **до 10 календарних днів**

: **Для отримання – подати рапорт керівнику військової частини**

Учасник АТО – військовослужбовець має право на додаткову відпустку згідно зі ст. 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий статус військовослужбовців та членів їх сімей»:

1. За сімейними обставинами / з інших поважних причин зі збереженням грошового забезпечення тривалістю до 10 календарних днів.
2. У зв'язку з хворобою або для лікування після важкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії.

Для отримання відпустки згідно з п. 1 (за сімейними обставинами / з інших поважних причин) боєць має написати рапорт:

Зразок 1
КЕРІВНИКУ В/Ч _____
ПІБ (посада керівника) _____

Рапорт

доповідаю, подаю, прошу, доношу
(обрати необхідне)

Прошу на виконання статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» надати мені відпустку строком на 10 (десять) календарних днів з _____ 2014 року, оскільки я (отримав телеграму щодо _____) АБО надаю довідку про те, що (описується подія).
До рапорту додаю документи, що підтверджують викладені вище факти, а саме:
1.
2.

Місце / дата / _____
посада, військове звання, ПІБ

ПРАВА МОБІЛІЗОВАНОГО ПОЗИЧАЛЬНИКА

Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань під час проведення мобілізації» **військовослужбовців з початку і до закінчення особливого періоду, а також військовозобов'язаних, які призвані під час мобілізації на військову службу, з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду звільнено від нарахування:**

- штрафних санкцій, пені за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності;
- штрафних санкцій, пені перед банками по кредитах, іпотеках тощо;
- процентів за користування кредитом.

Зазначені особи повинні здійснювати погашення виключно тіла кредиту та в індивідуальному порядку можуть домовитись із банком про кредитні канікули.

Що таке кредитні канікули: відстрочка сплати тіла кредиту на попередньо узгоджений з кредитною установою (банком) строк. Після закінчення зазначеного строку сплата тіла кредиту має бути поновлена.

ДІЇ ПОЗИЧАЛЬНИКА, ЯКИЙ МАЄ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПО КРЕДИТУ/КРЕДИТАХ

- 1** Звернутись до банку з вимогою провести звірку зобов'язань та отримати довідку із сумою залишку заборгованості по тілу кредиту, а також процентах, комісіях, штрафах тощо.
- 2** Звернутись до банку із заявою (зразок 2) про звільнення від сплати процентів, комісій, штрафів по кредиту та про надання кредитних канікул, а також про звільнення від сплати страхових платежів, якщо такі передбачені кредитним договором.
- 3** У разі незадоволення банком зазначених у заяві вимог – звернутись до голови правління банку з аналогічною заявою, у якій навести відомості про попереднє листування з банком.
- 4** У разі незадоволення або часткового незадоволення банком зазначених у заяві вимог – звернутись до суду з позовом до банку. У якості заходів забезпечення позову просити суд тимчасово припинити нарахування платежів за кредитним договором.

ВАЖЛИВО!

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення оборонно-мобілізаційних питань [...]

**Верховна Рада України; Закон від 20.05.2014 р.
№ 1275-VII з усіма доповненнями та змінами**

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1275-18>

ВАЖЛИВО!

Оскільки процес врегулювання кредитної справи може затягнутись, є сенс зробити нотаріально засвідчену довіреність на іншу особу для представництва інтересів позичальника.

ВАЖЛИВО!

Для позичальників, що мають кредити в іноземній валюті

Згідно з Меморандумом, що підписаний Урядом України у рамках співробітництва з Міжнародним Валютним Фондом, Національний банк України повинен не пізніше квітня 2015 року видати Кодекс поведінки комерційних банків з метою врегулювання переговорного процесу між валютними позичальниками і банками, розробки процедури реструктуризації боргу та процедури оскарження.

Це означає, що мають бути розроблені та поширені для подальшого використання принципи врегулювання проблеми валютних кредитів: реструктуризація, призначення процентних ставок, списання частини заборгованості.

За інформацією слідкуйте на веб-сайті Національного банку України:

www.bank.gov.ua

Зразок 2

Начальнику відділення «БАНКУ»

від позичальника _____
Паспорт _____, виданий _____
Поручителя позичальника _____
Паспорт _____

Шановний(а) _____!

Станом на ____ року я, _____, користуюся споживчим кредитом (або зазначається інший вид кредиту відповідно до договору військовослужбовця з установою банку), який наданий «БАНКОМ». Договір про надання кредиту № _____ від __/__/____ (далі – Договір). Кредит мені видано _____ відділенням «БАНКУ» на суму _____ гривень (прописом тисяч грн ____ коп.) на купівлю _____ (зазначається у разі отримання споживчого кредиту).

У зв'язку з призовом мене на військову службу до Збройних Сил України згідно з Указом Президента України від 17.03.2014 № 303/2014 «Про часткову мобілізацію», з огляду на проходження військової служби в польових умовах та на те, що я не маю на даний час змоги вчасно та в повному обсязі дотримуватись встановленого графіку погашення заборгованості, прошу розглянути можливість:

1. Тимчасового перенесення строків оплати основного боргу, нарахованого по кредиту, на період проходження військової служби (зазначається за бажанням військовослужбовця).
2. Не застосовувати штрафні санкції за кредитними зобов'язаннями на зазначений період до моменту моєї демобілізації.
3. Звільнити від нарахування процентів за користування кредитом до моєї демобілізації.
4. Звільнити від сплати страхових платежів, що є обов'язковими згідно з кредитним договором, до моєї демобілізації.

З повагою,

Дата _____ ПІБ (Клієнт «БАНКУ»)

ЗАХОДИ КАРТКОВОЇ БЕЗПЕКИ

Про всяк випадок тримайте список номерів ваших карток разом із телефонами банків-емітентів у надійному місці.

PIN-код не можна наносити на картку або зберігати в одному місці з карткою.

Кодове слово не можна наносити на картку або зберігати в одному місці з карткою.

ПОРЯДОК ДІЙ, ЯКЩО ВИ ЗАГУБИЛИ/ЗАБУЛИ PIN-КОД

1 Звернутися до банку для оформлення нової картки з новим PIN-кодом.

2 Отримати та активувати картку.

ЯК ЗРОБИТИ КОРИСТУВАННЯ КАРТКОЮ БІЛЬШ ЗРУЧНИМ ТА БЕЗПЕЧНИМ

1 Підключіть послугу SMS-інформування про операції з карткою.

ВАЖЛИВО!

Це безкоштовно або дуже дешево, але дає змогу контролювати картку та своєчасно отримувати інформацію про спроби шахрайства з карткою.

2 Підключіть послугу інтернет-банкінгу.

ВАЖЛИВО!

Це дає можливість контролювати стан карткового рахунку та розрахунки по картці навіть без наявності банкомата та на відстані від банку. Інтернет-банкінг також дає змогу дистанційно сплачувати рахунки та переказувати гроші на картку близької людини.

3 Якщо є потреба, скористайтесь можливістю випустити додаткову картку до своєї картки – на ім'я члена родини.

ВАЖЛИВО!

Це дає можливість цій особі отримувати гроші або поповнювати картку без додаткового клопоту та витрат навіть у випадку втрати основної картки. Слідкуйте за терміном дії картки, вчасно перевипускайте її.

ПОРЯДОК ДІЙ, ЯКЩО ВИ ВТРАТИЛИ КАРТКУ АБО МАЄ МІСЦЕ ШАХРАЙСЬКЕ СПИСАННЯ КОШТІВ

1 негайно повідомте про це банкові-емітенту і попросіть заблокувати картку, щоб ніхто не зміг скористатися нею (треба назвати слово-пароль; якщо не назвete – письмова заява). У разі невчасного блокування банк не відповідає за операції, здійснені з вашою карткою.

2 Зверніться до банку-емітента з вимогою надати довідку щодо проведених операцій – перевірте, чи були витрати по картці, до яких не мав стосунку її власник.

3 Якщо такі витрати мали місце – негайно оскаржите їх письмово з вимогою до банку провести розслідування. Відповідну форму заяви має надати банк-емітент.

4 Зверніться до банку-емітента з вимогою перевипустити картку – якщо вона була втрачена чи скомпрометована.

5 Отримайте та активуйте картку.

6 У випадку відмови банку в оскарженні витрат, що були проведені після блокування, подайте заяву з вимогою скасувати ці витрати та компенсувати втрати.

7 Банк розглядає заяву про скасування витрат не менше 30 діб. Після цього або відхиляє заяву, або задовольняє її – та перераховує втрачені кошти на картковий рахунок.

ВАЖЛИВО!

Банк ніколи не звертається до власника картки із запитом про PIN-код. Ані телефоном, ані у листуванні поштою або електронною поштою. Будь-які намагання отримати таку інформацію є шахрайством.

Звертайте увагу на зовнішній вигляд банкомата – він не повинен мати на собі незрозумілих пристроїв.

Під час введення PIN-коду прикривайте клавіатуру банкомата від спостереження сторонніми особами та/або пристроями спостереження.

ВАЖЛИВО!

У разі неможливості звернутись до банку безпосередньо, наприклад, внаслідок перебування на лікуванні у лікарні, будь-яка особа за довіреністю, яку посвідчить головний лікар, може здійснити такі дії від імені власника загубленої картки. Така особа не має обов'язково бути родичем бійця.

Особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав, вважаються ветеранами війни (ст. 4 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»).

ДО ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ НАЛЕЖАТЬ:

УЧАСНИКИ БОЙОВИХ ДІЙ
ИНВАЛІДИ ВІЙНИ
УЧАСНИКИ ВІЙНИ

**КОЖНА З ЦИХ КАТЕГОРІЙ МАЄ ПЕВНІ ПРАВА ТА ПІЛЬГИ.
ЯК ОТРИМАТИ НАЛЕЖНЕ УЧАСНИКУ АТО – ДИВІТЬСЯ У ЦІЙ
ГЛАВІ.**

ВАЖЛИВО!

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22.10.1993 № 3551-ХІІ з усіма доповненнями та змінами.

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>

Учасники бойових дій

Військовослужбовці (резервісти, військово-зобов'язані) та працівники Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, військовослужбовці військових прокуратур, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО.

Особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці, працівники Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, ДСНС, ДПТС, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО.

Особи, які у складі добровольчих формувань брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших військових формувань та правоохоронних органів.

Інваліди війни

Особи, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО, з числа:

- військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, військовослужбовців військових прокуратур;
- осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців, працівників Міністерства внутрішніх справ України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, ДСНС, ДПтС, інших утворених відповідно до законів України військових формувань;
- працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися до забезпечення проведення АТО;
- осіб у складі добровольчих формувань, за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів або не були включені, але виконували завдання АТО у взаємодії зі Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами;
- осіб, які добровільно забезпечували проведення АТО (у тому числі здійснювали волонтерську діяльність).

Учасники війни

Працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення АТО, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення.

Особи, на яких поширюється дія

Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», – **сім'ї військовослужбовців, прирівняних до них осіб**, визначених законом, волонтерів, учасників добровольчих формувань, які загинули (пропали безвісти) або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпечення її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення; інші особи, визначені ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

До членів сімей належать:

- утриманці загиблого або того, хто пропав безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;
- батьки;
- один з подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;
- діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;
- діти, які мають свої сім'ї, але стали інвалідами до досягнення повноліття;
- діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти.

ВАЖЛИВО!

Перелік пільг для учасників бойових дій – на стор. 28
Перелік пільг для інвалідів війни – на стор. 60
Перелік пільг для осіб, на яких поширюється дія Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії...» – на стор. 44

ПЕРІОД ТА ТЕРИТОРІЯ ПРОВЕДЕННЯ АТО

З 7 квітня 2014 року до дати, визначеної Указом Президента як завершення АТО або військових дій на території України.

Усі населені пункти Донецької та Луганської областей – з 7 квітня 2014 року.

Харківська область – з 7 квітня 2014 року до 14 вересня 2014 року.

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРІОДУ ТА ТЕРИТОРІЇ АТО

Період проведення антитерористичної операції – час між датою набрання чинності Указом Президента України від 14.04.2014 р. № 405/2014 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року “Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України”» та датою набрання чинності Указом Президента України про завершення проведення антитерористичної операції або військових дій на території України.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» район проведення антитерористичної операції – визначені керівництвом антитерористичної операції ділянки місцевості або акваторії, транспортні засоби, будівлі, споруди, приміщення та території чи акваторії, що прилягають до них і в

межах яких проводиться зазначена операція. Порядок отримання військовослужбовцями, задіяними в АТО, статусу УБД регулюється постановою КМУ від 20.08.2014 р. № 413. У постанові чітко зазначено, що територію АТО визначає Антитерористичний центр при СБУ. Чинним на сьогодні є наказ Антитерористичного центру при СБУ від 07.10.2014 р. № 33/б/а «Про визначення районів проведення антитерористичної операції та термінів її проведення», відповідно до якого районами проведення АТО визначені: Донецька і Луганська області – з 7 квітня 2014 року; Харківська область – з 7 квітня 2014 року до 14 вересня 2014 року. Це означає, що з 7 квітня 2014 року **всі населені пункти Донецької та Луганської областей є районами проведення АТО.**

ХТО МАЄ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ СТАТУСУ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

Отримання статусу учасника бойових дій здійснюється відповідно до постанови КМУ від 20.08.2014 р. № 413, якою затверджено **Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення.**

Статус учасника бойових дій та посвідчення надається таким особам:

- військовослужбовцям (резервістам, військовозобов'язаним) та працівникам Збройних Сил України, Національної гвардії України, СБУ, Служби

- зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, особам рядового й начальницького складу, військовослужбовцям, працівникам МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, ДСНС, ДПТС, військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в АТО, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах проведення АТО;
- працівникам підприємств, установ та організацій, які залучалися і брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення;
  - іншим особам, зазначеним на стор. 18 (додатковий порядок отримання статусу УБД для цих осіб повинен бути визначений КМУ).

ВАЖЛИВО!

У подальшому згідно зі змінами, внесеними до Закону України «Про статус ветеранів...», працівники підприємств, установ, організацій будуть вважатися учасниками війни або інвалідами війни, а не учасниками бойових дій.

ХТО ПРИЙМАЄ РІШЕННЯ ПРО НАДАННЯ СТАТУСУ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

Рішення про надання статусу учасника бойових дій приймають:

- **стосовно військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних)** – комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, утворені в Міноборони, МВС, Національній гвардії, СБУ, Службі зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, Адміністрації Держспецтрансслужби, Управлінні державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, ДСНС, ДПТС (далі – відомча комісія);
- **стосовно військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) у разі виникнення спірних питань, а також стосовно працівників підприємств, установ та організацій, які залучалися і брали безпосередню участь в АТО**, – міжвідомча комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій, яка утворюється Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі – Міжвідомча комісія). До складу Міжвідомчої комісії входять фахівці Міноборони, МВС, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Адміністрації Держприкордонслужби, Адміністрації Держспецтрансслужби, Управління державної охорони, Адміністрації Держспецзв'язку, ДСНС, ДПТС. Також можуть включатися фахівці інших державних органів та представники громадських організацій.

ДОКУМЕНТИ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ СТАТУС

Документом, що підтверджує статус ветеранів війни та інших осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», на підставі якого надаються відповідні пільги та компенсації, є **посвідчення** (постанова КМУ від 12.05.1994 р. № 302).

«Посвідчення учасника бойових дій» і нагрудний знак «Ветеран війни – учасник бойових дій» видаються органами Міністерства оборони України, МВС, Нацгвардії, ДСНС, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПТС, Управління державної охорони, ДПС, Адміністрації Державної прикордонної служби, Держспецзв'язку, а також Держспецтрансслужби за місцем реєстрації ветерана.

Працівникам підприємств, установ, організацій, які залучалися до АТО, посвідчення та нагрудний знак видаються Державною службою у справах ветеранів війни та учасників АТО.

«Посвідчення інваліда війни», «Посвідчення учасника війни» та нагрудний знак «Ветеран війни – учасник війни», «Посвідчення члена сім'ї загиблого» видаються органами соціального захисту населення за місцем реєстрації громадянина.

Особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, видається одне із названих вище посвідчень та нагрудний знак «Ветеран війни – особливі заслуги».

ЯК ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЮ (РЕЗЕРВІСТУ, ВІЙСЬКОВО-ЗОБОВ'ЯЗАНОМУ) ОТРИМАТИ СТАТУС УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

1 З'ясувати перелік документів, які командир (керівник установи) може надати для підтвердження участі у бойових діях.

2 Отримати відомості про те, коли і як командир (керівник установи) подав у відомчу комісію довідку (зразок 3) та необхідні документи. Строк подання – протягом місяця після завершення військовослужбовцем виконання завдань АТО.

3 Відомча комісія вивчає документи, у разі потреби заслуховує пояснення осіб, стосовно яких вони подані, свідків та приймає рішення про надання статусу УБД або повертає документи на доопрацювання у військову частину (орган, підрозділ). Строк прийняття рішення – 1 місяць.

4 Учасник надає згоду на обробку його персональних даних та включення їх до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції (див. стор. 27).

5 Відомча комісія у місячний строк інформує Державну службу України у справах ветеранів війни та учасників АТО про осіб, яким надано статус УБД. У разі виникнення спірних питань відомча комісія подає документи на вирішення Міжвідомчої комісії. Міжвідомча комісія розглядає документи, уточнює інформацію та приймає рішення про надання статусу УБД, про що інформує відомчу комісію. Строк прийняття рішення – 1 місяць.

6 Учасник бойових дій отримує «Посвідчення учасника бойових дій».

ВАЖЛИВО!

У разі неподання командиром (начальником) військової частини до відомчої комісії документів, необхідних для надання статусу учасника бойових дій, особа може самостійно звернутися до такої комісії, маючи підтвердження про безпосередню участь в АТО. Контактні дані відомчих комісій на стор. 26 та 109.

ВАЖЛИВО!

У разі відмови у наданні статусу учасника бойових дій питання про надання особі зазначеного статусу може бути винесено повторно на розгляд відомчої комісії за рішенням керівника відповідного міністерства чи державного органу, а Міжвідомчої комісії – за рішенням Міністра соціальної політики.

ВАЖЛИВО!

Рішення відомчої комісії та Міжвідомчої комісії може бути оскаржене в судовому порядку.

ПІДСТАВОЮ ДЛЯ НАДАННЯ СТАТУСУ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ (РЕЗЕРВІСТАМ, ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИМ) Є:

- а) довідка за формою, що міститься в додатку 1 до постанови КМУ № 413 від 20.08.2014 р. (див. зразок 3);
- б) документи, які є підставою для видачі довідки про безпосередню участь особи в АТО, зокрема **ВИТЯГИ 3**:
  - наказів;
  - директив;
  - розпоряджень;
  - посвідчень про відрядження;
  - оперативних завдань;
  - журналів бойових дій;
  - бойових донесень;
  - дислокацій;
  - книг нарядів;
  - графіків несення служби;
  - звітів, зведень, донесень;
  - матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень;
  - інші документи, видані державними органами, що містять достатні докази про безпосередню участь особи у виконанні завдань АТО.

ДЛЯ НАДАННЯ СТАТУСУ УБД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ (РЕЗЕРВІСТАМ, ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИМ):

а) командири (начальники) військових частин (органів, підрозділів) або інші керівники установ, закладів у **місячний строк після завершення особами виконання завдань**

АТО в районах її проведення **зобов'язані** подати на розгляд комісій, утворених у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади чи інших державних органах (далі – відомча комісія), довідки за формою згідно з додатком 1 до постанови КМУ № 413 (зразок 3) стосовно військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та документи, які є підставою для надання особам статусу учасника бойових дій;

б) відомчі комісії вивчають документи, у разі потреби заслуховують пояснення осіб, стосовно яких вони подані, свідків та в місячний строк з дня надходження документів приймають рішення про надання статусу учасника бойових дій;

в) відомчі комісії інформують у місячний строк Державну службу у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції про осіб, яким надано статус учасника бойових дій;

г) у разі виникнення спірних питань відомчі комісії подають документи на розгляд Міжвідомчої ко-

місії. Міжвідомча комісія розглядає документи, за потреби уточнює інформацію та у місячний строк приймає рішення про надання статусу учасника бойових дій, про що інформує відомчі комісії.

Відомча або міжвідомча комісія позбавляє статусу учасника бойових дій у разі:

- наявності обвинувального вироку суду, який набрав законної сили, за вчинення особою

умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину в період участі в антитерористичній операції;

- виявлення факту підроблення документів про участь в антитерористичній операції, у забезпеченні її проведення або надання недостовірних даних про особу;
- подання особою заяви про позбавлення її статусу учасника бойових дій.

Зразок 3

Додаток 1 до постанови КМУ № 413

Кутовий штамп військової частини
(органу, підрозділу), установи, закладу

ДОВІДКА

про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України

Видана _____
(військове (спеціальне) звання)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

про те, що він (вона) дійсно в період з _____ по _____ безпосередньо брав (брала) участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в районі/районах проведення антитерористичної операції.

Підстава: _____

Ця довідка є підставою для надання особі статусу учасника бойових дій.

_____ (найменування посади, військове (спеціальне) звання командира (начальника) військової частини (органу, підрозділу) чи іншого керівника установи, закладу)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

М.П.

ЯК ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ОТРИМАТИ СТАТУС УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

1 З'ясувати перелік документів, які може керівник підприємства, установи або організації подати до Міжвідомчої комісії як підставу для надання особі статусу учасника бойових дій.

2 Отримати відомості про те, коли і як керівник підприємства, установи або організації надав у Міжвідомчу комісію довідку (зразок 4) та необхідні документи. Строк подання – протягом місяця після завершення працівниками виконання завдань АТО.

3 Учасник надає згоду на обробку його персональних даних та включення їх до Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції (див. стор. 26).

4 Міжвідомча комісія протягом місяця приймає рішення щодо надання статусу учасника бойових дій, про що інформує керівника підприємства, установи, організації та орган соціального захисту населення.

5 Учасник бойових дій отримує «Посвідчення учасника бойових дій».

ВАЖЛИВО:

У разі неподання до Міжвідомчої комісії документів, необхідних для надання статусу учасника бойових дій, особа може самостійно звернутися до Міжвідомчої комісії, маючи підтвердження про безпосередню участь в АТО.

ВАЖЛИВО!

У разі відмови у наданні статусу учасника бойових дій питання про надання особі зазначеного статусу може бути винесено повторно на розгляд Міжвідомчої комісії за рішенням Міністра соціальної політики.

ВАЖЛИВО!

Рішення Міжвідомчої комісії може бути оскаржене в судовому порядку.

ДЛЯ НАДАННЯ СТАТУСУ УБД ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ:

а) керівники підприємств, установ, організацій в місячний строк після завершення їх працівниками виконання завдань АТО в районах її проведення зобов'язані подати стосовно працівників, які брали безпосередню участь в АТО в районах її проведення, на розгляд Міжвідомчої комісії довідки згідно з додатком 2 до постанови КМУ № 413 (зразок 4) та документи, які є підставою для надання особам статусу учасника бойових дій;

б) Міжвідомча комісія розглядає документи (в разі потреби заслуховує пояснення осіб, свідків, представників державних органів) та в місячний строк приймає рішення щодо надання статусу учасника бойових дій, про що інформує керівників підприємств, установ, організацій та органи соціального захисту населення. Міжвідомча комісія позбавляє статусу учасника бойових дій у разі:

- наявності обвинувального вироку суду, який набрав законної сили, за вчинення особою умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину в період участі в антитерористичній операції;
- виявлення факту підроблення документів про участь в антитерористичній операції, у забезпеченні її проведення або надання недостовірних даних про особу;
- подання особою заяви про позбавлення її статусу учасника бойових дій.

**ПІДСТАВОЮ ДЛЯ НАДАННЯ
СТАТУСУ УЧАСНИКА БОЙОВИХ
ДІЙ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВ,
УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ Є:**

а) довідка за формою, що надається у додатку 2 до постанови КМУ № 413 (зразок 4);
б) документи, які є підставою для видачі довідки про безпосередню участь особи в АТО, зокрема ВИТЯГИ З:

- наказів;
- розпоряджень;
- посвідчень про відрядження;
- книг нарядів;
- матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень;
- документів, що були підставою для прийняття керівниками підприємств, установ, організацій рішення про направлення осіб у відрядження.

ВАЖЛИВО!

У подальшому згідно зі змінами, внесеними до Закону «Про статус ветеранів...», працівники підприємств, установ, організацій будуть вважатися учасниками війни або інвалідами війни, а не учасниками бойових дій.

Зразок 4
Додаток 2 до постанови КМУ № 413

Куттовий штамп
підприємства, установи, організації

ДОВІДКА

про безпосередню участь особи в антитерористичній операції

Видана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

про те, що він (вона) дійсно в період з _____ по _____ безпосередньо брав (брала) участь в антитерористичній операції в районі/районах проведення антитерористичної операції

Підстава: _____

Ця довідка є підставою для надання особі статусу учасника бойових дій.

_____
(найменування посади керівника
підприємства, установи, організації)

_____
(підпис)

_____
(ініціали та прізвище)

М.П.

КОНТАКТНІ ТЕЛЕФОНИ ОБЛАСНИХ (МІСЬКИХ) ВІЙСЬКОВИХ КОМІСАРІАТІВ
для звернень громадян з питань розгляду матеріалів про визначення статусу учасників АТО
 (у робочі дні з 9:00 до 17:00)

ОВК (МВК)	Адреса	Контактна особа	Контактні телефони
Вінницький ОВК	вул. 40-річчя Перемоги, 31, м. Вінниця, 21036	БАЧИНСЬКИЙ Олег Романович	(0432) 66-11-25
Волинський ОВК	вул. Теремнівська, 85, м. Луцьк, 43008	ПАНАСЮК Олександр Васильович	(0332) 25-21-52
Дніпропетровський ОВК	вул. Шмідта, 16, м. Дніпропетровськ, 49006	ПОЛУЦИГАН Сергій Володимирович	(056) 770-80-94
Житомирський ОВК	вул. Баранова, 4, м. Житомир, 10001	ГОРПІНИЧ Андрій Сергійович	(0412) 47-37-15
Закарпатський ОВК	вул. Бородіна, 22, м. Ужгород, 88015	КУЧЕРЯВИЙ Віктор Борисович	(03122) 2-06-73
Запорізький ОВК	пров. Тихий, 7, м. Запоріжжя, 69063	ЛАШКО Наталія Леонідівна	(061) 764-12-18
Івано-Франківський ОВК	вул. Шевченка, 11, м. Івано-Франківськ, 76000	БУРАК Ольга Олексіївна	(03422) 2-35-14
Кіровоградський ОВК	вул. Орджонікідзе, 17/19, м. Кіровоград, 25006	ІРЖОВА Олена Анатоліївна; ЖУРАВСЬКИЙ Олександр Євгенович	(0522) 24-94-28
Київський МВК	вул. Шамрила, 19, м. Київ, 04112	САМСОНОВ Віктор Анатолійович	(044) 456-53-29
Київський ОВК	вул. Артема, 59, м. Київ, 04053	ПАРАЛОВ Сергій Леонідович	(044) 484-62-59
Львівський ОВК	вул. І. Франка, 25, м. Львів, 79000	ВОЛЬСЬКА Наталія Миколаївна	(032) 260-26-44
Миколаївський ОВК	вул. Спаська, 33, м. Миколаїв, 54030	ЖОЛУДЬ Олександр Володимирович	(0512) 37-54-54
Одеський ОВК	вул. Канатна, 35, м. Одеса, 65014	ТРУНІН Андрій Юрійович	(048) 783-38-10
Полтавський ОВК	вул. Шевченка, 78а, м. Полтава, 36000	БОРОДАЙ Едуард Миколайович	(05322) 2-29-96
Рівненський ОВК	вул. Грабник, 4, м. Рівне, 33023	МАТВІЄНКО Любов Орестівна	(0362) 62-08-57
Сумський ОВК	вул. Кірова, 30, м. Суми, 40030	АЛЬШЕВСЬКИЙ Вадим Миколайович	(0542) 63-28-24
Тернопільський ОВК	вул. Січових Стрільців, 2, м. Тернопіль, 46000	БАРАБАШ Марина Вікторівна	(0352) 25-09-83
Харківський ОВК	вул. Коцарська, 56, м. Харків, 61000	СЕМЕНОВИЧ Андрій Леонідович	(067) 415-90-23
Херсонський ОВК	вул. Радянська, 21, м. Херсон, 73000	РИБИЦЬКИЙ Олександр Володимирович	(0552) 22-96-88, (0552) 22-43-73
Хмельницький ОВК	вул. Театральна, 64, м. Хмельницький, 29000	ЯКОВЕНЧУК Юрій Миколайович,	(0382) 72-05-13, (067) 768-95-54
Черкаський ОВК	вул. Хоменка, 19, м. Черкаси, 18000	ПЕСКОВОЙ Юрій Дмитрович	(0472) 36-01-21 chovk@ukr.net
Чернігівський ОВК	вул. Свердлова, 68, м. Чернігів, 14000	ШЕВЧЕНКО Тарас Миколайович	(04622) 3-10-07
Чернівецький ОВК	вул. О. Кобилянської, 32, м. Чернівці, 58000	ЮРІЙЧУК Юрій Васильович	(0372) 55-28-32

РОЗДІЛ 4.5. Хто і як веде Єдиний реєстр учасників антитерористичної операції

ДЕРЖАТЕЛЕМ РЕЄСТРУ Є ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ У СПРАВАХ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ТА УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ (ДАЛІ – ДЕРЖАТЕЛЬ РЕЄСТРУ).

Сайт: dsvv.gov.ua

КОНТАКТИ

Адреса: провулок Музейний, 12, м. Київ, 01001

**Телефони: (044) 281-08-50
(044) 281-08-48**

**Телефон/факс: (044) 281-08-57
E-mail: control@dsvv.gov.ua**

ВАЖЛИВО!

Інформація, що міститься в Реєстрі, є конфіденційною.

До Реєстру не вноситься інформація, що становить державну таємницю.

Захист інформації – відповідно до законів України «Про захист персональних даних» та «Про боротьбу з тероризмом».

Міністерству соціальної політики України, Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції разом із заінтересованими органами виконавчої влади доручено створити Єдиний реєстр учасників антитерористичної операції. Функціонування Реєстру відбувається відповідно до наказу Мінсоцполітики від 06.02.2015 р. № 114 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції». Наказ передбачає вичерпний перелік даних, які містяться у Реєстрі.

Інформація, що надається для внесення відомостей до Єдиного реєстру: прізвище, ім'я, по батькові, стать, дата народження, серія та номер паспорта, реєстраційний номер облікової картки платника податків, категорія учасника АТО, місце проживання, контактний телефон, військове (спеціальне) звання,

район АТО, період участі в АТО, документи, що підтверджують участь в АТО, примітки (наявність у особи статусу учасника бойових дій та необхідність у забезпеченні житлом, лікуванням, психологічною реабілітацією тощо).

Держатель Реєстру забезпечує функціонування та ведення Реєстру, збір відомостей та внесення їх до Реєстру, систематизацію, збереження і захист даних, що містяться в Реєстрі, а також внесення змін до відомостей, що містяться в Реєстрі, відповідно до вимог законів України «Про захист персональних даних», «Про інформацію».

Надання відомостей з Реєстру на письмові запити осіб про себе, а також уповноважених органів державної влади для виконання покладених на них завдань здійснюється держателем Реєстру з урахуванням вимог законів України «Про захист персональних даних» та «Про боротьбу з тероризмом».

ВАЖЛИВО!

Наказ Мінсоцполітики від 06.02.2015 р. № 114 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції»

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0211-15>

Тексти законів України «Про захист персональних даних», «Про боротьбу з тероризмом» та «Про інформацію» можна знайти за посиланнями у тексті Наказу Мінсоцполітики (див. вище).

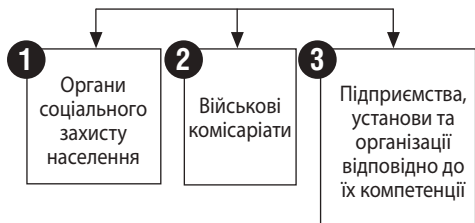

Пільги учасникам бойових дій можуть визначатися одночасно кількома законами. Наприклад, якщо особа є військовослужбовцем та отримала статус УБД (учасник бойових дій), то певні пільги визначаються законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про боротьбу з тероризмом». Якщо виникають колізії між законами, особа може за власним бажанням обрати, положеннями якого з названих вище законів користуватися для отримання пільги.

Крім того, додаткові або підвищені пільги можуть бути передбачені актами місцевих органів влади.

ДЕ ОФОРМИТИ ПІЛЬГИ

Обов'язок з оформлення та надання встановлених законодавством пільг та компенсацій учасникам бойових дій/бійцям АТО покладено на:

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ПОТРІБНІ

Нижче наведено перелік основних документів. Окрім них можуть знадобитися ще якісь документи конкретно для отримання певної пільги (див. далі).

- Паспорти (оригінал і копія) заявника та членів сім'ї, які мають право на пільги (дружина, чоловік, неповнолітні діти).
- Свідоцтво про народження неповнолітніх дітей.
- Оригінал і копія ідентифікаційного номера заявника та членів сім'ї, які мають право на пільги.
- Довідка про склад сім'ї.
- Оригінал і копія посвідчення УБД, пенсійного посвідчення (за його наявності) чи іншого документа, на підставі якого надаються пільги, визначеного додатком до постанови КМУ від 16.02.1994 р. № 94.

Посилання на тексти законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» на стор. 12 та 18, глави 1 і 4.

Закон України «Про боротьбу з тероризмом»

Верховна Рада України; Закон від 20.03.2003 р.
№ 638-IV з усіма доповненнями та змінами

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-15>

СКЛАД ПІЛЬГ

- 75 % знижка на квартплату;
- 75 % знижка плати за житлово-комунальні послуги;
- 75 % знижка вартості палива (в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення) і скрапленого балонного газу для побутових потреб у межах середніх норм споживання.

КОМУ НАДАЮТЬСЯ

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо надаються учасникам бойових дій та членам їх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

Площа житла, на яку надається знижка при розрахунку плати за опалення:

21 кв. м на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. м на сім'ю. Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 75-процентна знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. м на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. м на сім'ю). Відповідно до Правил надання населенню послуг з газопостачання (постанова КМУ від 09.12.1999 р. № 2246), Правил користування електричною енергією для населення (постанова КМУ від 26.07.1999 р. № 1357) та Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної води і водовідведення (постанова КМУ від 21.07.2005 р. № 630) громадяни реалізують право на пільги з дня подання відповідної заяви постачальникам послуг.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

1 Звернутися до органу соціального захисту за місцем проживання для включення до реєстру пільговиків із Пакетом документів 5.2. При собі мати оригінали зазначених документів. За необхідності отримати довідку-дозвіл про оформлення пільги за фактичним місцем проживання.

2 Звернутися до постачальника/надавача відповідних послуг (міськенерго, міськгаз тощо) із заявою про оформлення пільги, Пакетом документів 5.2, квитанціями (розрахунковими книжками) про сплату за послуги (електроенергія, газ, вода), показаннями лічильника та довідкою-дозволом про оформлення пільги за фактичним місцем проживання (за необхідності). При собі мати оригінали зазначених документів.

3 Отримати позитивне рішення організації – постачальника відповідних послуг (позначку в договорі) та внести зміни у відповідні нарахування.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 5.2:

- копія посвідчення учасника бойових дій;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО;
- копії свідоцтв про народження неповнолітніх дітей пільговика.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 % тарифів вартості основних та 50 % – додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 % затверджених тарифів.

Пільга щодо абонементної плати за користування телефоном надається за умови перейменування абонементу на особу, яка має право на пільги.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 5.3

- копія посвідчення учасника бойових дій;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ НА ПОСЛУГИ ЗВ'ЯЗКУ

1

Звернутися до органу соціального захисту за місцем проживання для включення до реєстру пільговиків із Пакетом документів 5.3.

При собі мати оригінали зазначених документів.

За необхідності отримати довідку-дозвіл про оформлення пільги за фактичним місцем проживання.

2

Звернутися до постачальника/ надавача послуг зв'язку (вузол зв'язку тощо) із заявою про оформлення пільги, Пакетом документів 5.3, квитанціями про сплату за послуги зв'язку та довідкою-дозволом про оформлення пільги за фактичним місцем проживання (за необхідності).

При собі мати оригінали зазначених документів.

3

Отримати позитивне рішення організації – постачальника відповідних послуг (позначку в договорі) та внести зміни у відповідні нарахування.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Щорічно до 5 травня учасникам бойових дій виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України (у 2015 році – 875 гривень).

Виплата разової грошової допомоги проводиться управлінням праці та соціального захисту населення щорічно до 5 травня через поштові відділення зв'язку за місцем проживання одержувача або через установи уповноважених банків. Для цього подавати будь-які документи не потрібно. Органи соціального захисту населення спільно з установами, в яких ветерани війни перебувають на обліку, самі формують списки ветеранів війни.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Безплатний проїзд усіма видами міського і приміського пасажирського транспорту та автобусами приміських, міжміських та міжобласних маршрутів незалежно від відстані та місця проживання.
- Безплатний проїзд один раз на два роки (туди й назад) усіма видами міжміського транспорту або проїзд один раз на рік (туди й назад) вказаними видами транспорту з 50 % знижкою.

ВАЖЛИВО!

У разі втрати талони й квитки не поновлюються. Квиток, виданий за пільговими талонами, заміні або передачі іншим особам не підлягає.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Для учасників бойових дій документом, що посвідчує право на безплатний проїзд, є посвідчення учасника бойових дій з написом «Посвідчення учасника бойових дій» та лист талонів на проїзд міжміським транспортом.

Для здійснення права на безплатний проїзд один раз на два роки (туди й назад) усіма видами міжміського транспорту або на проїзд один раз на рік (туди й назад) вказаними видами транспорту з 50 % знижкою УБД повинен разом із посвідченням учасника бойових дій пред'явити у касах транспортних підприємств лист талонів на право одержання ветеранами війни проїзних документів.

Постановою КМУ від 12.05.1994 р. № 302 визначено, що листи талонів на право одержання ветеранами війни проїзних документів безплатно і з 50 % знижкою їх вартості видають:

- учасникам бойових дій – органи Мініборони, МВС, МНС, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, ДПтС, Управління державної охорони, Держспецтрансслужби за місцем реєстрації учасника бойових дій;
- інвалідам війни, учасникам війни та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни – органи праці та соціального захисту населення за місцем реєстрації громадянина.

Листи талонів на пільговий проїзд видаються при пред'явленні пільгового посвідчення особи та поверненні раніше отриманого бланку талонів. Талони і квитки без посвідчення про право на пільги недійсні. Талони можуть бути використані для проїзду тільки протягом зазначеного у них року.

РОЗДІЛ 5.6. Переваги, пов'язані з трудовою діяльністю

СКЛАД ПІЛЬГ

- Використання чергової щорічної відпустки у зручний час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік.

- Переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації.

ВАЖЛИВО!

Для того, щоб скористатись цим видом пільг, необхідно надати до відділу кадрів копію посвідчення УБД.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов.
- Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік.

Питання розподілу й надання житлових приміщень регулюється Житловим кодексом Української РСР (зі змінами та доповненнями) та Правилами обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм житлових приміщень в Українській РСР, затвердженими постановою Ради Міністрів УРСР та Укрпрофради від 11.12.1984 р. № 470.

Норма жилої площі, на отримання якої має право особа, становить 13,65 кв. м на одну особу, тобто на кожного члена сім'ї (ст. 47 Житлового кодексу УРСР), але не менше рівня середньої забезпеченості громадян жилою площею в даному населеному пункті. Ця норма може бути перевищена, якщо, наприклад, житлове приміщення – це однокімнатна квартира або воно призначене для осіб різної статі.

У Державному бюджеті України на 2015 рік передбачено виділення коштів для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок.

Відповідно до Житлового кодексу та зазначених Правил громадянам, які перебувають на квартирному обліку, житлові приміщення надаються у порядку черговості. Житлова черга розподіляється на загальну, першочергову та позачергову.

Учасники бойових дій, які потребують поліпшення житлових умов, мають право на першочергове отримання житла. Тобто для отримання житла учасник бойових дій повинен належати до однієї з категорій «осіб, що потребують поліпшення житлових умов». При цьому, якщо такий учасник бойових дій дістав поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, то він першочергово забезпечується жилою площею **протягом двох років** з дня взяття на квартирний облік.

ВАЖЛИВО!

Інваліди війни (див. визначення на стор. 19) **мають право на позачергове одержання житла.**

Учасник бойових дій є таким, що потребує поліпшення житлових умов, якщо він:

- забезпечений жилою площею нижче за рівень, що визначається виконавчими комітетами обласних, Київської міської ради (наприклад, у м. Київ – 7,5 кв. м на людину, Харків – 5,5 кв. м, Львів – 5 кв. м, Суми – 6 кв. м);
- проживає у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам (встановлюється інженерно-технічними працівниками ЖЕО за участю представників громадськості та підтверджується: актом обстеження стану жилого будинку з відповідним висновком, технічним паспортом жилого будинку з даними про його фізичну зношеність, висновком проектної або науково-дослідної організації (за необхідності) щодо технічного стану будинку (приміщення) та про неможливість (недоцільність) проведення

- капремонту, висновком органу або закладу санітарно-епідеміологічної служби щодо відповідності жилого будинку (жилого приміщення) санітарним вимогам);
- хворіє на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не може проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї. Перелік захворювань визначено Додатком 1 до наказу Міністерства охорони здоров'я УРСР від 08.02.1985 р. № 52;
  - проживає за договором піднайму жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів;
  - проживає не менш ніж 5 років за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності;
  - проживає у гуртожитку;
  - які проживають в одній кімнаті по дві і більше сім'ї, незалежно від родинних відносин, або особи різної статі, старші за 9 років, крім подружжя (в тому числі якщо займане ними жилає приміщення складається більш як з однієї кімнати);
  - проживає у комунальній чи неупорядкованій стосовно умов даного населеного пункту квартирі.

ЯК ОТРИМАТИ ЖИТЛО УЧАСНИКУ БОЙОВИХ ДІЙ

- 1** Звернутися до місцевих органів влади (виконкомів сільських, селищних, міських рад) із заявою щодо взяття на квартирний облік, у якій зазначити про право першочергового одержання жилих приміщень. До заяви повинні додаватися такі документи (перелік орієнтовний):
  - копія паспортів всіх повнолітніх членів сім'ї, які стають на квартирний облік;
  - копія свідоцтва про одруження або про розірвання шлюбу;
  - копії свідоцтв про народження дітей;
  - довідка ЖЕО про склад сім'ї;
  - довідка з місця роботи (місце роботи, займана посада);
  - копія посвідчення учасника бойових дій, інваліда війни;
  - якщо хтось із членів сім'ї, який виявив бажання стати на квартирний облік, мав чи має квартиру або будинок, що належить йому на праві приватної власності, – копія правовстановлюючого документа (свідоцтво про право власності, договір купівлі-продажу, договір дарування тощо);
  - у разі проживання у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам, – довідка (виписка з рішення виконавчого комітету місцевої ради) про невідповідність жилого приміщення встановленим санітарним і технічним вимогам;
  - у разі проживання за договором піднайму жилого приміщення – копія договору піднайму між основним наймачем і піднаймачем, засвідчена в ЖЕО;
  - у разі наявної тяжкої форми хронічного захворювання (згідно із затвердженим переліком) – оригінал медичного висновку лікарсько-консультативної комісії (ЛКК).
- 2** Отримати рішення щодо взяття на квартирний облік, яке повинно бути винесене у місячний строк з дня подання особою всіх необхідних документів.
- 3** Дочекатися своєї черги серед осіб, що мають право на першочергове отримання житла (не більш ніж 2 роки для учасника бойових дій, який дістав поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях).
- 4** Отримати ордер на жилає приміщення. Житло надається у безстрокове користування.

СКЛАД ПІЛЬГ

Першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва регулюється п. 14 ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та ст. 118 Земельного кодексу України. УБД можуть безоплатно отримувати земельні ділянки в такому розмірі:

- для ведення садівництва – не більше 0,12 гектара;
- для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах – не більше 0,25 гектара, в селищах – не більше 0,15 гектара, в містах – не більше 0,10 гектара.

ХТО ВИДІЛЯЄ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

Для реалізації права на безоплатне отримання земельної ділянки учасником бойових дій потрібно звертатись до органів влади (далі – уповноважений орган) відповідно до приналежності ділянок:

- для отримання ділянок з земель комунальної власності – до сільських, селищних, міських рад;
- для отримання ділянок з земель державної власності – до районних держадміністрацій;

- для отримання земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у власність або у користування для всіх потреб – до Центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин (його територіальних органів) (Державне агентство земельних ресурсів України).

ЯК ОТРИМАТИ ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ

- 1** Звернутись до уповноваженого органу (згідно з приналежністю обраної ділянки) та подати такі документи:
  - клопотання довільної форми, в якому зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри;
  - графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки;
  - погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб);
  - копія посвідчення УБД, або копія довідки про участь в АТО, або витяг з наказу;
  - копія паспорта;
  - копія ідентифікаційного номера.

- 2** Уповноважений орган (до якого подано клопотання) приймає у місячний строк рішення про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

- 3** У випадку відмови – оскаржуємо у суді і все ж таки отримуємо дозвіл (див. крок 2).

ВАЖЛИВО!

Для отримання ділянки у Київській області звертатися за адресою: вул. Серпова, 3/14, каб. 102, м. Київ. При собі мати копію паспорта, копію ідентифікаційного коду та копію повідчення УБД, або довідки про участь в АТО, або витягу із наказу.

4

Розробляється проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки – на замовлення УБД суб'єктами господарювання, що є виконавцями робіт із землеустрою згідно із законом (див. «Хто розробник землеустрою»), у строки, що обумовлюються угодою сторін.

5

У строк до 10 днів проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки погоджується з територіальним органом Держземагентства України; у разі розташування земельної ділянки у межах населеного пункту або земельної ділянки за межами населеного пункту, на якій планується розташування об'єкта будівництва, – також із структурними підрозділами районних державних адміністрацій у сфері містобудування та архітектури; якщо місто не входить до території певного району – із виконавчим органом міської ради у сфері містобудування та архітектури, а в разі, якщо такий орган не утворений, – зі структурним підрозділом обласної державної адміністрації з питань містобудування та архітектури.

6

Реєструємо у строк до 14 днів та вносимо дані про земельну ділянку в систему Державного земельного кадастру в територіальному відділі/управлінні Держземагентства України за місцем розташування земельної ділянки, про що надається витяг з Кадастру.

7

У двотижневий строк з дня отримання погодженого проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (а в разі необхідності здійснення обов'язкової державної експертизи землевпорядної документації згідно із законом – після отримання позитивного висновку такої експертизи) відповідний уповноважений орган приймає рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність.

8

Проводимо державну реєстрацію права власності на земельну ділянку у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

ХТО РОЗРОБНИК ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Щоб переконатися, що суб'єкт господарювання, який отримав замовлення на розробку проекту землеустрою, є легальним розробником документації із землеустрою, необхідно на офіційному веб-сайті Держземагентства України (<http://land.gov.ua>) знайти розділ «Ліцензування та сертифікація» та зайти у Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників й пересвідчитися, чи працюють у складі такого суб'єкта господарювання два сертифіковані інженери-землевпорядники (якщо розробником документації із землеустрою є юридична особа) або чи є відомості про фізичну особу – підприємця у цьому реєстрі.

ВАЖЛИВО!

Тут зазначено лише основні кроки щодо реалізації пільги на отримання земельної ділянки та органи, до яких слід звертатись. **Для подання відповідного пакета документів на кожному етапі слід звертатись до відповідного органу, який повинен надавати перелік документів.**

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочерговий ремонт жилих будинків і квартир та забезпечення паливом.

Першочерговий поточний ремонт житлових будинків і квартир осіб, що мають на це право згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», проводиться відповідно до Правил користування приміщеннями житлових будинків і гуртожитків, затверджених постановою КМУ від 08.10.1992 р. № 572 «Про механізм впровадження Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду»».

Проведення **безоплатного капітального ремонту** регулюється постановою КМУ від 20.05.2009 р. № 565 «Про затвердження Порядку проведення безоплатного капітального ремонту власних житлових будинків і квартир осіб, що мають право на таку пільгу, а також першочерговий поточний ремонт житлових будинків і квартир осіб, які мають на це право».

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ З РЕМОНТУ ЖИТЛА

1

Подати до органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування за місцем постійного проживання і реєстрації письмову заяву за встановленою формою та Пакет документів 5.9.

2

Орган виконавчої влади призначає комісію для обстеження будинку або квартири.

3

Не пізніше ніж у місячний строк після подання заяви комісія проводить обстеження, надає висновки.

4

Орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування приймає рішення про проведення безоплатного капітального ремонту на підставі результатів обстеження комісією будинку або квартири – не пізніше ніж у місячний строк з дати подачі заяви.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 5.9

- копія посвідчення учасника бойових дій;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Позики надаються у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України. На жаль, такий порядок на сьогодні не працює на практиці.

КРЕДИТУВАННЯ БУДІВНИЦТВА ЖИТЛА, ПЕРЕДБАЧЕНЕ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Військовослужбовці, які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше та потребують поліпшення житлових умов, мають право на одержання кредитів на індивідуальне житлове будівництво або придбання приватного жилого будинку (квартири) на строк до 20 років з погашенням загальної суми та відсоткових ставок за кредитами за рахунок коштів, призначених у державному бюджеті.

Зазначений кредит надається військовослужбовцю тільки один раз протягом усього часу проходження ним військової служби (ч. 7 ст. 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»). Порядок виплати встановлено постановою КМУ від 28.01.2004 р. № 88.

Також у разі загибелі (смерті) позичальника (одного з членів сім'ї позичальника) – військовослужбовця, що настала під час проходження ним військової служби у період проведення АТО, за рахунок бюджетних коштів погашається вся сума зобов'язань за (пільговим) кредитом, що існувала на момент його загибелі (смерті) (п. 30¹ Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, затвердженого постановою КМУ від 29.05.2001 р. № 584).

РОЗДІЛ 5.11. Пільги при сплаті обов'язкових платежів

СКЛАД ПІЛЬГ

- Пільги зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства.

Відповідно до податкового законодавства не включається до оподаткованого доходу благодійна допомога, надана (виплачена) благодійниками, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції, на

користь УБД або на користь членів сімей таких УБД, які під час участі в АТО зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, загинули, померли внаслідок поранення чи визнані безвісно відсутніми.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Безплатне одержання ліків за рецептами лікарів.
- Першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів).
- Безплатне щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або компенсація вартості такого лікування.
- Щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів.
- Першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація.

ВАЖЛИВО!

Отримати безплатні лікарські та медичні засоби можна виключно у державних (у т.ч. відомчих) та комунальних медичних закладах.

БЕЗОПЛАТНЕ ОДЕРЖАННЯ ЛІКІВ

Для безплатного отримання лікарських засобів необхідно звернутись до державної аптеки, закріпленої за відповідним медичним закладом, лікар якого надав рецепт, за місцем проживання особи, та пред'явити посвідчення УБД та рецепт лікаря.

Якщо особа обслуговується у відомчому медичному закладі, то отримати ліки можна в аптеках, закріплених за таким закладом. Постанова КМУ від 17.08.1998 р. № 1303 «Про впорядкування безплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань» передбачає безплатний або пільговий відпуск ліків за рецептами у разі амбулаторного лікування та визначає категорії населення, які мають право на такі пільги, та категорії захворювань, на які поширюються такі пільги.

До однієї з категорій, якій у разі амбулаторного лікування ліки відпускаються безплатно, належать, зокрема, особи, яким передбачено безплатний відпуск лікарських засобів згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Перелік захворювань, за наявності яких надаються лікарські засоби, визначений постановою КМУ від 05.09.1996 р. № 1071.

БЕЗПЛАТНЕ ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ

Для того, щоб скористатися пільгою з першочергового безплатного зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити посвідчення УБД.

ЩОРІЧНЕ МЕДИЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ І ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ

Для того, щоб проходити щорічне медичне обстеження і диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів, потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити посвідчення УБД.

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ГОСПІТАЛІЗАЦІЯ

Першочергове обслуговування УБД у лікувально-профілактичних закладах, аптеках здійснюється незалежно від форми власності (державних чи приватних).

Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити посвідчення УБД.

БЕЗОПЛАТНЕ ЩОРІЧНЕ САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ

УБД мають право на:

- безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням;
- одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування.

Відповідно до Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських рад, затвердженого постановою КМУ від 22.02.2006 р. № 187, УБД мають право вільного вибору санаторно-курортного закладу відповідного профілю лікування, путівки до якого придбані за рахунок коштів державного бюджету.

Для того, щоб скористатись цією пільгою,

УБД повинні за зареєстрованим місцем проживання **перебувати на обліку** для санаторно-курортного лікування в **структурних підрозділах з питань соціального захисту населення** районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органах міських рад. За загальним правилом УБД забезпечуються путівками **щороку**. Компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування УБД, учасникам війни виплачується за їх бажанням у розмірі вартості самостійного санаторно-курортного лікування на час проведення оздоровлення, але не більше ніж середня вартість санаторно-курортної путівки, визначена відповідно до порядку, встановленого постановою КМУ від 17.06.2004 р. № 785.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ З БЕЗОПЛАТНОГО ЩОРІЧНОГО САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ

- 1** Отримати довідку за формою 070/о у тій лікувальній установі, де УБД проходить лікування.
- 2** Стати на облік у місцевому органі соціального захисту населення за місцем проживання, звернувшись туди із такими документами:
  - паспорт;
  - посвідчення УБД;
  - медична довідка за формою 070/о.
- 3** Щороку використовувати пільгу.

ВАЖЛИВО!

Для отримання права на пільгу щодо санаторно-курортного лікування потрібна медична довідка за формою 070/о. Ця довідка згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 р. № 110 надається всіма закладами охорони здоров'я на підставі рішення санаторно-курортної відбіркової комісії або лікарсько-консультаційної комісії (ЛКК).

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.
- Позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за учасником бойових дій.
- Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи.

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Першочергове обслуговування УБД підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту здійснюється незалежно від форми власності (державні чи приватні). Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити посвідчення УБД.

ПОЗАЧЕРГОВЕ ВЛАШТУВАННЯ ДО ЗАКЛАДІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ СЛУЖБАМИ СОЦЗАХИСТУ

Відповідно до постанови КМУ від 16.02.1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також на обслуговування службами соціального захисту населення вдома надається за висновками медичних закладів особам, які потребують постійного стороннього догляду. У разі неможливості здійснення такого обслуговування їм відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом. Рішення про відшкодування витрат приймають районні (міські) відділи соціального захисту населення. Розмір відшкодування становить до 25 % посадового окладу соціального працівника. Конкретні розміри відшкодування витрат

встановлюються з урахуванням стану здоров'я особи, яка потребує догляду, обсягу соціального обслуговування та умов проживання (міська або сільська місцевість, наявність або відсутність комунально-побутових зручностей, транспортної мережі тощо). Виплата призначається на строк від 1 до 6 місяців і провадиться щомісячно органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка потребує догляду. У разі відмови такої особи у влаштуванні до закладів соціального захисту населення чи обслуговуванні службами соціального захисту населення вдома відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, не провадиться. Виявлення, облік, обстеження умов життя осіб, які потребують догляду, проводиться районними відділами соціального захисту населення.

ВИПЛАТА ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 % середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи здійснюється відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 24 Закону України від 23.09.1999 р. «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». При цьому сума допомоги по тимчасовій непрацездатності в розрахунку

на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески до Фонду соціального страхування України (20706 грн на місяць у 2015 році). Для призначення допомоги необхідно подати до бухгалтерії роботодавця листок непрацездатності та посвідчення УБД.

ЯК ОТРИМАТИ ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ НА ДОГЛЯД

1

Звернутись до органу соціального захисту населення за місцем проживання з документами:

- заява;
- довідка, видана ЖЕО, а в населених пунктах, де їх немає, – відповідними місцевими радами, про склад сім'ї та умови проживання заявника (за встановленою формою);
- висновок медичного закладу за місцем проживання про наявність медичних показань чи протипоказань (їх характер і тривалість) для влаштування до стаціонарного закладу відповідного профілю та взяття на обслуговування службами соціального захисту населення вдома.

2

Отримати рішення про відшкодування зазначених витрат.

Рішення приймається у 15-денний термін з дня подання заінтересованою особою заяви з усіма необхідними документами.

ВАЖЛИВО!

Постраждалі внаслідок АТО, **незалежно від встановлення їм інвалідності, безоплатно та позачергово забезпечуються технічними та іншими засобами реабілітації на підставі рішень військово-лікарських комісій чи висновків лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів.**

Ця пільга поширюється на військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників ЗСУ, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців та працівників МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, інших утворених відповідно до законів військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і безпосередньо брали участь в АТО та перебували безпосередньо в районах проведення АТО, а також працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися та безпосередньо брали участь в АТО в районах її проведення.

Порядок реалізації цієї пільги наведено у розділі 9.11 глави 9, стор. 70-71.

ХТО МАЄ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ СТАТУСУ «ЧЛЕН СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО»

- УТРИМАНЦІ ЗАГИБЛОГО АБО ТОГО, ХТО ПРОПАВ БЕЗВІСТИ, ЯКИМ У ЗВ'ЯЗКУ З ЦИМ ВИПЛАЧУЄТЬСЯ ПЕНСІЯ;
- ОДИН З ПОДРУЖЖА, ЯКИЙ НЕ ОДРУЖИВСЯ ВДРУГЕ, НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТОГО, ВИПЛАЧУЄТЬСЯ ЙОМУ ПЕНСІЯ ЧИ НІ;
- БАТЬКИ;
- ДІТИ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ (І НЕ МАЛИ) СВОЇХ СІМЕЙ;
- ДІТИ, ЯКІ МАЮТЬ СВОЇ СІМ'Ї, АЛЕ СТАЛИ ІНВАЛІДАМИ ДО ДОСЯГНЕННЯ ПОВНОЛІТТЯ;
- ДІТИ, ОБОЄ З БАТЬКІВ ЯКИХ ЗАГИНУЛИ АБО ПРОПАЛИ БЕЗВІСТИ.

ЯК ОТРИМАТИ СТАТУС «ЧЛЕН СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО»

1 Підготувати документи за наведеним нижче орієнтовним переліком (у різних регіонах перелік може відрізнятися):

- довідка з військкомату, яка підтверджує безпосередню участь у бойових діях;
- довідка з управління пенсійного фонду про перебування на обліку (для пенсіонерів Міністерства оборони, МВС, СБУ);
- довідку МСЕК померлого ветерана війни;
- посвідчення померлого ветерана війни;
- свідоцтво про смерть ветерана війни;
- довідку з житлової організації про склад сім'ї Форма 3 (для дітей померлого, які не мають і не мали своїх сімей);
- довідку МСЕК про інвалідність заявника (для дітей померлого, які мають свої сім'ї, але стали інвалідами до досягнення повноліття);
- довідку з навчального закладу (для дітей померлих учасників бойових дій, які навчаються за денною формою навчання у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладах, до закінчення цих навчальних закладів);
- паспорт заявника;
- свідоцтво про народження заявника (для дітей померлого);
- свідоцтво про народження померлого (для його батьків);
- свідоцтво про одруження (для чоловіка або дружини померлого);
- фотографію заявника 3x4.

2 Звернутись із заявою (зразок 5) та необхідними документами (див. п. 1) до департаменту управління з питань праці та соціального захисту населення міських та районних рад.

3 Отримати посвідчення «Член сім'ї загиблого»

Для членів сімей загиблих осіб у складі добровольчих формувань, які не були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, але виконували завдання АТО у взаємодії із ними, **додаткові документи** визначені ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів...», а саме:

- клопотання про надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», керівника добровольчого формування, до складу якого входила особа, яка загинула (пропала безвісті) чи померла. До клопотання додаються документи або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які спільно з такою особою брали участь в АТО та отримали статус учасника бойових дій, або інваліда війни, або учасника війни, що підтверджують участь загиблої (пропалої безвісті), померлої особи в антитерористичній операції;
- довідка керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Генерального штабу Збройних Сил України про виконання добровольчими формуваннями завдань АТО, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення;
- висновок МСЕК про зв'язок смерті померлої особи з участю в АТО.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОТРИМАННЯ СТАТУСУ «ЧЛЕН СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО»

Міністерство соціальної політики України по-відомленням від 19.09.2014 р. поінформувало, що члени сімей військово-службовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, які загинули (померли) внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час участі в АТО, мають право на встановлення статусу особи, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». З питань встановлення такого статусу та видачі посвідчення «Член сім'ї загиблого» слід звертатися до органів соціального захисту населення за місцем реєстрації. Перелік необхідних документів визначається рішеннями місцевих державних адміністрацій.

Водночас членам сімей загиблих учасників АТО доцільно представити документи, що підтверджують перебування в зоні проведення АТО, безпосередню участь загиблого (померлого) в антитерористичній операції та сам факт загибелі, а також документи, які встановлюють причинний зв'язок загибелі (смерті) із виконанням обов'язків військової служби (службових обов'язків), участю в антитерористичній операції.

Мінсоцполітики звернуло увагу, що до переліку необхідних документів може також застосовуватися перелік документів,

визначений актами Уряду України для призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, а також осіб рядового і начальницького складу відповідних органів державної влади (постанови КМУ від 12.05.2007 р. № 707, від 11.07.2007 р. № 908, від 28.05.2008 р. № 499, від 04.06.2008 р. № 605, від 25.12.2013 р. № 975).

Відповідно до ст. 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» до членів сімей загиблих (тих, які пропали безвісти) військовослужбовців, партизанів та інших осіб, на яких поширюється дія цього закону, належать:

- утриманці загиблого або того, хто пропав безвісти, яким у зв'язку з цим виплачується пенсія;
- батьки;
- один з подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;
- діти, які не мають (і не мали) своїх сімей;
- діти, які мають свої сім'ї, але стали інвалідами до досягнення повноліття;
- діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти.

Зразок 5

(Заповнюється особисто заявником)

Начальнику управління праці та соціального захисту населення

від _____

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

проживаю (zareєстрований) за адресою: _____

(поштовий індекс, найменування населеного пункту, вулиця, будинок)

контактний телефон _____

паспорт: серія ____ № _____

виданий _____

«__» _____ 20__ р.

ідентифікаційний № _____

Заява

Прошу встановити мені статус

_____ (члена сім'ї загиблого).

Підтверджуючі документи надаю.

Даю згоду на обробку моїх персональних даних.

Посвідчення бажаю отримати у відділенні поштового зв'язку, управлінні праці та соціального захисту населення за місцем реєстрації (потрібно підкреслити).

Додаток: на ____ арк.

Дата _____

_____

(підпис)

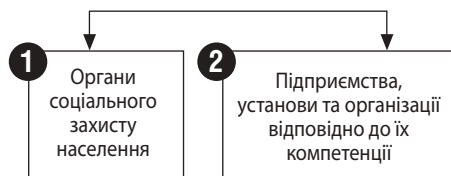
РОЗДІЛ 7.1. Правові засади

Статтю 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» передбачено надання пільг, зокрема, сім'ям осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час участі в антитерористичній операції, захищаючи незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, дружинам (чоловікам), які не одружилися вдруге, померлих учасників бойових дій, дітям померлих учасників бойових дій, які навчаються у вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації та професійно-технічних закладах.

Примітка: Пільги для сім'ї загиблих можуть визначатися одночасно кількома законами. Наприклад, якщо загинула особа була військовослужбовцем, то певні пільги визначаються Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про боротьбу з тероризмом». Якщо виникають колізії між законами, особа може за власним бажанням обрати, положеннями якого з названих вище законів користуватися для отримання пільги. Крім того, додаткові або підвищені пільги можуть бути передбачені актами місцевих органів влади.

ХТО НАДАЄ ПІЛЬГИ

Обов'язок з оформлення та надання встановлених законодавством пільг та компенсацій членам сім'ї загиблих покладено на:

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ПОТРІБНІ

Нижче наведено перелік основних документів. Окрім них можуть знадобитися інші документи конкретно для отримання певної пільги (див. далі).

- Паспорт заявника та членів сім'ї, які мають право на пільги.
- Оригінал і копія ідентифікаційного номера заявника та членів сім'ї, які мають право на пільги.
- Довідка про склад сім'ї.
- Оригінал і копія посвідчення «Член сім'ї загиблого».
- Свідоцтва про народження неповнолітніх дітей (за потреби).

РОЗДІЛ 7.2. Медичне обслуговування

СКЛАД ПІЛЬГ

- Безплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування.
- Безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів*.
- Безплатне першочергове зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів)*.
- Щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів.
- Першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація.

ВАЖЛИВО!

Пільги, позначені*, надаються з 01.07.2015 р. за умови, що розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на 1 особу за попередні 6 місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (1710 грн на місяць у 2015 році).

БЕЗПЛАТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИМ ЛІКУВАННЯМ

Члени сім'ї загиблого мають право на:

- безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням;
- одержання компенсації вартості самостійного санаторно-курортного лікування.

Члени сім'ї загиблого забезпечуються путівками **один раз на два роки**.

Для того, щоб скористатись цією пільгою, члени сім'ї загиблого повинні за зареєстрованим місцем проживання перебувати на обліку в структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органах міських рад для санаторно-курортного лікування (Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських рад,

затверджений постановою КМУ від 22.02.2006 р. № 187).

Працюючі особи та особи, що не досягли встановленого законодавством пенсійного віку, забезпечуються путівками за місцем основної роботи або за місцем обліку в структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органах міських рад на підставі довідки з місця роботи про те, що їм не видавалася безплатна путівка протягом двох попередніх років.

Компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування членам сім'ї загиблого виплачується за їх бажанням у розмірі вартості самостійного санаторно-курортного лікування на час проведення оздоровлення, але не більше ніж середня вартість санаторно-курортної путівки, визначена відповідно до порядку, встановленого постановою КМУ від 17.06.2004 р. № 785.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ З БЕЗОПЛАТНОГО САНАТОРНО- КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ

1

Отримати довідку за формою 070/о у тій лікувальній установі, де член сім'ї загиблого проходив лікування.

2

Стати на облік в органі соціального захисту населення за місцем проживання, звернувшись туди із такими документами:

- паспорт;
- посвідчення «Член сім'ї загиблого»;
- медична довідка за формою 070/о.

3

Раз на два роки використовувати пільгу.

ВАЖЛИВО!

Для отримання права на пільгове санаторно-курортне лікування потрібна медична довідка за формою 070/о.

Ця довідка згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 р. № 110 надається всіма закладами охорони здоров'я на підставі рішення санаторно-курортної відбіркової комісії або лікарсько-консультаційної комісії (ЛКК).

РОЗДІЛ 7.2. Медичне обслуговування

БЕЗПЛАТНЕ ОДЕРЖАННЯ ЛІКІВ*

Для безоплатного отримання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів необхідно звернутись до державної аптеки, закріпленої за відповідним медичним закладом, лікар якого надав рецепт, за місцем проживання особи, та пред'явити посвідчення «Член сім'ї загиблого» та рецепт лікаря.

Постанова КМУ від 17.08.1998 р. № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань» передбачає безоплатний або пільговий відпуск ліків за рецептами у разі амбулаторного лікування та визначає категорії населення, які мають право на такі пільги, та категорії захворювань, на які поширюються такі пільги.

Групою населення, якій у разі амбулаторного лікування лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно, є, зокрема, особи, яким передбачено безоплатний відпуск лікарських засобів згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Перелік захворювань, за наявності яких надаються лікарські засоби, визначений постановою КМУ від 05.09.1996 р. № 1071.

БЕЗПЛАТНЕ ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ*

Для того, щоб скористатися безоплатним першочерговим зубопротезуванням (за винятком протезування з дорогоцінних металів), потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити посвідчення «Член сім'ї загиблого».

ЩОРІЧНЕ МЕДИЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ І ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ НЕОБХІДНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Для того, щоб пройти щорічне медичне обстеження й диспансеризацію із залученням необхідних спеціалістів, потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити посвідчення «Член сім'ї загиблого».

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ В ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ, АПТЕКАХ

Першочергове обслуговування у лікувально-профілактичних закладах, аптеках здійснюється незалежно від форми власності (державних чи приватних). Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити посвідчення «Член сім'ї загиблого».

РОЗДІЛ 7.3. Соціальне обслуговування

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.
- Позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома, відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом.
- Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 % середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи.

Першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту здійснюється незалежно від форми власності (державних чи приватних). Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити посвідчення «Член сім'ї загиблого».

Позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома, відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, надається відповідно до постанови КМУ від 16.02.1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Пільга надається за висновками медичних закладів особам, які потребують постійного стороннього догляду. У разі неможливості здійснення такого обслуговування їм відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом. Рішення про відшкодування витрат приймають районні (міські) відділи соціального захисту населення. Розмір відшкодування становить до 25 % посадового окладу соціального працівника. Виплата призначається на строк від 1 до 6 місяців і провадиться щомісячно органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка потребує догляду. У разі відмови такої особи у влаштуванні до закладів соціального захисту населення чи обслуговуванні службами соціального захисту населення вдома відшкодування витрат, пов'язаних із доглядом, не провадиться. Виявлення, облік, обстеження умов життя осіб, які потребують догляду, проводиться районними відділами соціального захисту населення.

ЯК ОТРИМАТИ ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ НА ДОГЛЯД

1

Звернутись до органу соціального захисту населення за місцем проживання з документами:

- заява;
- довідка, видана ЖЕО, а в населених пунктах, де їх немає, – відповідними місцевими радами, про склад сім'ї та умови проживання заявника (за встановленою формою);
- висновок медичного закладу за місцем проживання про наявність медичних показань чи протипоказань (їх характер і тривалість) для влаштування до стаціонарного закладу відповідного профілю та взяття на обслуговування службами соціального захисту населення вдома.

2

Отримати рішення про відшкодування зазначених витрат.

Рішення приймається у 15-денний строк з дня подання заінтересованою особою заяви з усіма необхідними документами.

ВИПЛАТА ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ В РОЗМІРІ 100 % ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НЕЗАЛЕЖНО ВІД СТАЖУ РОБОТИ

Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 % середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи здійснюється відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 24 Закону України від 23.09.1999 р. «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». При цьому сума допомоги по тимчасовій непрацездатності в розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески до Фонду соціального страхування України (20706 грн на місяць у 2015 році). Для призначення допомоги необхідно подати до бухгалтерії роботодавця листок непрацездатності та посвідчення «Член сім'ї загиблого».

РОЗДІЛ 7.4. Житлово-комунальні послуги

СКЛАД ПІЛЬГ

- 50 % знижка плати за користування житлом, комунальними послугами (газом, електроенергією та іншими послугами), скрапленим балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання; вартості палива, у тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення*.

ВАЖЛИВО!

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо надаються членам сімей загиблих незалежно від виду житла чи форми власності на нього, якщо дотримано умов, зазначених на стор. 44 у розділі 7.2 у секції «ВАЖЛИВО!».

Площа житла, на яку надається знижка, при розрахунках плати за опалення: 21 кв. м опалюваної площі на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. м на сім'ю.

Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб, надається 50 % знижка за користування газом для опалювання житла на подвійний розмір нормативної опалювальної площі (42 кв. м на кожну особу, яка має право на знижку плати, та 21 кв. м на сім'ю).

Відповідно до Правил надання населенню послуг з газопостачання (постанова КМУ від 09.12.1999 р. № 2246), Правил користування електричною енергією для населення (постанова КМУ від 26.07.1999 р. № 1357) та Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної води і водовідведення (постанова КМУ від 21.07.2005 р. № 630) громадяни реалізують право на пільги з дня подання відповідної заяви постачальником послуг.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

1

Звернутися до органу соціального захисту за місцем проживання для включення до реєстру пільговиків із Пакетом документів 7.4.

При собі мати оригінали зазначених документів.

За необхідності отримати довідку-дозвіл про оформлення пільги за фактичним місцем проживання.

2

Звернутися до постачальника/надавача відповідних послуг (міськенерго, міськгаз тощо) із заявою про оформлення пільги, Пакетом документів 7.4, квитанціями (розрахунковими книжками) про сплату за послуги (електроенергія, газ, вода), показаннями лічильника та довідкою-дозволом про оформлення пільги за фактичним місцем проживання (за необхідності).

При собі мати оригінали зазначених документів.

3

Отримати позитивне рішення організації-постачальника відповідних послуг (позначку в договорі) та внести зміни у відповідні нарахування.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 7.4

- копія посвідчення «Член сім'ї загиблого»;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО;
- копії свідоцтв про народження неповнолітніх дітей пільговика.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Позачергове користування всіма послугами зв'язку та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 % тарифів вартості основних та 50 % – додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном у розмірі 50 % затверджених тарифів (за умов, що зазначені у п. 7.2 на стор. 44 у «Важливо!»).

Для реалізації права на пільгу потрібно звернутись до відповідного органу соціального захисту населення для оформлення пільги, а після цього – до постачальника/надавача відповідних послуг із заявою, до якої додати копію посвідчення «Член сім'ї загиблого».

 ВАЖЛИВО!

Пільга щодо абонементної плати за користування телефоном надається за умови перейменування абонента на особу, яка має право на пільги, та якщо дотримано умов, зазначених на стор. 44, «Важливо!» у розділі 7.2.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ НА ПОСЛУГИ ЗВ'ЯЗКУ

- 1 Звернутися до органу соціального захисту за місцем проживання для включення до реєстру пільговиків із Пакетом документів 7.5. При собі мати оригінали зазначених документів. За необхідності отримати довідку-дозвіл про оформлення пільги за фактичним місцем проживання.
- 2 Звернутися до постачальника/надавача послуг зв'язку (вузол зв'язку тощо) із заявою про оформлення пільги, Пакетом документів 7.5, квитанціями про сплату за послуги зв'язку та довідкою-дозволом про оформлення пільги за фактичним місцем проживання (за необхідності). При собі мати оригінали зазначених документів.
- 3 Отримати позитивне рішення організації-постачальника відповідних послуг (позначку в договорі) та внести зміни у відповідні нарахування.

ВАЖЛИВО!**ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 7.5**

- копія посвідчення «Член сім'ї загиблого»;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- інші документи, що підтверджують право на податкову соціальну пільгу (див. стор. 44, «Важливо!» у розділі 7.2).

РОЗДІЛ 7.6. Переваги, пов'язані з трудовою діяльністю

СКЛАД ПІЛЬГ

- Використання чергової щорічної відпустки у зручний для пільговика час.
- Одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік.
- Переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування в разі ліквідації підприємства, установи, організації.

ВАЖЛИВО!

Для того, щоб скористатись цим видом пільг, необхідно надати до відділу кадрів копію посвідчення «Член сім'ї загиблого».

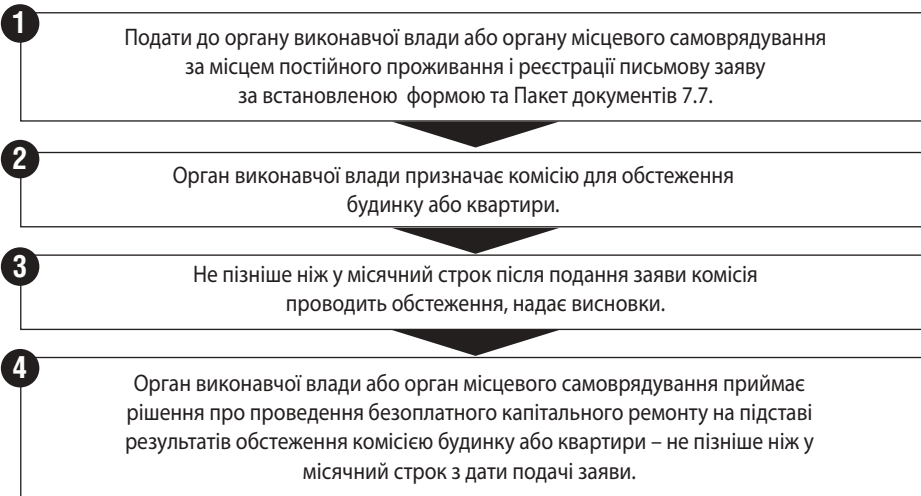
СКЛАД ПІЛЬГ

- Позачерговий безплатний капітальний ремонт власних жилих будинків і першочерговий поточний ремонт жилих будинків і квартир.

Першочерговий поточний ремонт житлових будинків і квартир осіб, що мають на це право згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», проводиться відповідно до Правил користування приміщеннями житлових будинків і гуртожитків, затверджених постановою КМУ від 08.10.1992 р. № 572 «Про механізм впровадження Закону України “Про приватизацію державного житлового фонду”».

Проведення безплатного капітального ремонту регулюється постановою КМУ від 20.05.2009 р. № 565 «Про затвердження Порядку проведення безплатного капітального ремонту власних житлових будинків і квартир осіб, що мають право на таку пільгу, а також першочерговий поточний ремонт житлових будинків і квартир осіб, які мають на це право».

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ З РЕМОНТУ ЖИТЛА

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 7.7

- копія посвідчення «Член сім'ї загиблого»;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО.

РОЗДІЛ 7.8. Грошова допомога

СКЛАД ПІЛЬГ

- Щорічно до 5 травня виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України (у 2015 році – 440 гривень), – дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій, учасників війни, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.

Виплата разової грошової допомоги проводиться управлінням праці та соціального захисту населення щорічно до 5 травня через поштові відділення зв'язку за місцем проживання одержувача або через установи уповноважених банків.

Для цього подавати будь-які документи не потрібно. Органи соціального захисту населення спільно з установами, в яких ветерани війни перебувають на обліку, самі формують списки ветеранів війни.

РОЗДІЛ 7.9. Пільги при сплаті обов'язкових платежів

СКЛАД ПІЛЬГ

- Зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства.

Відповідно до податкового законодавства не включається до оподаткованого доходу благодійна допомога, надана (виплачена) благодійниками, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції, на користь членів сімей УБД, які під час участі в АТО зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, загинули, померли внаслідок поранення чи визнані безвісно відсутніми. Для зазначених цілей до членів сімей УБД належать: дружина, чоловік, які не одружилися вдруге, батьки, дід та баба (якщо батьки померли), неповнолітні діти, повнолітні діти-інваліди.

Розділ 7.10. Одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт житла

СКЛАД ПІЛЬГ

- Одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків, підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням такої позики протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва.

Зазначені позики надаються у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України. На жаль, такий порядок на сьогодні не працює на практиці. Передбачено пільгу щодо погашення кредиту для сім'ї загиблого військовослужбовця. У разі загибелі (смерті) позичальника (одного з членів сім'ї позичальника) – військовослужбовця, що настала під час проходження ним військової служби у період проведення АТО, за рахунок бюджетних коштів погашається вся сума зобов'язань за кредитом, що існувала на момент його загибелі (смерті) (п. 30¹ Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, затвердженого постановою КМУ від 29.05.2001 р. № 584).

СКЛАД ПІЛЬГ

- **Позачергове забезпечення жилою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов.** Члени сім'ї загиблого, які потребують поліпшення житлових умов, забезпечуються жилою площею протягом 2 років з дня взяття на квартирний облік.

Питання розподілу й надання житлових приміщень регулюється Житловим кодексом Української РСР (зі змінами та доповненнями) та Правилами обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм житлових приміщень в Українській РСР, затвердженими постановою Ради Міністрів УРСР та Укрпрофради від 11.12.1984 р. № 470. Норма житлової площі, на отримання якої має право особа, становить **13,65 кв. м** на одну особу, тобто на кожного члена сім'ї (ст. 47 Житлового кодексу УРСР), але не менше рівня середньої забезпеченості громадян жилою площею в даному населеному пункті. Ця норма може бути перевищена, якщо, наприклад, жила приміщення – це однокімнатна квартира або воно призначене для осіб різної статі. Відповідно до Житлового кодексу та зазначених Правил громадянам, які перебувають на квартирному обліку, житлові

приміщення надаються у порядку черговості. Житлова черга розподіляється на загальну, першочергову та позачергову.

Члени сім'ї загиблого, які потребують поліпшення житлових умов, мають право на позачергове отримання житла протягом 2 років. Але для отримання житла особа повинна підпадати під одну з категорій «осіб, що потребують поліпшення житлових умов».

Особа є такою, що потребує поліпшення житлових умов, якщо вона:

- забезпечена жилою площею нижче за рівень, що визначається виконавчими комітетами обласних, Київської міської ради (наприклад, у м. Київ – 7,5 кв. м на людину, Харків – 5,5 кв. м, Львів – 5 кв. м, Суми – 6 кв. м);
- проживає у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам (встановлюється інженерно-технічними працівниками ЖЕО за участю представників громадськості та підтверджується: актом обстеження стану жилого будинку з відповідним висновком, технічним паспортом жилого будинку з даними про його фізичну зношеність, висновком проектної або науково-дослідної організації (за необхідності) щодо технічного стану будинку (приміщення) та про

неможливість (недоцільність) проведення капремонту, висновком органу або закладу санітарно-епідеміологічної служби щодо відповідності жилого будинку (жилого приміщення) санітарним вимогам);

- хворіє на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не може проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї. Перелік захворювань визначено Додатком 1 до наказу Міністерства охорони здоров'я УРСР від 08.02.1985 р. № 52;
- проживає за договором піднайму жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів;
- проживає не менше 5 років за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності;
- проживає у гуртожитку;
- проживає в одній кімнаті по дві і більше сім'ї, незалежно від родинних відносин, або особи різної статі, старші за 9 років, крім подружжя (в тому числі якщо займане ними жила приміщення складається більш як з однієї кімнати);
- проживає у комунальній чи невпорядкованій стосовно умов даного населеного пункту квартирі.

ЯК ОТРИМАТИ ЖИТЛО ЧЛЕНУ СІМ'І ЗАГИБЛОГО

1

Звернутися до місцевих органів влади (виконкомів сільських, селищних, міських рад) із заявою щодо взяття на квартирний облік, у якій зазначити про право позачергового одержання жилих приміщень.

До заяви повинні додаватися такі документи (перелік орієнтовний):

- копія паспортів всіх повнолітніх членів сім'ї, які стають на квартирний облік;
- копія свідоцтва про одруження або про розірвання шлюбу;
- копії свідоцтв про народження дітей;
- довідка ЖЕО про склад сім'ї;
- довідка з місця роботи (місце роботи, займана посада);
- копія посвідчення «Член сім'ї загиблого»;
- якщо хтось із членів сім'ї, який виявив бажання стати на квартирний облік, мав чи має квартиру або будинок, що належить йому на праві приватної власності, – копія правовстановлюючого документа (свідоцтво про право власності, договір купівлі-продажу, договір дарування тощо);
- у разі проживання у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам, – довідка (виписка з рішення виконавчого комітету місцевої ради) про невідповідність жилого приміщення встановленим санітарним і технічним вимогам;
- у разі проживання за договором піднайму жилого приміщення – копія договору піднайму між основним наймачем і піднаймачем, засвідчена в ЖЕО;
- у разі наявної тяжкої форми хронічного захворювання (згідно із затвердженим переліком) – оригінал медичного висновку лікарсько-консультативної комісії (ЛКК).

2

Отримати рішення щодо взяття на квартирний облік, яке повинно бути винесене у місячний строк з дня подання особою всіх необхідних документів.

3

Дочекатися своєї черги серед осіб, що мають право на позачергове отримання житла.

4

Отримати ордер на жиле приміщення.
Житло надається у безстрокове користування.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва сім'ям загиблих військовослужбовців.

Сім'ї загиблих військовослужбовців мають право на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва й городництва (п. 15 ст. 15 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»), а батьки та члени сімей військовослужбовців, які загинули (померли) або пропали безвісти під час проходження військової служби, мають право на одержання земельної ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд в населених пунктах, обраних ними для проживання (ч. 6 ст. 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»). Порядок надання земельних ділянок регулюється ст. 118 Земельного кодексу України. Члени сім'ї загиблого можуть безоплатно отримувати земельні ділянки в такому розмірі:

- для ведення садівництва – не більше 0,12 гектара;
- для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах – не більше 0,25 гектара, в селищах – не більше 0,15 гектара, в містах – не більше 0,10 гектара.

ХТО ВИДІЛЯЄ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

Для реалізації права на безоплатне отримання земельної ділянки членам сім'ї загиблого потрібно звертатись до органів влади (далі – уповноважений орган) відповідно до приналежності ділянок:

- для отримання ділянок із земель комунальної власності – до сільських, селищних, міських рад;
- для отримання ділянок із земель державної власності – до районних держадміністрацій;
- для отримання земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у власність або у користування для всіх потреб – до центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин (його територіальних органів) (Державне агентство земельних ресурсів України).

ХТО РОЗРОБНИК ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Щоб переконатися, що суб'єкт господарювання, який отримав замовлення на розробку проекту землеустрою, є легальним розробником документації із землеустрою, необхідно на офіційному веб-сайті Держземагентства України (<http://land.gov.ua>) знайти розділ «Ліцензування та сертифікація» та зайти у Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників і пересвідчитися, чи працюють у складі такого суб'єкта господарювання два сертифіковані інженери-землевпорядники (якщо розробником документації із землеустрою є юридична особа) або чи є відомості про фізичну особу – підприємця у цьому реєстрі.

ВАЖЛИВО!

Тут зазначено лише основні кроки щодо реалізації пільги на отримання земельної ділянки та органи, до яких слід звертатись. Для подання відповідного пакета документів на кожному етапі слід звертатись до відповідного органу, який повинен надавати перелік документів.

ЯК ОТРИМАТИ ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ ЧЛЕНУ СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО

1

Звернутися до уповноваженого органу (згідно з приналежністю обраної ділянки) та подати такі документи:

- клопотання довільної форми, в якому зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри;
- графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки;
- погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб);
- копія посвідчення «Член сім'ї загиблого»;
- копія паспорта;
- копія ідентифікаційного номера.

2

Уповноважений орган (до якого подано клопотання) приймає у місячний строк рішення про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

3

У випадку відмови – оскаржуємо у суді і все ж таки отримуємо дозвіл (див. пункт 2).

4

Розробляється проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки – на замовлення члена сім'ї загиблого – суб'єктами господарювання, що є виконавцями робіт із землеустрою згідно із законом (див. «Хто розробник землеустрою»), у строки, що обумовлюються угодою сторін.

ВАЖЛИВО!

Для отримання ділянки у Київській області звертатися за адресою: вул. Серпова, 3/14, каб. 102, м. Київ.

5

У строк до 10 днів проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки погоджується з територіальним органом Держземагентства України; у разі розташування земельної ділянки у межах населеного пункту або земельної ділянки за межами населеного пункту, на якій планується розташування об'єкта будівництва, – також із структурними підрозділами районних державних адміністрацій у сфері містобудування та архітектури; якщо місто не входить до території певного району – із виконавчим органом міської ради у сфері містобудування та архітектури, а в разі, якщо такий орган не утворений, – зі структурним підрозділом обласної державної адміністрації з питань містобудування та архітектури.

6

Реєструємо у строк до 14 днів та вносимо дані про земельну ділянку в систему Державного земельного кадастру в територіальному відділі/управлінні Держземагентства України за місцем розташування земельної ділянки, про що надається витяг з Кадастру.

7

У двотижневий строк з дня отримання погодженого проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (а в разі необхідності здійснення обов'язкової державної експертизи землевпорядної документації згідно із законом – після отримання позитивного висновку такої експертизи) відповідний уповноважений орган приймає рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність.

8

Проводимо державну реєстрацію права власності на земельну ділянку у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

ДО ІНВАЛІДІВ ВІЙНИ НАЛЕЖАТЬ:

учасники бойових дій (у т.ч. у складі добровольчих формувань), працівники підприємств, установ, організацій, волонтери, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, забезпечення її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах АТО.
Детальний перелік див. на стор. 19, глава 4.

ПОСВІДЧЕННЯ

Інвалідам війни видаються посвідчення з написом «Посвідчення інваліда війни – інвалід». Інвалідам війни, у яких групу інвалідності встановлено без терміну перегляду, видаються безтермінові посвідчення, іншим – на період встановлення групи інвалідності.

СКОРОЧЕННЯ

ВЛК – військово-лікарська комісія
МСЕК – медико-соціальна експертна комісія

ЯК ДІЯТИ

у разі поранення (контузії, травми, каліцтва) під час бойових дій та як отримати «Посвідчення інваліда війни»

1

У разі поранення під час проходження служби – отримати довідку про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва) у медичній частині, яка знаходиться безпосередньо в районі дислокації частини, де проходив військову службу військовослужбовець (військово-польова). Довідка повинна містити детальне зазначення обставин отримання поранення і складається не пізніше 30 діб після отримання поранення. Довідка оформлюється у двох примірниках, перший подається у госпітальну (гарнізонну) ВЛК, а другий зберігається постійно в особовій справі військовослужбовця.

ВАЖЛИВО!

У разі поранення рекомендується вимагати від лікаря військової частини надання довідки про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва). Якщо довідка відсутня, то військово-лікарська комісія приймає постанову про причинний зв'язок поранення з таким формулюванням: «Захворювання, ТАК, пов'язане з проходженням військової служби», – замість «Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби».
А формулювання «захворювання» – це лише підстава для відпустки за станом здоров'я або звільнення від виконання службових обов'язків; після відпустки поранений вважається автоматично придатним до служби.

2

Військовий госпіталь, інший заклад охорони здоров'я, що проводить лікування військовослужбовця від поранення (контузії, травми, каліцтва) або захворювання, видає військовослужбовцю «Виписний епікриз» (підписується головним лікарем лікувально-профілактичного закладу) та направляє до військово-лікарської комісії для прийняття відповідного рішення.

3

Військова частина або військовий комісаріат допомагають в оформленні документів для проходження ВЛК.

4

Військово-лікарська комісія встановлює причинний зв'язок травми (поранення, контузії, каліцтва) відповідно до висновку, зазначеного в довідці про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), та видає постанову ВЛК про причинний зв'язок поранення (травми, контузії, каліцтва).

5

Військова частина або військовий комісаріат направляють військовослужбовця до МСЕК Міністерства охорони здоров'я.

6

МСЕК встановлює інвалідність та видає відповідну довідку про встановлення групи інвалідності із зазначенням причинного зв'язку інвалідності.

7

Військовослужбовець звертається до органу соціального захисту за місцем реєстрації місця проживання для отримання «Посвідчення інваліда війни» із такими документами:

- заява;
- копія довідки МСЕК;
- копія паспорта;
- фотокартка.

Посвідчення інваліда війни видається в день звернення особи після визначення відповідного статусу.

Щодо осіб, які брали участь у добровільних формуваннях, – див. наступну сторінку.

ВАЖЛИВО!

Правові підстави та посилання на відповідні нормативні акти – на наступній сторінці.

ВАЖЛИВО!

МСЕК встановлює причинний зв'язок інвалідності колишніх військово-службовців з перебуванням на фронті або з виконанням ними інших обов'язків військової служби на підставі документів, виданих військово-лікувальними закладами, а також інших документів, що підтверджують факт отримання поранення (захворювання).

ВАЖЛИВО!

Надання будь-яких інших додаткових документів, крім зазначених, законодавством не передбачене.

ВАЖЛИВО!

У разі встановлення інвалідності військовослужбовець (військовозобов'язаний та резервіст), працівник міліції має право на отримання одноразової грошової допомоги – див. стор. 82, глава 11.

ДО УВАГИ УЧАСНИКІВ ДОБРОВОЛЬЧИХ ФОРМУВАНЬ

Для осіб у складі добровольчих формувань, які не були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, але виконували завдання АТО у взаємодії зі Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною гвардією України, **додаткові документи** визначені ст. 7 Закону України «Про статус ветеранів...», а саме:

- клопотання про надання статусу інваліда війни керівника добровольчого формування, до складу якого входила така особа. До клопотання додаються документи, що підтверджують участь особи в АТО, або письмові свідчення не менш як двох свідків з числа осіб, які спільно з такою особою брали участь в АТО та отримали статус УБД, або інваліда війни, або учасника війни;
- довідка керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, Генерального штабу Збройних Сил України про виконання добровольчими формуваннями завдань АТО у взаємодії зі Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною гвардією України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

ХТО ВИДАЄ «ПОСВІДЧЕННЯ ІНВАЛІДА ВІЙНИ»

Положення про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни, затверджене постановою КМУ від 12.05.1994 р. № 302, визначає, що посвідчення інваліда війни видається **органами праці та соціального захисту населення за місцем реєстрації громадянина на підставі довідки медико-соціальної експертної комісії (МСЕК) про групу та причину інвалідності.**

Надання будь-яких інших додаткових документів законодавством не передбачене. МСЕК встановлює причинний зв'язок інвалідності колишніх військовослужбовців з перебуванням на фронті або з виконанням ними інших обов'язків військової служби на підставі **документів, виданих військово-лікувальними закладами**, а також інших документів, що підтверджують факт отримання поранення (захворювання).

ДОКУМЕНТИ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ ФАКТ ОТРИМАННЯ ПОРАНЕННЯ (ЗАХВОРЮВАННЯ)

Такі документи видаються **військово-лікарськими комісіями (ВЛК)** відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14.08.2008 р. № 402.

Постанова ВЛК про причинний зв'язок поранення (травми, контузії, каліцтва) приймається відповідно до висновку, зазначеного в **довідці про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)**, або засвідченої копії **Акта про нещасний випадок**, у яких зазначаються обставини отримання поранення (контузії, травми, каліцтва).

Акт про нещасний випадок складається у разі нещасного випадку, професійного захворювання, отриманих під час проходження військової служби (зборів), та аварій, що сталися у військових частинах, але **не у разі травми під час ведення бойових дій** (додаток 1 до Інструкції про розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністра оборони України від 06.02.2001 р. № 36).

ВАЖЛИВО!

Постанова Кабінету Міністрів України
від 12 травня 1994 р. № 302
«Про порядок видачі посвідчень
і нагрудних знаків ветеранів війни»
із змінами та доповненнями

[http://zakon4.rada.gov.ua/laws/
show/302-94-%D0%BF](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/302-94-%D0%BF)

Положення про військово-лікарську
експертизу в Збройних Силах України,
затверджене наказом Міністра оборони
України від 14.08.2008 р. № 402

[http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/
z1109-08](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1109-08)

**Завантажити
електронну версію
цієї брошури
можна за посиланням**

[http://fmi-inc.net/news/to-help-defenders-of-the-fatherland/
ukraine_ato_combatants_rights_benefits_may2015_ua.pdf](http://fmi-inc.net/news/to-help-defenders-of-the-fatherland/ukraine_ato_combatants_rights_benefits_may2015_ua.pdf)

або <http://goo.gl/6nWDx7>

Також на сайті Мінсоцполітики

[http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/
uk/publish/category?cat_id=107177](http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=107177)

або <http://goo.gl/vyqi0V>

РОЗДІЛ 9.1. Правові підстави для отримання пільг

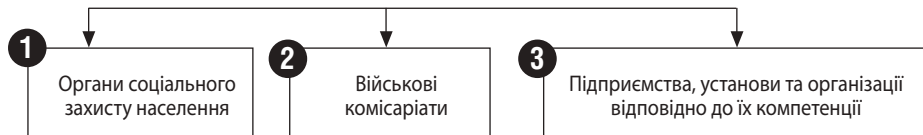
Пільги інвалідам війни можуть визначатися одночасно кількома законами, зокрема законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про основи соціальної захищеності інвалідів», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про боротьбу з тероризмом».

Якщо виникають колізії між законами або якщо одна й та сама пільга передбачена різними законами, особа може за власним бажанням обрати, положеннями якого з названих вище законів користуватися для отримання пільги.

Окрім того, додаткові або підвищені пільги можуть бути передбачені актами місцевих органів влади.

ДЕ ОФОРМИТИ ПІЛЬГИ

Обов'язок з оформлення та надання встановлених законодавством пільг та компенсацій інвалідам війни покладений на:

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ПОТРІБНІ

Це – перелік основних документів. Крім них, можливо, знадобляться ще якісь документи конкретно для отримання певної пільги (див. далі).

- Паспорт (оригінал і копія) заявника та членів сім'ї, які мають право на пільги (дружина, чоловік, неповнолітні діти).
- Свідоцтво про народження неповнолітніх дітей.
- Оригінал і копія ідентифікаційного номера заявника та членів сім'ї, які мають право на пільги.
- Довідка з ЖЕО про склад сім'ї.
- Оригінал і копія «Посвідчення інваліда війни», пенсійного посвідчення (за його наявності) чи іншого документа, на підставі якого надаються пільги, визначеного додатком до постанови КМУ від 16.02.1994 р. № 94.

РОЗДІЛ 9.2. Одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт житла

СКЛАД ПІЛЬГ

- Одержання позики на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і подвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років, починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Зазначені позики надаються у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України. На жаль, такий порядок на сьогодні не працює на практиці. Кредитування на будівництво житла передбачене для військовослужбовців – (див. стор. 37, глава 5).

СКЛАД ПІЛЬГ

- 100 % знижка на квартплату.
- 100 % знижка плати за житлово-комунальні послуги.
- 100 % знижка вартості палива (в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення) і скрапленого балонного газу для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

КОМУ НАДАЮТЬСЯ

Пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо надаються інвалідам війни та членам їх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього. **Площа житла, на яку надається знижка:** 21 кв. м на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. м на сім'ю. Відповідно до Правил надання населенню послуг з газопостачання (постанова КМУ від 09.12.1999 р. № 2246), Правил користування електричною енергією для населення (постанова КМУ від 26.07.1999 р. № 1357) та Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної води і водовідведення (постанова КМУ від 21.07.2005 р. № 630) громадяни реалізують право на пільги з дня подання відповідної заяви постачальникам послуг.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ НА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ

1

Звернутися до органу соціального захисту за місцем проживання для включення до реєстру пільговиків із Пакетом документів 9.3. При собі мати оригінали зазначених документів. За необхідності отримати довідку-дозвіл про оформлення пільги за фактичним місцем проживання.

2

Звернутися до постачальника/надавача відповідних послуг (міськенерго, міськгаз тощо) із заявою про оформлення пільги, Пакетом документів 9.3, квитанціями (розрахунковими книжками) про сплату за послуги (електроенергія, газ, вода), показаннями лічильника та довідкою-дозволом про оформлення пільги за фактичним місцем проживання (за необхідності). При собі мати оригінали зазначених документів.

3

Отримати позитивне рішення організації-постачальника відповідних послуг (позначку в договорі) та внести зміни у відповідні нарахування.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 9.3

- копія паспорта;
  - копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
  - копія «Посвідчення інваліда війни»;
  - копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО;
  - копії свідоцтв про народження неповнолітніх дітей пільговика.
- При собі потрібно мати також оригінали зазначених документів.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Позачергове безплатне встановлення квартирних телефонів.
- Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 % затверджених тарифів.

ВАЖЛИВО!

Пільга щодо абонементної плати за користування телефоном надається за умови перейменування абонента на особу, яка має право на пільги.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ НА ПОСЛУГИ ЗВ'ЯЗКУ

1

Звернутися до органу соціального захисту за місцем проживання для включення до реєстру пільговиків із Пакетом документів 9.4. При собі мати оригінали зазначених документів. За необхідності отримати довідку-дозвіл про оформлення пільги за фактичним місцем проживання.

2

Звернутися до постачальника/надавача послуг зв'язку (вузол зв'язку тощо) із заявою про оформлення пільги, Пакетом документів 9.4, квитанціями про сплату за послуги зв'язку та довідкою-дозволом про оформлення пільги за фактичним місцем проживання (за необхідності). При собі мати оригінали зазначених документів.

3

Отримати позитивне рішення організації – постачальника послуг зв'язку та внести зміни у відповідні нарахування.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 9.4

- копія «Посвідчення інваліда війни»;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Позачерговий безплатний капітальний ремонт власних жилих будинків і квартир та першочерговий поточний ремонт жилих будинків і квартир у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Першочерговий поточний ремонт житлових будинків і квартир осіб, що мають на це право згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», проводиться відповідно до Правил користування приміщеннями житлових будинків і гуртожитків, затверджених постановою КМУ від 08.10.1992 р. № 572 «Про механізм впровадження Закону України “Про приватизацію державного житлового фонду”».

Проведення безплатного капітального ремонту регулюється постановою КМУ від 20.05.2009 р. № 565 «Про затвердження

Порядку проведення безплатного капітального ремонту власних житлових будинків і квартир осіб, що мають право на таку пільгу, а також першочерговий поточний ремонт житлових будинків і квартир осіб, які мають на це право».

ЯК ІНВАЛІДУ ОТРИМАТИ ПІЛЬГУ З РЕМОНТУ ЖИТЛА

1

Подати до органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування за місцем постійного проживання і реєстрації письмову заяву за встановленою формою та пакет документів 9.5.

2

Орган виконавчої влади призначає комісію для обстеження будинку або квартири.

3

Не пізніше ніж у місячний строк після подання заяви комісія проводить обстеження, надає висновки.

4

Орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування приймає рішення про проведення безплатного капітального ремонту на підставі результатів обстеження комісією будинку або квартири – не пізніше ніж у місячний строк з дати подачі заяви.

ВАЖЛИВО!

ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ 9.5

- копія «Посвідчення інваліда війни»;
- копія паспорта;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО.

СКЛАД ПІЛЬГ

● **Позачергове забезпечення житлом осіб, які потребують поліпшення житлових умов, у тому числі за рахунок жилої площі, що передається міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, підприємствами та організаціями у розпорядження місцевих рад та державних адміністрацій. Такі особи забезпечуються жилою площею протягом двох років з дня взяття на квартирний облік.**

Питання розподілу і надання житлових приміщень регулюється Житловим кодексом Української РСР (зі змінами та доповненнями) та Правилами обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм житлових приміщень в Українській РСР, затвердженими постановою Ради Міністрів УРСР та Укрпрофради від 11.12.1984 р. № 470.

Норма житлової площі, на отримання якої має право особа, становить **13,65 кв. м** на одну особу, тобто на кожного члена сім'ї (ст. 47 Житлового кодексу УРСР), але не менше рівня середньої забезпеченості громадян жилою площею в даному населеному пункті. Ця норма може бути перевищена, якщо, наприклад, живе приміщення – це однокімнатна квартира або призначене для осіб різної статі.

У Державному бюджеті України на 2015 рік передбачено виділення коштів для забезпечення житлом осіб, які брали безпосередню участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок.

Відповідно до Житлового кодексу та зазначених Правил громадянам, які перебувають на квартирному обліку, житлові приміщення надаються у порядку черговості. Житлова черга розподіляється на загальну, першочергову та позачергову.

Інваліди війни, які потребують поліпшення житлових умов, мають право на позачергове отримання житла. Тобто для отримання житла інвалід війни повинен підпадати під одну з категорій «осіб, що потребують поліпшення житлових умов».

Інвалід війни вважається таким, що потребує поліпшення житлових умов, якщо він:

- забезпечений жилою площею нижче за рівень, що визначається виконавчими комітетами обласних, Київської міської ради (наприклад, Київ – 7,5 кв. м на людину, Харків – 5,5 кв. м, Львів – 5 кв. м);
- проживає у приміщенні, що не відповідає санітарним і технічним вимогам (встановлюється інженерно-технічними працівниками ЖЕО за участю представників громадськості та підтверджується: актом обстеження стану будинку з відповідним висновком, технічним паспортом жилого будинку з даними про його фізичну зношеність, висновком проектної або науково-дослідної організації (за необхідності) щодо технічного стану будинку (приміщення) та про неможливість (недоцільність) проведення капремонту, висновком санітарно-епідеміологічної служби щодо відповідності будинку (приміщення) санітарним вимогам);
- хворіє на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не може проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї. Перелік захворювань визначено додатком 1 до наказу Міністерства охорони здоров'я УРСР від 08.02.1985 р. № 52;
- проживає у житлі, яке не відповідає вимогам, визначеним висновком МСЕК, і таке житло не може бути пристосованим до його потреб;
- проживає за договором піднайму жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках житлово-будівельних кооперативів;
- проживає не менше 5 років за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності;
- проживає у гуртожитку;
- які проживають в одній кімнаті по дві і більше сім'ї, незалежно від родинних відносин, або особи різної статі, старші за 9 років, крім подружжя (в тому числі якщо займане ними живе приміщення складається більш як з однієї кімнати);
- проживає у комунальній чи неупорядкованій стосовно умов даного населеного пункту квартирі.

ЯК ІНВАЛІДУ ОТРИМАТИ ЖИТЛО

1

Звернутися до місцевих органів влади (виконкомів сільських, селищних, міських рад) із заявою щодо взяття на квартирний облік, у якій зазначити про право першочергового одержання жилих приміщень.

До заяви повинні **додаватися такі документи** (перелік орієнтовний):

- копії паспортів усіх повнолітніх членів сім'ї, які стають на квартирний облік;
- копія свідоцтва про одруження або про розірвання шлюбу;
- копії свідоцтв про народження дітей;
- довідка ЖЕО про склад сім'ї;
- довідка з місця роботи (місце роботи, займана посада);
- копія «Посвідчення інваліда війни»;
- якщо хтось із членів сім'ї, який виявив бажання стати на квартирний облік, мав чи має квартиру або будинок, що належить йому на праві приватної власності, – копія правовстановлюючого документа (свідоцтво про право власності, договір купівлі-продажу, договір дарування тощо);
- у разі проживання у приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам, – довідка (виписка з рішення виконавчого комітету місцевої ради) про невідповідність жилого приміщення встановленим санітарним і технічним вимогам;
- у разі проживання за договором піднайму жилого приміщення – копія договору піднайму між основним наймачем і піднаймачем, засвідчена в ЖЕО;
- у разі невідповідності житла потребам інваліда – висновок МСЕК;
- у разі наявної тяжкої форми хронічного захворювання (згідно із затвердженим переліком) – оригінал медичного висновку лікарсько-консультативної комісії (ЛКК).

2

Отримати рішення щодо взяття на квартирний облік, яке повинно бути винесене у місячний строк з дня подання особою всіх необхідних документів.

3

Дочекатися своєї черги серед осіб, що мають право на позачергове отримання житла (не більш як 2 роки з дня взяття на квартирний облік).

4

Отримати ордер на жиле приміщення.
Житло надається у безстрокове користування.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва.
- Виділення земельних ділянок інвалідам із захворюванням опорно-рухового апарату під будівництво гаражів для автомобілів із ручним керуванням поблизу місця проживання інваліда.

Це питання регулюється п.п. 18 та 20 ст. 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та ст. 118 Земельного кодексу України. Інваліди війни можуть безоплатно отримувати земельні ділянки в такому розмірі:

- для ведення садівництва – не більше 0,12 гектара;
- для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах – не більше 0,25 гектара, в селищах – не більше 0,15 гектара, в містах – не більше 0,10 гектара.

ХТО ВИДІЛЯЄ ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ

Для реалізації права на безоплатне отримання земельної ділянки учасникам бойових дій потрібно звертатись до органів влади (далі – уповноважений орган) відповідно до приналежності ділянок:

- для отримання ділянок з земель комунальної власності – до сільських, селищних, міських рад;
- для отримання ділянок з земель державної власності – до районних держадміністрацій;
- для отримання земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у власність або у користування для всіх потреб – до центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин (його територіальних органів) (Державне агентство земельних ресурсів України).

ВАЖЛИВО!

Для отримання ділянки у Київській області звертатися за адресою:
вул. Серпова, 3/14, каб. 102, м. Київ.

ХТО РОЗРОБНИК ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Щоб переконатися, що суб'єкт господарювання, який отримав замовлення на розробку проекту землеустрою, є легальним розробником документації із землеустрою, необхідно на офіційному веб-сайті Держземагентства України (<http://land.gov.ua>) знайти розділ «Ліцензування та сертифікація» та зайти у Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевлпорядників і пересвідчитися, чи працюють у складі такого суб'єкта господарювання два сертифіковані інженери-землевлпорядники (якщо розробником документації із землеустрою є юридична особа) або чи є відомості про фізичну особу – підприємця у цьому реєстрі.

ВАЖЛИВО!

Тут зазначено лише основні кроки щодо реалізації пільги на отримання земельної ділянки та органи, до яких слід звертатись. Для подання пакета документів на кожному етапі слід звертатись до відповідного органу, який повинен надавати перелік документів.

ЯК ОТРИМАТИ ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ

1

Звернутися до уповноваженого органу (згідно з приналежністю обраної ділянки) та **подати такі документи:**

- клопотання в довільній формі, у якому зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри;
- графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки;
- погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб);
- копія «Посвідчення інваліда війни»;
- копія паспорта;
- копія ІНН.

2

Уповноважений орган (до якого подано клопотання) приймає у місячний строк рішення про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.

3

У випадку відмови – оскаржуємо у суді і все ж таки отримуємо дозвіл (див. пункт 2).

4

Розробляється проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки – на замовлення УБД суб'єктами господарювання, які є виконавцями робіт із землеустрою згідно із законом (див. «Хто розробник землеустрою»), у строки, що обумовлюються угодою сторін.

5

У строк до 10 днів проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки погоджується з територіальним органом Держземагентства України; у разі розташування земельної ділянки у межах населеного пункту або земельної ділянки за межами населеного пункту, на якій планується розташування об'єкта будівництва, – також із структурними підрозділами районних державних адміністрацій у сфері містобудування та архітектури; якщо місто не входить до території певного району – із виконавчим органом міської ради у сфері містобудування та архітектури, а в разі, якщо такий орган не утворений, – із структурним підрозділом обласної державної адміністрації з питань містобудування та архітектури.

6

Реєструємо у строк до 14 днів та вносимо дані про земельну ділянку в систему Державного земельного кадастру в територіальному відділі/управлінні Держземагентства України за місцем розташування земельної ділянки, про що надається витяг з Кадастру.

7

У двотижневий строк з дня отримання погодженого проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки (а в разі необхідності здійснення обов'язкової державної експертизи землевпорядної документації згідно із законом – після отримання позитивного висновку такої експертизи) відповідний уповноважений орган приймає рішення про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки та надання її у власність.

8

Проводимо державну реєстрацію права власності на земельну ділянку у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання. Це право поширюється і на особу, яка супроводжує інваліда I групи.
- Інвалідам I і II груп надається право безплатного проїзду один раз на рік (туди й назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом, а особам, які супроводжують інвалідів I групи (не більше одного супроводжувачого), – 50-процентна знижка вартості проїзду один раз на рік (туди й назад) зазначеними видами транспорту.
- Інвалідам III групи надається право безплатного проїзду один раз на два роки (туди й назад) залізничним, водним, повітряним або міжміським автомобільним транспортом незалежно від наявності залізничного сполучення або проїзду один раз на рік (туди й назад) зазначеними видами транспорту з 50-відсотковою знижкою вартості проїзду.
- Інвалідам війни та особам, які супроводжують у поїздах інвалідів I групи (не більше одного супроводжувачого), надається право користування міжміським транспортом зазначених видів у період з 1 жовтня по 15 травня з 50-відсотковою знижкою вартості проїзду без обмеження кількості поїздок.

Для інвалідів війни документом, що посвідчує право на безплатний проїзд, є «Посвідчення інваліда війни» та лист талонів.

ЯК ОТРИМАТИ ЗНИЖКУ АБО БЕЗПЛАТНИЙ ПРОЇЗД

Для здійснення права на безплатний проїзд або на проїзд з 50-відсотковою знижкою інвалід війни повинен разом із посвідченням пред'явити у касах транспортних підприємств **ЛИСТ ТАЛОНІВ** на право одержання ветеранами війни проїзних документів.

ДЕ ОТРИМАТИ ЛИСТ ТАЛОНІВ

Постановою КМУ від 12.05.1994 р. № 302 визначено, що листи талонів на право одержання ветеранами війни проїзних документів безоплатно і з 50-відсотковою знижкою їх вартості видають:

- інвалідам війни, учасникам війни та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни – **органи праці та соціального захисту населення за місцем реєстрації громадянина.**

ВАЖЛИВО!

Листи талонів на пільговий проїзд видаються при пред'явленні пільгового посвідчення особи та **поверненні раніше отриманого бланку талонів.**

Талони і квитки без посвідчення про право на пільги недійсні.

Талони можуть бути використані для проїзду тільки протягом зазначеного у них року.

У разі втрати талони і квитки не поновлюються.

Квиток, виданий по пільговим талонам, заміні або передачі іншим особам не підлягає.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Використання чергової щорічної відпустки у зручний час, а також одержання додаткової відпустки без збереження заробітної плати строком до двох тижнів на рік.
- Переважне право на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці та на працевлаштування у разі ліквідації підприємства, установи, організації.
- Позачергове працевлаштування за спеціальністю відповідно до підготовки та висновків медико-соціальної експертизи.

Для того, щоб скористатись першим та другим видом пільг необхідно надати до відділу кадрів копію «Посвідчення інваліда війни».

Для реалізації третьої пільги потрібно надати роботодавцеві разом із документами про освіту та трудовою книжкою висновок МСЕК.

ДОДАТКОВІ ГАРАНТІЇ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ-ІНВАЛІДІВ:

- при прийнятті на роботу інвалідів, які направлені відповідно до рекомендації МСЕК, випробувальний строк не встановлюється (ст. 26 КЗпП);
- строковий трудовий договір підлягає достроковому розірванню на вимогу працівника в разі його хвороби або інвалідності, які перешкоджають виконанню роботи за договором (ст. 39 КЗпП);
- робота інвалідів у нічний час, а також залучення інвалідів до надурочних робіт допускається лише за їх згодою і за умови, що це не суперечить медичним рекомендаціям (ст.ст. 55, 63, 172 КЗпП);
- інвалідам I і II груп надається щорічна основна відпустка тривалістю 30 календарних днів, а інвалідам III групи – 26 календарних днів (ст. 6 Закону України «Про відпустки»);
- працівник-інвалід має право одержати у перший рік роботи на підприємстві щорічну відпустку повної тривалості у зручний для нього час до закінчення шестимісячного терміну безперервної роботи (ст. 10 Закону України «Про відпустки»);
- за бажанням інваліди I і II груп можуть узяти додаткову відпустку без збереження заробітної плати тривалістю до 60 календарних днів, а інваліди III групи – до 30 календарних днів (ст. 25 Закону України «Про відпустки»);
- роботодавець зобов'язаний на прохання працівника-інваліда або за вимогами його індивідуальної програми реабілітації встановити йому неповний робочий день або неповний робочий тиждень та створити пільгові умови праці (ст. 172 КЗпП).

РОЗДІЛ 9.10. Грошова допомога

СКЛАД ПІЛЬГ

- Щорічно до 5 травня інвалідам війни виплачується разова грошова допомога у розмірі, який визначається Кабінетом Міністрів України (у 2015 році: інвалідам I групи – 2835 гривень; II групи – 2475 гривень; III групи – 2200 гривень).

ВАЖЛИВО!

Виплата разової грошової допомоги проводиться у відповідному органі соціального захисту населення щорічно до 5 травня через поштові відділення зв'язку за місцем проживання одержувача або через установи уповноважених банків.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів.
- Першочергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів).
- Безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами.
- Безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами незалежно від встановлення інвалідності.
- Безплатне позачергове щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад.
- Щорічне медичне обстеження і диспансеризація із залученням необхідних спеціалістів.
- Першочергове обслуговування в амбулаторно-поліклінічних закладах та першочергова госпіталізація.

БЕЗПЛАТНЕ ОДЕРЖАННЯ ЛІКІВ

Для безоплатного отримання лікарських засобів необхідно звернутись до державної аптеки, закріпленої за медичним закладом, лікар якого надав рецепт, за місцем проживання особи, і пред'явити «Посвідчення інваліда війни» та відповідний рецепт лікаря.

Якщо особа обслуговується у відомчому медичному закладі, то отримати ліки можна в аптеках, закріплених за таким закладом.

Постанова КМУ від 17.08.1998 р. № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань» передбачає безоплатний або пільговий відпуск ліків за рецептами у разі амбулаторного лікування та визначає категорії населення, які мають право на такі пільги, та категорії захворювань, на які поширюються такі пільги.

До однієї з груп населення, якій у разі амбулаторного лікування лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно, належать особи, яким передбачено безоплатний відпуск лікарських засобів згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Перелік захворювань, за наявності яких надаються лікарські засоби, визначений постановою КМУ від 05.09.1996 р. № 1071.

ПЕРШОЧЕРГОВЕ БЕЗПЛАТНЕ ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ (КРІМ ПРОТЕЗУВАННЯ З ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ)

Для того, щоб скористатися зазначеною пільгою, потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити «Посвідчення інваліда війни».

ВАЖЛИВО!

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНИХ ДОКУМЕНТІВ

для отримання технічних та інших засобів реабілітації для особи, якій встановлено інвалідність:

- заява (за формою, встановленою Мінсоцполітики);
- паспорт (копія та оригінал);
- ідентифікаційний номер (копія та оригінал);
- висновок МСЕК про встановлення інвалідності;
- індивідуальна програма реабілітації, оформлена МСЕК;
- довідка з місця роботи, служби або навчання інваліда (для осіб, які працюють, служать, навчаються);
- посвідчення, яке підтверджує право на пільги (для ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і ветеранів державної пожежної охорони).

БЕЗПЛАТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВАЛІДІВ ВІЙНИ ІНШИМИ ПРОТЕЗАМИ І ПРОТЕЗНО-ОРТОПЕДИЧНИМИ ВИРОБАМИ

Безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами інвалідів війни здійснюється відповідно до постанови КМУ від 05.04.2012 р. № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів».

До технічних та інших засобів реабілітації належать:

- протезно-ортопедичні вироби, в тому числі ортопедичне взуття;
- спеціальні засоби для самообслуговування та догляду (зокрема, наколінники, налокітники, рукавиці на протез, чохла для куок верхніх та нижніх кінцівок, вкладиші із силіконової або селевої композиції для куок верхніх та нижніх кінцівок, подушки протипролежневі та інші, крісла-стілці, сидіння на унітаз, сидіння-надставки на унітаз, щипці для туалетного паперу, стільці, табурети, сидіння для ванни та душу, східці, підставки для ванни, умивальники);
- засоби для пересування (зокрема, крісла колісні);
- допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому (палиці, милиці, ходунки, поручні);
- меблі та оснащення (зокрема, столи, меблі для сидіння, ліжка, матраци протипролежневі, перила та поручні, брусся, опори);
- спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією.

Забезпечення учасників АТО технічними та іншими засобами реабілітації здійснюється **незалежно від** встановлення їм **інвалідності** на підставі рішень військово-лікарських комісій чи висновків лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» передбачено забезпечення протезуванням та ортезуванням виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в АТО та/або у забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок, на суму 150 млн грн.

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГИ ЩОДО ЗАСОБІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ

1 Перелік документів (див. стор. 70) подається особою або її законним представником до органу соціального захисту населення міських та районних державних адміністрацій за зареєстрованим місцем проживання або за місцем фактичного проживання інваліда.

2 Працівники органів соціального захисту населення:

- нададуть ґрунтовну консультацію щодо забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації;
- ознайомлять із каталогами технічних та інших засобів реабілітації;
- ознайомлять із відповідним переліком протезно-ортопедичних підприємств, які виконують індивідуальні заявки на безплатне виготовлення технічних та інших засобів реабілітації;
- видадуть направлення на забезпечення необхідними технічними та іншими засобами реабілітації.

3 Особа обирає протезно-ортопедичне підприємство, на якому буде проведено протезування (ортезування) або забезпечено необхідним технічним засобом реабілітації.

4 На обраному заявником підприємстві буде проведено огляд учасника АТО та подальший супровід із надання протезно-ортопедичної допомоги.

БЕЗПЛАТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНШИМИ ПРОТЕЗАМИ І ПРОТЕЗНО-ОРТОПЕДИЧНИМИ ВИРОБАМИ НЕЗАЛЕЖНО ВІД ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ

Постраждали внаслідок АТО, незалежно від встановлення їм інвалідності, безплатно та позачергово забезпечуються технічними та іншими засобами реабілітації на підставі рішень військово-лікарських комісій чи висновків лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів.

Ця пільга поширюється на військовослужбовців (резервістів, військовозобов'язаних) та працівників ЗСУ, Національної гвардії, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Держприкордонслужби, осіб рядового, начальницького складу, військовослужбовців та працівників МВС, Управління державної охорони, Держспецзв'язку, інших утворених відповідно до законів військових формувань, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і безпосередньо брали

участь в АТО та перебували безпосередньо в районах проведення АТО, а також працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися та безпосередньо брали участь в АТО в районах її проведення.

Безплатне та позачергове забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами здійснюється відповідно до Постанови КМУ від 05.04.2012 р. № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів». До технічних та інших засобів реабілітації належать:

- протезно-ортопедичні вироби, в тому числі ортопедичне взуття;
- засоби для пересування (зокрема, крісла колісні);

- спеціальні засоби для самообслуговування та догляду (зокрема, наколінники, налокітники, рукавиці на протез, чохли для куок верхніх та нижніх кінцівок, вкладиші із силіконової або селевої композиції для куок верхніх та нижніх кінцівок, подушки протипролежневі та інші, крісла-стілці, сидіння на унітаз, сидіння-надставки на унітаз, щипці для туалетного паперу, стільці, табурети, сидіння для ванни та душу, східці, підставки для ванни, умивальники);
- допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому (палиці, милиці, ходунки, поручні);
- меблі та оснащення (зокрема, столи, меблі для сидіння, ліжка, матраци протипролежневі, перила та поручні, брусья, опори);
- спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією.

ВАЖЛИВО!

Вартість виробу для учасника АТО встановлюється залежно від його потреб та не обмежена в сумі.

ВАЖЛИВО!

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНИХ ДОКУМЕНТІВ для отримання технічних та інших засобів реабілітації для учасника АТО:

- заява (за формою, встановленою Мінсоцполітики);
- паспорт (копія та оригінал);
- ідентифікаційний номер (копія та оригінал);
- рішення ВЛК чи висновок ВКК для постраждалих внаслідок АТО, яким не встановлено інвалідність;
- витяг з наказу командира військової частини (начальника територіального підрозділу) або довідка про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), видана командиром військової частини (начальником територіального підрозділу), з відомостями про участь в АТО (для учасників АТО, яким не встановлено інвалідність);
- довідка з місця роботи (для працівників підприємств, установ, організацій, які залучалися та безпосередньо брали участь в АТО в районах її проведення, яким не встановлено інвалідність);
- посвідчення, яке підтверджує право на пільги (для ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і ветеранів державної пожежної охорони).

ЯК ОТРИМАТИ ПІЛЬГИ ЩОДО ЗАСОБІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ НЕЗАЛЕЖНО ВІД ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ

1

Зазначений перелік документів подається особою або її законним представником до органу соціального захисту населення міських та районних державних адміністрацій за зареєстрованим місцем проживання або за місцем фактичного проживання учасника АТО.

2

Працівники органів соціального захисту населення:

- нададуть ґрунтовну консультацію щодо забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації;
- ознайомлять із каталогами технічних та інших засобів реабілітації;
- ознайомлять із відповідним переліком протезно-ортопедичних підприємств, які виконують індивідуальні заявки на **безплатне** виготовлення технічних та інших засобів реабілітації;
- видадуть направлення на забезпечення необхідними технічними та іншими засобами реабілітації.

3

Особа обирає протезно-ортопедичне підприємство, на якому буде проведено протезування (ортезування) або забезпечено необхідним технічним засобом реабілітації.

4

На обраному заявником підприємстві буде проведено огляд учасника АТО та подальший супровід із надання протезно-ортопедичної допомоги.

БЕЗОПЛАТНЕ ПОЗАЧЕРГОВЕ ЩОРІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНИМ ЛІКУВАННЯМ

Інваліди війни забезпечуються путівками **позачергово щороку**.

Інваліди війни забезпечуються путівками, відповідно, Міністерством оборони України, МВС, СБУ, центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах охорони здоров'я, соціального захисту населення, захисту державного кордону, та іншими органами за місцем перебування інваліда на обліку або за місцем його роботи.

За бажанням інвалідів замість путівки на санаторно-курортне лікування вони можуть один раз на два роки одержувати грошову компенсацію: інваліди війни I–II груп – у розмірі середньої вартості путівки, інваліди війни III групи – у розмірі 75 % середньої вартості путівки. Грошова компенсація надається незалежно від наявності медичного висновку про необхідність санаторно-курортного лікування або медичних протипоказань. Грошова компенсація замість санаторно-курортної путівки для інвалідів війни виплачується в порядку і розмірах, визначених постановою КМУ від 17.06.2004 р. № 785.

Надання путівок на санаторно-курортне лікування інвалідам війни здійснюється відповідно до Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських рад, затвердженого постановою КМУ від 22.02.2006 р. № 187.

Інваліди мають право вільного вибору санаторно-курортного закладу відповідного профілю лікування, путівки до якого придбані за рахунок коштів державного бюджету.

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ В АМБУЛАТОРНО-ПОЛІКЛІНІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ТА ПЕРШОЧЕРГОВА ГОСПІТАЛІЗАЦІЯ

Першочергове обслуговування інвалідів війни у лікувально-профілактичних закладах, аптеках здійснюється незалежно від форми власності (державних чи приватних).

Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити «Посвідчення інваліда війни».

ЩОРІЧНЕ МЕДИЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ І ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ НЕОБХІДНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Для того, щоб скористатися зазначеною пільгою, потрібно в державному закладі охорони здоров'я пред'явити «Посвідчення інваліда війни».

ЯК ОТРИМАТИ САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ

1

За зареєстрованим місцем проживання стати на облік в структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органах міських рад для санаторно-курортного лікування.

2

Звернутись до місцевих органів соціального захисту населення із такими документами:

- паспорт;
- «Посвідчення інваліда війни»;
- медична довідка за формою 070/о (див. розділ 5.12, глава 5, стор. 39).

СКЛАД ПІЛЬГ

- Пільги зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету відповідно до податкового та митного законодавства.

Інвалід I групи, що **успадковує** об'єкти нерухомого або рухомого майна, готівку або кошти, що зберігаються на рахунках спадкодавця, відкритих у банківських і небанківських фінансових установах, у тому числі депозитні (ощадні), іпотечні сертифікати, сертифікати фонду операцій з нерухомістю, не сплачує податок на доходи фізичних осіб з такої спадщини (застосовується 0 % ставка оподаткування).

Інваліди I та II груп звільняються від сплати **земельного податку**.

Інваліди, а також особи, що супроводжують інвалідів I групи (не більше одного супроводжуючого), не є платниками **туристичного збору**.

У разі, якщо **розмір доходу не перевищує 1710 грн на місяць** (для 2015 року), інвалід I або II групи має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 150 відсоткам суми податкової соціальної пільги, тобто на 913,5 грн (у 2015 році).

Платник податку – інвалід війни має право **включити до податкової знижки** у зменшення свого оподаткованого доходу за наслідками звітного податкового року такі здійснені ним витрати: суму коштів, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування себе або члена своєї сім'ї першого ступеня споріднення, а також суму коштів, сплачених на користь протезно-ортопедичних підприємств, реабілітаційних установ для компенсації вартості платних послуг з реабілітації, технічних та інших засобів реабілітації, наданих інваліду у розмірах, що не перекриваються виплатами з фондів загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

Не включається до оподаткованого доходу інваліда війни **цільова благодійна допомога**, що надається резидентами – юридичними чи фізичними особами у будь-якій сумі (вартості):

- закладу охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування інваліда;
- протезно-ортопедичним підприємствам, реабілітаційним установам для компенсації вартості платних реабілітаційних послуг, технічних та інших засобів реабілітації, наданих інваліду, у розмірах, що не перекриваються виплатами з бюджетів і фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування;
- навчальному закладу у вигляді плати за навчання або за надання додаткових послуг з навчання дитини, в якій хоча б один із батьків є інвалідом;
- інші види допомоги, визначені Податковим кодексом України.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Позачергове безоплатне забезпечення автомобілем (за наявності медичних показань для забезпечення автомобілем) на термін експлуатації до десяти років (з наступною заміною на новий), виплата компенсації на бензин (пальне), ремонт, технічне обслуговування автомобілів або право на транспортне обслуговування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- Безоплатне паркування та безоплатне зберігання на автостоянках транспортних засобів, що належать інвалідам із ураженням опорно-рухового апарату, членам їх сімей, яким передано право керування автомобілем.
- Звільнення від орендної плати за нежилі приміщення, що оренднуються інвалідами війни під гаражі для спеціальних засобів пересування (автомобілів, мотоколясок, велоколясок тощо) та безплатне надання для цих засобів гаражів-стоянок незалежно від їх форми власності.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Позачергове безоплатне забезпечення автомобілем здійснюється відповідно до Порядку забезпечення інвалідів автомобілями, затвердженого постановою КМУ від 19.07.2006 р. № 999.

Забезпечення автомобілями інвалідів за місцем реєстрації здійснюється відповідними структурними підрозділами обласних, Київської міської держадміністрацій (голови управління соціального захисту).

Забезпечуються автомобілями інваліди, які не мають в особистому користуванні автомобільного транспортного засобу, у тому числі придбаного за власні кошти. Інвалід отримує автомобіль на 10-річний строк без права продажу, дарування, передачі (в тому числі за довіреністю) іншій особі. Після закінчення зазначеного строку інвалід може користуватися таким автомобілем до отримання нового або повернути його головному управлінню соціального захисту.

Підставою для забезпечення інвалідів автомобілями є заява, документи, зазначені нижче, та висновок обласної, центральної міської у м. Києві МСЕК (відповідно облМСЕК, ЦМСЕК) про наявність у інваліда медичних показань для забезпечення автомобілем і наявність або відсутність протипоказань до керування ним залежно від умов забезпечення автомобілем.

У певних випадках інваліди забезпечуються автомобілем незалежно від медичних показань, тобто їм не потрібно проходити МСЕК та отримувати висновок про наявність медичних показань для забезпечення автомобілем.

Зокрема, це стосується інвалідів війни І групи по зору або без обох рук; інвалідів з куксами обох ніг і рук.

Є випадки, коли інвалід не може бути поставлений на облік для забезпечення його автомобілем. Так, у разі відсутності члена сім'ї, який проживає і зареєстрований за місцем проживання та реєстрації інваліда і якому інвалід міг би передати право керування автомобілем, не береться на облік інвалід, який має відповідні медичні показання для забезпечення автомобілем з ручним керуванням та протипоказання до керування автомобілем.

ЯК ОТРИМАТИ АВТОМОБІЛЬ

1

Для того, щоб інвалід був узятий на облік для отримання автомобіля, він повинен подати до районного управління соціального захисту за місцем реєстрації такі документи:

- заяву (за формою, затвердженою Мінсоцполітики);
- копію паспорта;
- копію ідентифікаційного номера інваліда та члена сім'ї, якому передається право керування автомобілем;
- копію довідки МСЕК про групу та причину інвалідності;
- довідку про реєстрацію місця проживання інваліда та члена сім'ї, якому передається право керування автомобілем;
- «Посвідчення інваліда війни»;
- копію посвідчення водія інваліда війни або члена сім'ї, якому передається право керування автомобілем (якщо на момент взяття на облік в інваліда або члена сім'ї немає посвідчення водія, вони до отримання автомобіля повинні його одержати);
- для недієздатних інвалідів – копію рішення суду про визнання інваліда недієздатним та копію рішення (розпорядження) про встановлення над ним опіки.

2

Після реєстрації заяви районним управлінням соціального захисту в день звернення видається, а у разі надходження заяви поштою у 3-денний строк інваліду надсилається направлення до лікувально-профілактичного закладу для проходження медичного огляду та направлення на МСЕК.

3

Взяття на облік інваліда здійснюється головним управлінням соціального захисту, з дати огляду облМСЕК (ЦМСЕК), яка видала інваліду висновок про наявність медичних показань для забезпечення автомобілем. Інваліди, які мають право на забезпечення автомобілями незалежно від наявності медичних показань, беруться на облік з дати подання заяви разом з документами, зазначеними вище.

БЕЗОПЛАТНЕ ПАРКУВАННЯ ТА БЕЗОПЛАТНЕ ЗБЕРІГАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ ЗА ГАРАЖІ ТА БЕЗПЛАТНЕ НАДАННЯ ДЛЯ ЦИХ ЗАСОБІВ ГАРАЖІВ-СТОЯНОК

Інваліди з ураженням опорно-рухового апарату мають право на безоплатне паркування та безоплатне зберігання транспортних засобів, незалежно від форми власності майданчика для паркування чи автостоянки, у спеціально відведених місцях. Порядок отримання таких пільг визначено постановою КМУ від 25.05.2011 р. № 585. Документом, що посвідчує право на безоплатне паркування транспортного засобу, є пенсійне посвідчення або посвідчення отримувача державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, які містять запис про інвалідність у зв'язку з ураженням опорно-рухового апарату.

ЯК ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНЕ МІСЦЕ ДЛЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

1

Інваліди, члени їх сімей подають до районного органу праці та соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання **такі документи:**

- заяву із зазначенням місця розташування автостоянки;
- оригінал та копію паспорта інваліда;
- оригінал та копію пенсійного посвідчення інваліда або посвідчення отримувача державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, яке містить запис про інвалідність у зв'язку з ураженням опорно-рухового апарату;
- оригінал та копію свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу;
- оригінал та копію посвідчення водія;
- оригінал та копію свідоцтва про шлюб, народження, усиновлення, документів про опіку або піклування, рішень суду та інших документів, що підтверджують взаємні права та обов'язки (для членів сім'ї інваліда).

2

Строк прийняття рішення – 1 місяць.

СКЛАД ПІЛЬГ

- Першочергове обслуговування підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.
- Позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома.
У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за інвалідом.
- Виплата працюючим інвалідам допомоги по тимчасовій непрацездатності та інші виплати.
- Виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100 % середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи.

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ІНВАЛІДІВ ВІЙНИ

Першочергове обслуговування інвалідів війни підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту здійснюється незалежно від форми власності (державних чи приватних). Для реалізації зазначеної пільги необхідно пред'явити «Посвідчення інваліда війни».

ПОЗАЧЕРГОВЕ ВЛАШТУВАННЯ ДО ЗАКЛАДІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ, А ТАКОЖ ОБСЛУГОВУВАННЯ СЛУЖБАМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВДОМА

Відповідно до постанови КМУ від 16.02.1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"» **позачергове влаштування до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома** надається за висновками медичних закладів особам, які потребують постійного стороннього догляду.

У разі неможливості здійснення такого обслуговування їм відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом. Рішення про відшкодування витрат приймають районні (міські) відділи соціального захисту населення. Розмір відшкодування становить до 25 % посадового окладу соціального працівника.

Конкретні розміри відшкодування витрат встановлюються з урахуванням стану здоров'я особи, яка потребує догляду, обсягу соціального обслуговування та умов проживання (міська або сільська місцевість, наявність або відсутність комунально-побутових зручностей, транспортної мережі та тощо). Виплата призначається на термін від 1 до 6 місяців і провадиться щомісячно органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка потребує догляду. У разі відмови такої особи у влаштуванні до закладів соціального захисту населення чи обслуговуванні службами соціального захисту населення вдома відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, не провадиться.

Виявлення, облік, обстеження умов життя осіб, які потребують догляду, проводиться районними відділами соціального захисту населення.

ЯК ОТРИМАТИ ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ НА ДОГЛЯД

1

Для призначення відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, до органу соціального захисту населення за місцем проживання **подаються такі документи:**

- заява;
- довідка, видана ЖЕО, а в населених пунктах, де їх немає, – відповідними місцевими радами, про склад сім'ї та умови проживання заявника (за встановленою формою);
- висновок медичного закладу за місцем проживання про наявність медичних показань чи протипоказань (їх характер і тривалість) для влаштування до стаціонарного закладу відповідного профілю та взяття на обслуговування службами соціального захисту населення вдома.

2

Рішення про відшкодування зазначених витрат приймається у 15-денний термін з дня подання заінтересованою особою заяви з усіма необхідними документами.

ВИПЛАТА ПРАЦЮЮЧИМ ІНВАЛІДАМ ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ІНШІ ВИПЛАТИ

Працюючі інваліди мають право на допомогу по тимчасовій непрацездатності до 4 місяців підряд або до 5 місяців протягом календарного року, а також на допомогу по державному соціальному страхуванню за весь період перебування в санаторії з урахуванням проїзду туди й назад у разі, коли для лікування не вистачає щорічної і додаткової відпусток. Для реалізації права на зазначену пільгу необхідно надати до бухгалтерії роботодавця листок непрацездатності та копію «Посвідчення інваліда війни», а для надання допомоги по державному соціальному страхуванню за весь період перебування в санаторії з урахуванням проїзду туди й назад у разі, коли для лікування не вистачає щорічної і додаткової відпусток, – листок непрацездатності, підписаний лікуючим лікарем санаторно-курортного закладу.

ВИПЛАТА ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ В РОЗМІРІ 100 % СЕРЕДНЬОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НЕЗАЛЕЖНО ВІД СТАЖУ РОБОТИ

Виплата здійснюється відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 24 Закону України від 23.09.1999 р. «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». При цьому сума допомоги по тимчасовій непрацездатності в розрахунку на місяць не повинна перевищувати розміру максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески до Фонду соціального страхування України (20706 грн на місяць у 2015 році). Для призначення зазначеної допомоги необхідно додати до бухгалтерії роботодавця листок непрацездатності та «Посвідчення інваліда війни».

ГЛАВА 10. ВИНАГОРОДИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АТО

Винагороди військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення АТО

ХТО ОТРИМУЄ

3 лютого 2015 року набрала чинності постанова КМУ від 31.01.2015 р. № 24, якою встановлено винагороду, що виплачується військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу ЗСУ, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів, ДСНС, Головного управління розвідки Міністерства оборони, ДПтС, Управління державної охорони, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту за безпосередню участь у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду.

ВАЖЛИВО!

Наказ Міністерства оборони України від 02.02.2015 р. № 49 «Про особливості виплати винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу в особливий період та під час проведення антитерористичних операцій»

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0135-15>

РОЗМІР ВИНАГОРОДИ

Винагорода визначається у відсотках від місячного грошового забезпечення.

Розмір винагороди визначається виходячи з розміру посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних додаткових видів місячного грошового забезпечення постійного характеру, премії та повинен становити не менш як 3 тис. гривень на місяць (див. таблицю). Якщо військовослужбовець, особа рядового або начальницького складу брали безпосередню участь у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду менше одного календарного місяця, розмір винагороди визначається пропорційно дням участі виходячи з її розміру, що становить не менш як 3 тис. гривень.

Військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу та резервістам виплачуються додаткові винагороди за виконання окремих завдань під час безпосередньої участі у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду. Виплата додаткових винагород здійснюється щомісяця за підсумками фактичного виконання конкретних завдань за минулий місяць.

За успішне виконання бойового завдання, визначеного розпорядчим документом вищого органу військового управління, або іншого завдання додаткова винагорода виплачується одноразово та розподіляється відповідно командиром (начальником) з'єднання, окремої військової частини, установи між підпорядкованими військовими частинами (підлеглим особовим складом) з урахуванням їх внеску.

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИПЛАТИ ВИНАГОРОДИ

Підстави для виплати: безпосередня участь військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняються військовослужбовцями, особами рядового і начальницького складу, звільненні таких об'єктів у разі їх захоплення або спроби насильного заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою.

Розмір винагороди:

100 % місячного грошового забезпечення.

РОЗМІР

додаткових винагород військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу та резервістам за виконання окремих завдань під час безпосередньої участі у воєнних конфліктах чи антитерористичній операції, інших заходах в умовах особливого періоду

Найменування завдання	Розмір винагороди, МЗП* або гривень	Найменування завдання	Розмір винагороди, МЗП* або гривень
1. Успішне виконання бойового завдання, визначеного розпорядчим документом вищого органу військового управління (виплачується на з'єднання, окрему військову частину, установу):		2) бойового літака (винищувальної та штурмової авіації), зенітного ракетного комплексу	100 мінімальних заробітних плат
Бригадою	300 мінімальних заробітних плат	3) реактивної системи залпового вогню	50 мінімальних заробітних плат
полком; батальйонно-тактичною групою	200 мінімальних заробітних плат	4) тактичного ракетного комплексу, військового літака	45 мінімальних заробітних плат
батальйоном; дивізіоном; прирівняними до них військовими частинами (підрозділами)	100 мінімальних заробітних плат	5) танка, наземної артилерії (самохідної), бойового вертольота	40 мінімальних заробітних плат
ротою; батареєю; ескадрильєю; взводом; групою; прирівняними до них підрозділами	50 мінімальних заробітних плат	6) наземної артилерії (іншої), військового вертольота, протитанкового ракетного комплексу	35 мінімальних заробітних плат
2. Безпосередня участь в бойових діях (виплачується особи після видання бойового наказу)	1000 грн (на добу)	7) бойової машини піхоти (десанту), бронетранспортера, броньованої розвідувально-дозорної машини	35 мінімальних заробітних плат
3. Успішне виконання завдання (виплачується на підрозділ, екіпаж, прирівняні до них підрозділи або особи (у разі самостійного виконання завдання) із знищення (захоплення)):		8) іншого літального апарата (об'єкта), оснащеного засобами ураження або спостереження (у тому числі безпілотного)	30 мінімальних заробітних плат
1) корабля:		9) переносного зенітно-ракетного комплексу	25 мінімальних заробітних плат
1 рангу	200 мінімальних заробітних плат	10) судна військового (допоміжного) забезпечення водотоннажністю понад 5 тис. тонн	25 мінімальних заробітних плат
2 рангу	150 мінімальних заробітних плат	11) судна військового (допоміжного) забезпечення водотоннажністю до 5 тис. тонн включно	20 мінімальних заробітних плат
3 рангу	100 мінімальних заробітних плат	12) військового автомобіля (вантажного, спеціалізованого), малогабаритного судна бойового (розвідувального) призначення, військового тягача	10 мінімальних заробітних плат
4 рангу	80 мінімальних заробітних плат		

* МЗП – мінімальна заробітна плата становить 1218 грн до листопада 2015 року включно (згідно із Законом України «Про державний бюджет України на 2015 рік»).

ГЛАВА 11. ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА У РАЗІ ЗАГИБЕЛІ (СМЕРТІ), ІНВАЛІДНОСТІ АБО ЧАСТКОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА (ОГД) ПРИЗНАЧАЄТЬСЯ У ВИПАДКАХ:

- загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста, працівника міліції під час виконання ним службових обов'язків;
- встановлення інвалідності військовослужбовцю, військовозобов'язаному та резервісту, працівнику міліції;
- часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовцю, військовозобов'язаному та резервісту, працівнику міліції.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

ОГД виплачується відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2013 р. № 975 «Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві», та ст. 23 Закону України «Про міліцію» у порядку, затвердженому постановою КМУ від 12.05.2007 р. № 707.

ВАЖЛИВО!

Постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2013 р. № 975 «Про затвердження Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві».

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/975-2013-%D0%BF/paran13#n13>

Постанова КМУ від 12.05.2007 р. № 707 «Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності працівника міліції, податкової міліції» – див. на стор.87.

ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ОГД МАЮТЬ:

- У разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста, працівника міліції, який перебував на службі в органах внутрішніх справ, під час виконання ним службових обов'язків – члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого).
Допомога виплачується рівними частками особам, які мають право на її отримання.

Членами сім'ї відповідно до ст. 3 Сімейного кодексу України є особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення тощо.

Утриманці визначаються відповідно до ст. 30 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

- У разі інвалідності або втрати працездатності (поранення) без встановлення інвалідності – військовослужбовці, військовозобов'язані або резервісти, працівники міліції.

ХТО ПРИЗНАЧАЄ ТА ВИПЛАЧУЄ ОГД

Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями та правоохоронними органами, а також органи державної влади, військові формування та правоохоронні органи, в яких передбачено проходження військової служби військовослужбовцями, навчальних (або перевірочних) та спеціальних зборів – військовозобов'язаними, проходження служби у військовому резерві – резервістами.

ВАЖЛИВО!

Розміри ОГД розраховуються кратно до прожиткового мінімуму, який становить 1218 грн для працездатної особи до листопада 2015 року включно.

Прожитковий мінімум встановлюється та може бути змінений законом про державний бюджет на поточний рік.

Відсоток залежить від СТУПЕНЯ втрати працездатності.

РОЗМІРИ ОГД У ВИПАДКУ ІНВАЛІДНОСТІ АБО ЧАСТКОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ БЕЗ ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ

- військовослужбовцям, інвалідність яких настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого ними під час військової служби або внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, у розмірі:
  - інвалідам I групи – 250-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам II групи – 200-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам III групи – 150-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
- військовослужбовцям, інвалідність яких настала в період проходження військової служби, або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням ними військової служби, або встановлення особі, звільненій з військової служби, інвалідності не пізніше ніж через 3 місяці після звільнення її з військової служби чи після закінчення тримісячного строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження зазначеної служби, у розмірі:
  - інвалідам I групи – 120-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам II групи – 90-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам III групи – 70-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
- працівникам міліції, інвалідність яких настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого ними під час виконання службових обов'язків, а також якщо інвалідність настала в період проходження служби в органах внутрішніх справ або не пізніше ніж через три місяці після звільнення зі служби чи після закінчення цього строку, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження служби в органах внутрішніх справ, у розмірі:
  - інвалідам I групи – 250-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам II групи – 200-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам III групи – 150-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;

- військовозобов'язаним або резервістам, інвалідність яких настала внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), заподіяного при виконанні обов'язків військової служби або служби у військовому резерві або не пізніше ніж через три місяці після закінчення зборів, проходження служби у військовому резерві, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що мали місце в період проходження цих зборів, служби у військовому резерві, у розмірі:
  - інвалідам I групи – 120-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам II групи – 90-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
  - інвалідам III групи – 70-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення інвалідності;
- у разі **часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності** розмір ОГД **військовослужбовцям** залежить від ступеня

втрати працездатності, який визначається медико-соціальними експертними комісіями (МСЕК), та встановлюється у відсотках від:

- 70-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення ступеня втрати працездатності – для військовослужбовців, які отримали поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання ними обов'язків військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності;
- 50-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення ступеня втрати працездатності – для військовослужбовців строкової служби, які отримали поранення (контузію, травму або каліцтво) у період проходження ними строкової військової служби, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності;
- 50-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на дату встановлення ступеня

втрати працездатності – для військовозобов'язаних або резервістів, які отримали поранення (контузію, травму або каліцтво) під час виконання обов'язків військової служби або служби у військовому резерві, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності;

- у разі часткової **втрати працездатності без встановлення інвалідності** розмір ОГД **працівникам міліції** призначається і виплачується у розмірі, визначеному КМУ. При цьому розмір ОГД не повинен бути меншим за 20-кратний прожитковий мінімум, встановлений законом для працездатних осіб, та більшим за 100-кратний прожитковий мінімум, встановлений законом для працездатних осіб. Відповідно до постанови КМУ від 12.05.2007 р. № 707 розмір ОГД залежить від ступеня втрати працездатності, який визначається МСЕК, та встановлюється у відсотках від розміру річного грошового забезпечення.

РОЗМІРИ ОГД У ВИПАДКУ ЗАГИБЕЛІ (СМЕРТІ)

- членам сім'ї, батькам та утриманцям загиблого (померлого) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста – у розмірі 500-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на день

загибелі (смерті) (дружина/чоловік, діти/батьки);

- членам сім'ї загиблого (померлого) працівника міліції, який перебував на службі в органах внутрішніх справ, під

час виконання ним службових обов'язків, його батькам та утриманцям – у розмірі 500-кратного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на день загибелі (смерті) (дружина/чоловік, діти/батьки).

ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИПЛАТИ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ, ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНИМ ТА РЕЗЕРВІСТАМ

1

Особи, які мають право на одноразову допомогу, звертаються з документами, зазначеними у наведеному далі переліку (див. стор. 86 або 87), в обласний військовий комісаріат (військовослужбовці – у військову частину).

ВАЖЛИВО!

Обмеження ОГД

Граничний розмір ОГД не повинен перевищувати розміру допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста.

Якщо особа одночасно має право на отримання зазначеної вище ОГД, а також одноразової грошової допомоги або компенсаційної виплати, встановленої іншими нормативно-правовими актами, виплата грошових сум здійснюється за однією з підстав за вибором особи. Виплата одноразової допомоги провадиться в порядку черговості відповідно до дати подання документів після отримання Міністерством оборони коштів, передбачених на ці цілі.

2

Комплект документів перевіряється та надсилається за належністю в Департамент фінансів Міністерства оборони України для розгляду їх Комісією Міністерства оборони України з розгляду питань, пов'язаних із призначенням і виплатою одноразової допомоги.

3

Перевірені фахівцями документи розглядаються Комісією та подаються Міністру оборони України для прийняття рішення про призначення одноразової допомоги.

ВАЖЛИВО!

ОГД не виплачується у випадках:

- вчинення злочину або адміністративного правопорушення;
- вчинення дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння;
- навмисного спричинення собі тілесного ушкодження, іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, встановленого судом);
- подання особою завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової допомоги.

4

Після прийняття Міністром оборони України рішення кошти надсилаються в обласний військовий комісаріат (військову частину), до якого були подані документи, для виплати одноразової допомоги отримувачам.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ НА ОДЕРЖАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ У РАЗІ ЗАГИБЕЛІ (СМЕРТІ) ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ, ВІЙСЬКОВОЗОВОБ'ЯЗАНОГО ТА РЕЗЕРВІСТА

Члени сім'ї, батьки та утриманці загиблого (померлого), яким призначається та виплачується ОГД, подають в обласний військовий комісаріат за місцем проходження служби (зборів) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста документи:

- 1) заяву кожної повнолітньої особи, яка має право на отримання допомоги, а в разі наявності неповнолітніх дітей – іншого з батьків або опікунів чи піклувальників дітей про виплату одноразової грошової допомоги (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
- 2) витяг із наказу про виключення загиблого (померлого) військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста зі списків особового складу військової частини (підрозділу, органу) – надає військова частина чи відповідний підрозділ, орган, де військовослужбовець проходив службу;
- 3) витяг із особової справи про склад сім'ї військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста (видає військова частина, підрозділ, орган, де військовослужбовець проходив службу);
- 4) копії документів, що свідчать про причини та обставини загибелі (смерті) військовослужбовця,

- військовозобов'язаного та резервіста (військова частина, підрозділ чи орган), зокрема про те, що вона не пов'язана із вчиненням кримінального чи адміністративного правопорушення або не є наслідком вчинення ним дій у стані алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або навмисного спричинення собі тілесного ушкодження чи самогубства;
- 5) копію свідоцтва про смерть військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста (оригінал видають органи РАЦС за місцем проживання);
  - 6) копію свідоцтва про народження військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста – для виплати ОГД батькам загиблого (померлого);
  - 7) копію свідоцтва про шлюб – для виплати ОГД дружині (чоловікові);
  - 8) копію довідки органу реєстрації або відповідного житлово-експлуатаційного підприємства, організації чи органу місцевого самоврядування про склад сім'ї військовослужбовця, військовозобов'язаного чи резервіста;
  - 9) копії сторінок паспортів повнолітніх членів сім'ї з даними про прізвище, ім'я та по батькові і місце реєстрації;

- 10) копію свідоцтва про народження дитини – для виплати одноразової грошової допомоги дитині;
  - 11) копію документа, що засвідчує реєстрацію кожної фізичної особи у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, виданого органом Державної фіскальної служби (про ідентифікаційний номер), а для осіб, що відмовились від реєстраційного номера, – відповідної відмітки в паспорті фізичної особи;
  - 12) копію рішення райдержадміністрації, виконавчого органу місцевої ради або суду про встановлення опіки чи піклування над дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування, – у разі здійснення опіки або піклування над дітьми військовослужбовця, військовозобов'язаного та резервіста;
  - 13) копію рішення суду або нотаріально засвідченого правочину, що підтверджуватиме факт перебування заявника на утриманні загиблого (померлого), – надають особи, які не були членами сім'ї загиблого, але перебували на його утриманні;
  - 14) реквізити банківської картки (рахунку), на який має бути перерахована допомога.
- Усі копії завіряються у військовому комісаріаті, який приймає документи для виплати одноразової допомоги.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ НА ОДЕРЖАННЯ ОДНОРАЗОВОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ У РАЗІ ЗАХВОРЮВАННЯ, ПОРАНЕННЯ АБО ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЮ, ВІЙСЬКОВОЗОБОВ'ЯЗАНОМУ ТА РЕЗЕРВІСТУ

Військовослужбовець, військовозобов'язаний та резервіст, якому виплачується ОГД у разі настання інвалідності чи втрати працездатності без встановлення інвалідності, подає у військову частину такі документи:

- 1) заяву про виплату ОГД (стандартний бланк є у військкоматі або військовій частині);
  - 2) довідку МСЕК про встановлення групи інвалідності або відсотка втрати працездатності із зазначенням причинного зв'язку інвалідності чи втрати працездатності (видається комісіями МСЕК Міністерства охорони здоров'я);
  - 3) копію постанови відповідної військово-лікарської комісії (ВЛК) щодо встановлення причинного зв'язку поранення (контузії, травми або каліцтва), захворювання;
  - 4) копію документа про причини та обставини поранення (контузії, травми або каліцтва), зокрема про те, що воно не пов'язане із вчиненням особою кримінального чи адміністративного правопорушення або не є наслідком вчинення нею дій у стані алкогольного, наркотичного чи токсичного сп'яніння або навмисного спричинення собі тілесного ушкодження;
  - 5) копії сторінок паспорта отримувача ОГД з даними про прізвище, ім'я та по батькові й місце реєстрації;
  - 6) копію документа, що засвідчує реєстрацію фізичної особи у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, виданого органом Державної фіскальної служби (ідентифікаційний номер отримувача);
  - 7) реквізити банківської картки (рахунку), на який має бути перерахована допомога.
- Всі копії завіряються у військовій частині, яка приймає документи для виплати одноразової допомоги.

ВАЖЛИВО!

Додаткова грошова допомога може бути передбачена актами органів місцевого самоврядування – звертайтеся до сільських, селищних, міських рад.

ВАЖЛИВО!

Роз'яснення
Міністерства
оборони України
від 04.11.2014 р.
щодо виплати
одноразової грошової допомоги
<http://goo.gl/Bqa6b6>

Роз'яснення
Держприкордон-
служби України
від 25.02.2015 р.
щодо виплати
одноразової
грошової допомоги
[http://dpsu.gov.ua/ua/
static_page/622.htm](http://dpsu.gov.ua/ua/static_page/622.htm)

Перелік документів
на одержання ОГД
для працівників
міліції встановлений
постановою КМУ від
12.05.2007 р. № 707.

[http://zakon1.rada.gov.ua/laws/
show/707-2007-%D0%BF](http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/707-2007-%D0%BF)

ВАЖЛИВО!

Пенсійне забезпечення військовослужбовців здійснюється відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

ВАЖЛИВО!

Призначення і виплата пенсій здійснюються органами Пенсійного фонду України.

ВИДИ ПЕНСІЙ

- за вислугу років;
- по інвалідності;
- у разі втрати годувальника.

ПЕНСІЯ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ (ДОВІЧНА) НЕЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ

Призначається особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України, Державної кримінально-виконавчої служби України, органів і підрозділів цивільного захисту, особам начальницького складу податкової міліції, особам із числа військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань, органів державної безпеки і внутрішніх справ колишнього Союзу РСР, Національної гвардії України, Прикордонних військ України, військ цивільної оборони України за наявності встановленої законом тривалості вислуги від 20 до 25 років залежно від року звільнення зі служби та виду служби (ст. 12 Закону).

Військовослужбовцям, які займали посади льотного складу та плаваючого складу підводних човнів Збройних Сил не менше 20 років, пенсії за вислугу років призначаються **незалежно від віку** за наявності у них на день звільнення зі служби не менше 20 років вислуги.

ПЕНСІЯ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ ПРИ ДОСЯГНЕННІ 45-РІЧНОГО ВІКУ

Призначається військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають не менше 25 років страхового стажу, з яких не менше 12 років і 6 місяців становить військова служба або служба в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі України. Особам, які є інвалідами війни, пенсія призначається незалежно від віку.

Військовослужбовцям офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби і військової служби за контрактом, які звільняються з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, пенсії за вислугу років призначаються при досягненні ними **45 років** та за наявності у них 20 і більше календарних років вислуги.

ПЕНСІЯ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

Призначається військовослужбовцям, які стали інвалідами за умов, передбачених Законом.

ПЕНСІЯ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

Призначається членам сімей військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖІНОК

Пенсійне забезпечення жінок, прийнятих у добровільному порядку на дійсну військову службу на посади солдатів, матросів, сержантів і старшин, та членів їх сімей здійснюється на підставах, встановлених Законом для військовослужбовців надстрокової служби і військової служби за контрактом та членів їх сімей.

ДОДАТКОВІ ЗАУВАЖЕННЯ ЩОДО ВІЙСЬКОВИХ ПЕНСІЙ

Пенсії військовослужбовцям **призначаються і виплачуються після звільнення їх зі служби.**

Пенсіонерам з числа військовослужбовців та осіб, які отримують пенсію за Законом, у разі **повторного прийняття їх на військову службу** виплата пенсій на час їх служби припиняється. **Винятками є випадки призову на військову службу під час часткової чи загальної мобілізації, на особливий період** до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів та підрозділів цивільного захисту, коли виплата пенсій на час такої служби не припиняється.

При наступному звільненні зі служби цих осіб виплата їм пенсій здійснюється з урахуванням загальної вислуги років на день останнього звільнення.

За бажанням осіб, звільнених з військової служби, інших осіб, які мають право на пенсію за Законом, та членів їх сімей їм **може призначатися пенсія на умовах, передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»** (достоорова пенсія за віком при досягненні чоловіками 55 років та наявності страхового стажу не менше 25 років і при досягненні жінками 50 років та наявності у них не менше 20 років страхового стажу). При цьому для обчислення пенсій враховуються всі види грошового забезпечення, що отримували зазначені особи перед звільненням зі служби, їм призначається одна пенсія – за їх вибором.

ВАЖЛИВО!

Розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначається Законом України про державний бюджет на відповідний рік, у 2015 році становить: з 1 січня – 949 грн, з 1 грудня – 1074 грн, але може бути змінений цим Законом.

ВАЖЛИВО!

Закон України від 09.04.1992 р. № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>

РОЗДІЛ 12.2. Розміри пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника

Пенсії по інвалідності військовослужбовцям

та пенсії в разі втрати годувальника членом їх сімей призначаються **незалежно від тривалості служби.**

РОЗМІРИ ПЕНСІЙ У РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА:

- **на одного непрацевдатного члена сім'ї** – 70 % грошового забезпечення годувальника;
- **на двох і більше** – 90 % грошового забезпечення годувальника (з 01.01.2015 року).

МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

2 величини розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працевдатність.

РОЗМІРИ ПЕНСІЙ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

Інвалідам війни:

I групи – 100 %,
II групи – 80 %,
III групи – 60 % сум грошового забезпечення.

Іншим інвалідам:

I групи – 70 %,
II групи – 60 %,
III групи – 40 % сум грошового забезпечення.

МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ:

- **інвалідам війни** з числа солдатів і матросів строкової служби:
I групи – 120 %,
II групи – 110 %,
III групи – 105 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працевдатність;
- **іншим інвалідам** з числа солдатів і матросів строкової служби:
I групи – 110 %,
II групи – 105 %,
III групи – 100 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працевдатність;
- **інвалідам з числа єфрейторів (старших солдатів) і сержантів, старших матросів і старшин строкової служби** – 110 %, з числа прапорщиків і мічманів, військовослужбовців надстрокової служби та військової служби за контрактом, осіб молодшого начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби України і державної пожежної охорони – 120 %, з числа осіб офіцерського складу та осіб начальницького складу (крім молодшого) органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби України і державної пожежної охорони – 130 % відповідних мінімальних розмірів пенсій, передбачених для інвалідів з числа солдатів і матросів строкової служби.

МІНІМАЛЬНІ ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ

(з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною):

• інвалідам війни:

- I групи – 285 %,
II групи – 255 %,
III групи – 225 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працевдатність;
- **учасникам бойових дій** – 165 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працевдатність;
  - **інвалідам війни II і III груп та учасникам бойових дій у період Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр., які досягли 85 років** – 285 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працевдатність.

ПІДВИЩЕННЯ ДО ПЕНСІЙ

Пенсії, щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога підвищуються за Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»:

- **інвалідам війни:**

- I групи – на 50 %,

- II групи – на 40 %,

- III групи – на 30 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- **учасникам бойових дій** – на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- **учасникам війни** – на 15% і 10 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- **особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною**, – на 70 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- **членам сім'ї загиблих військовослужбовців:** на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – членам сімей військовослужбовців, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва під час захисту Батьківщини або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті або одержаного в період проходження військової служби; на 10 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – дружинам (чоловікам) померлих учасників війни і бойових дій, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.

ЦІЛЬОВА ДОПОМОГА

Відповідно до Закону України «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни» інвалідам війни та учасникам бойових дій виплачується щомісячна цільова грошова допомога:

інвалідам війни I групи – 70 грн,

інвалідам війни II і III груп – 50 грн,

учасникам бойових дій – 40 грн.

Зазначена допомога надається незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсій за особливі заслуги перед Батьківщиною.

ПЕНСІЇ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПЕНСІЇ ЗА ОСОБЛИВІ ЗАСЛУГИ ПЕРЕД УКРАЇНОЮ»

Пенсія за особливі заслуги перед Україною встановлюється як надбавка до розміру пенсії, на яку має право особа згідно із законом, у відсотках від розміру прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність, у тому числі:

- 1) Героям України, особам, нагородженим орденом Героїв Небесної Сотні, Героям Радянського Союзу, Героям Соціалістичної Праці, особам, нагородженим орденом Леніна, орденом Слави трьох ступенів, орденом Трудової Слави трьох ступенів, чотирма і більше медаллями «За відвагу», чотирма і більше орденами України та колишнього Союзу РСР, повним кавалерам ордена «За службу Родині в Вооружених Силах ССРСР», особам, відзначеним почесним званням України, колишніх Союзу РСР та Української РСР «народний» – від 35 % до 40 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- 2) ветеранам війни, нагородженим за бойові дії орденом, медаллю «За відвагу» або медаллю Ушакова, незалежно від часу нагородження – від 25 % до 35 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

РОЗДІЛ 12.3. Процедура призначення пенсій по інвалідності та в разі втрати годувальника

1 Звернутись із заявою про призначення пенсії по інвалідності особам, звільненим з військової служби, та про призначення пенсії в разі втрати годувальника членам сім'ї померлого годувальника – до уповноваженого структурного підрозділу (УСП) свого відомства (Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерства інфраструктури України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної прикордонної служби України, Державної податкової служби України, Державної пенітенціарної служби України, Державної інспекції техногенної безпеки України), що відповідає за підготовку та подання документів для призначення пенсії.

ВАЖЛИВО!

Якщо померлому годувальнику вже було призначено пенсію, заява про призначення пенсії в разі втрати годувальника подається до органу, що призначає пенсії, за місцем проживання (реєстрації).

ВАЖЛИВО!

Уповноважений структурний підрозділ (УСП) має надати допомогу особі в одержанні відсутніх на момент подання заяви документів для призначення пенсії. У разі, якщо підготовлені не всі необхідні для призначення пенсії документи, подаються наявні документи, а документи, яких не вистачає, подаються пізніше. При поданні додаткових документів у строк до закінчення тримісячного терміну з дня отримання роз'яснення пенсія призначається з дня подання заяви органу, що призначає пенсію, або з дати відправлення документів поштою.

2 Зазначений УСП у 10-денний термін з дня одержання заяви про призначення пенсії оформлює всі необхідні документи (**перелік документів – на наступній стор.**) і своє подання про призначення пенсії, ознайомлює з ним особу, якій оформлюється пенсія, і направляє всі документи до головного управління Пенсійного фонду України в області чи місті Києві за місцем проживання (реєстрації) особи.

3 Орган, що призначає пенсію, не пізніше 10 днів після надходження заяви з необхідними документами приймає рішення щодо призначення пенсії. Документом, який підтверджує призначення пенсії особі, є пенсійне посвідчення, видане органом, що призначає пенсію.

► **Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», затверджений постановою правління Пенсійного фонду України від 30.01.2007 р. № 3-1.**

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0135-07>

ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ

подаються такі документи:

- заява про призначення пенсії (зразок 6);
- паспорт та його копія;
- подання про призначення пенсії (зразок 7);
- грошовий атестат або довідка про розмір грошового забезпечення і довідка про додаткові види грошового забезпечення, які заявник отримував протягом останніх 24 місяців підряд перед місяцем звільнення з військової служби;
- військово-медичні документи про стан здоров'я звільненої особи (за винятком осіб, які не проходили військово-лікарську комісію);
- довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- копія документа про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті);
- довідка ВАТ «Ощадбанк» або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення ВАТ «Ощадбанк».

ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

подаються такі документи:

- заява;
- паспорт та його копія;
- подання про призначення пенсії;
- копія свідоцтва про смерть годувальника;
- витяг з наказу про виключення годувальника зі списків особового складу у зв'язку зі смертю;
- висновок про обставини загибелі чи смерті внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час проходження служби при виконанні службових обов'язків (обов'язків військової служби);
- довідка уповноважених органів з місця проживання про перебування членів сім'ї на утримання померлого (загиблого) годувальника або рішення суду про перебування на утриманні;
- довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- копія документа про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті);
- довідка ВАТ «Ощадбанк» або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення ВАТ «Ощадбанк».

ДОДАТКОВО ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

особами, зазначеними у п. «а» ст. 30 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (діти, брати, сестри та онуки, які не досягли 18 років, або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років),

подаються такі документи:

- копія свідоцтва про народження;
- довідка з навчального закладу про навчання із зазначенням дати його закінчення, а також про перебування на повному державному утриманні;
- довідка лікарсько-консультативної комісії про визнання дитини інвалідом або довідка МСЕК про визнання особи інвалідом з дитинства;
- копії свідоцтв про смерть батьків або інші документи, які підтверджують відсутність батьків (у разі призначення пенсії братам, сестрам, онукам);
- рішення суду про всиновлення;
- копія рішення про опіку чи піклування (у разі призначення пенсії дітям, які втратили обох батьків).

ДОДАТКОВО ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

а) батькам, дружині (чоловіку), зазначеним у п.п. «б» (батьки та дружина (чоловік), якщо вони досягли пенсійного віку), «в» (батьки та дружини (якщо вони не взяли повторний шлюб)), «д» (дружина (чоловік) або один з батьків чи дід, бабуся, брат або сестра, незалежно від віку і працездатності, якщо вона (він) зайнята доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 8-річного віку, і не працює) ст. 30 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб», **потрібно подати такі документи:**

- копія свідоцтва про шлюб;
- довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- копія трудової книжки або довідка органів ДФС про облік платника

податків – СПД (для осіб, зазначених у п. «д» ст. 30 Закону).

б) батькам, дружині (чоловіку), діду та бабусі, зазначеним у п.п. «б», «в», «г» (дід, бабуся – за відсутності осіб, які зобов'язані їх утримувати) ст. 30 Закону, **додатково потрібно подати такі документи:**

- довідка МСЕК (за наявності групи інвалідності);
- копія свідоцтва про народження померлого годувальника або рішення суду про встановлення родинних стосунків;
- довідка уповноваженого органу з місця проживання або рішення суду про перебування на утриманні померлого годувальника (для призначення пенсії вітчиму або мачусі).

ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ НАДБАВОК, ПІДВИЩЕНЬ, ДОДАТКОВИХ ПЕНСІЙ ДО ПЕНСІЇ ПО ІНВАЛІДНОСТІ ТА В РАЗІ ВТРАТИ ГОДУВАЛЬНИКА

Згідно із законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про донорство крові та її компонентів», «Про статус гірських населених пунктів в Україні» **подаються:**

- документи про визнання заявника ветераном війни, особою, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», або особою, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсій згідно зі ст.ст. 12–16 Закону України «Про статус ветеранів війни...»);

- документи про визнання особи такою, що має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсії відповідно до ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці...»);
- документи про визнання заявника реабілітованим або членом сім'ї реабілітованого (для підвищення пенсій відповідно до ст. 47 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби...»);
- документи про надання статусу особи, яка проживає, працює (навчається) на території населеного пункту (для збільшення пенсії згідно зі ст. 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»);

- документи про надання статусу учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС чи потерпілого від Чорнобильської катастрофи (для призначення щомісячної додаткової пенсії відповідно до ст.ст. 50–51 та щомісячної компенсації сім'ям за втрату годувальника відповідно до ст. 52 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»);
- документи про нагородження знаками «Почесний донор України», «Почесний донор СРСР» (для встановлення надбавки до пенсії відповідно до ст. 13 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»).

НАРАХУВАННЯ ПЕНСІЙ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

- військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають вислугу років 20 і більше років, – 50 %, а особам, звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я, – 55 % сум грошового забезпечення, а також додатково 3 % за кожний рік понад 20 років вислуги;
- військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають страховий стаж 25 років та більше, з яких не менше 12 років 6 місяців становить військова служба, служба в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі, – 50 % сум грошового забезпечення за страховий стаж 25 років та додатково 1 % за кожний рік страхового стажу понад 25 років;
- військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які звільняються з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України відповідно до законодавства, – 50 % за 20 років вислуги та додатково 3 % за кожний повний рік понад 20 років, але не більше ніж 65 % сум грошового забезпечення.

ВАЖЛИВО!

МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

для військовослужбовців встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом. У 2015 році становить з 1 січня – 949 грн, з 1 грудня – 1074 грн.

ВАЖЛИВО!

МАКСИМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

не повинен перевищувати 70 % сум грошового забезпечення, а особам, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і віднесені в установленому законом порядку до категорії 1, – 100 %, до категорії 2, – 95 %.

НАДБАВКИ ТА ДОПОМОГА ДО ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

- надбавка непрацюючим пенсіонерам на непрацездатних членів сім'ї – 50 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, на кожного непрацездатного члена сім'ї;
- державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, або внаслідок трудового каліцтва, професійного чи загального захворювання або самотнім пенсіонерам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують догляду, у порядку й на умовах, передбачених Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам»;
- надбавка особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, у порядку й на умовах, передбачених ст. 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», а особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, – у порядку й на умовах, передбачених ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», – 200 % мінімальної пенсії за віком.

Надбавки та державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи можуть нараховуватися одночасно.

ПІДВИЩЕННЯ ДО ПЕНСІЙ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

Пенсії за вислугу років підвищуються відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»:

- **інвалідам війни:**

I групи – на 50 %, II групи – на 40 %, III групи – на 30 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

- **учасникам бойових дій** – на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- **учасникам війни**, нагородженим орденами і медалями колишнього Союзу РСР за самовіддану працю і бездоганну військову службу в тилу в роки Великої Вітчизняної війни – на 15 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, іншим учасникам війни – 10 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- **особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною**, – на 70 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- **членам сім'ї загиблих військовослужбовців:** на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – дружинам (чоловікам) померлих інвалідів Великої Вітчизняної війни, членам сімей військовослужбовців, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва під час захисту Батьківщини або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті або одержаного в період проходження військової служби; на 10 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – дружинам (чоловікам) померлих учасників війни і бойових дій, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.

ЦІЛЬОВА ДОПОМОГА

Відповідно до Закону України «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни» інвалідам війни та учасникам бойових дій виплачується щомісячна цільова грошова допомога: інвалідам війни I групи – 70 грн, інвалідам війни II і III груп – 50 грн, учасникам бойових дій – 40 грн. Зазначена допомога надається незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсій за особливі заслуги перед Батьківщиною.

ПЕНСІЇ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПЕНСІЇ ЗА ОСОБЛИВІ ЗАСЛУГИ ПЕРЕД УКРАЇНОЮ»

Пенсія за особливі заслуги перед Україною встановлюється як надбавка до розміру пенсії, на яку має право особа згідно із законом, у відсотках від розміру прожиткового мінімуму, визначеного для осіб, які втратили працездатність, у тому числі:

- 1) Героям України, особам, нагородженим орденом Героїв Небесної Сотні, Героям Радянського Союзу, Героям Соціалістичної Праці, особам, нагородженим орденом Леніна, орденом Слави трьох ступенів, орденом Трудової Слави трьох ступенів, чотирма і більше медалями «За відвагу», чотирма і більше орденами України та колишнього Союзу РСР, повним кавалерам ордена «За службу Родині в Вооруженних Силах СРСР», особам, відзначеним почесним званням України, колишніх Союзу РСР та Української РСР «народний» – від 35 % до 40 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- 2) ветеранам війни, нагородженим за бойові дії орденом, медаллю «За відвагу» або медаллю Ушакова, незалежно від часу нагородження – від 25 % до 35 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

1

Особам, звільненим з військової служби, із заявою про призначення пенсії за вислугу років необхідно звертатись до уповноваженого структурного підрозділу (УСП) свого відомства (Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства надзвичайних ситуацій України,

Міністерства інфраструктури України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державної прикордонної служби України, Державної податкової служби України, Державної пенітенціарної служби України, Державної інспекції техногенної безпеки України), що відповідає за підготовку та подання документів для призначення пенсії.

2

Зазначений УСП у 10-денний термін з дня одержання заяви про призначення пенсії оформлює всі необхідні документи і своє подання про призначення пенсії, ознайомлює з ним особу, якій оформлюється пенсія, і направляє всі документи до головного управління Пенсійного фонду України в області чи місті Києві за місцем проживання (реєстрації) особи.

3

Орган, що призначає пенсію, не пізніше 10 днів після надходження заяви з необхідними документами приймає рішення щодо призначення пенсії. Документом, який підтверджує призначення пенсії особі, є пенсійне посвідчення, видане органом, що призначає пенсію.

?

ВАЖЛИВО!

Перелік документів для призначення пенсії за вислугою років – на наступній стор.

?

ВАЖЛИВО!

Уповноважений структурний підрозділ має надати допомогу особі в одержанні відсутніх на момент подання заяви документів для призначення пенсії. У разі, якщо підготовлені не всі необхідні для призначення пенсії документи, подаються наявні документи, а документи, яких не вистачає, подаються пізніше. При поданні додаткових документів в строк до закінчення тримісячного терміну з дня отримання роз'яснення пенсія призначається з дня подання заяви органу, що призначає пенсію, або з дати відправлення документів поштою.

ДО ЗАЯВИ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

подаються такі документи:

- заява про призначення пенсії (зразок 6);
- подання про призначення пенсії (зразок 7);
- паспорт та його копія;
- грошовий атестат або довідка про розмір грошового забезпечення і довідка про додаткові види грошового забезпечення, які заявник отримував протягом останніх 24 місяців підряд перед місяцем звільнення з військової служби;
- документи про необхідний страховий стаж (при призначенні пенсії згідно з п. «б» ст. 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби»);
- копія документа про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті);
- довідка ВАТ «Ощадбанк» або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення ВАТ «Ощадбанк».

ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ НАДБАВОК, ПІДВИЩЕНЬ, ДОДАТКОВИХ ПЕНСІЙ ДО ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ

згідно із законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про донорство крові та її компонентів», «Про статус гірських населених пунктів в Україні» подаються:

- документи про визнання заявника ветераном війни, особою, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», або особою, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсій згідно зі ст.ст. 12–16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»);
- документи про визнання особи такою, що має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсії відповідно до ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»);
- документи про визнання заявника реабілітованим або членом сім'ї реабілітованого (для підвищення пенсій відповідно до ст. 47 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»);
- документи про надання статусу особи, яка проживає, працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського (для збільшення пенсії згідно зі ст. 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»);
- документи про надання статусу учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС чи потерпілого від Чорнобильської катастрофи (для призначення щомісячної додаткової пенсії відповідно до ст.ст. 50–51 та щомісячної компенсації сім'ям за втрату годувальника відповідно до ст. 52 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»);
- документи про нагородження знаками «Почесний донор України», «Почесний донор СРСР» (для встановлення надбавки до пенсії відповідно до ст. 13 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»).

Головне управління Пенсійного фонду України
в _____

**ЗАЯВА
про призначення/перерахунок пенсії**

Гр. _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата народження _____ тел. _____

Місце проживання:

Зареєстрований(а) за паспортом	
Фактично проживає	

Паспорт:

Серія	номер	ким виданий	дата видачі

Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті) _____.

Прошу призначити, перерахувати, поновити пенсію: за вислугу років, по інвалідності, у зв'язку із втратою годувальника, перевести з одного виду на інший.
(непотрібне закреслити)

Пенсія з інших підстав призначалась/не призначалась.

Вид пенсії		
Кількість утриманців		
У теперішній час	працюю	не працюю
	(непотрібне закреслити)	

Пенсію прошу виплачувати № рахунка _____ в _____
(назва відділення ВАТ «Ощадбанк»)

Мені відомо, що відповідно до діючого законодавства громадянин, який має право на різні види пенсій, може отримувати лише одну за його вибором. Про зміну місця проживання, виїзд за кордон на постійне місце проживання та інші обставини, що можуть вплинути на моє пенсійне забезпечення, зобов'язуюсь своєчасно повідомити органи, що призначають та виплачують пенсію.

«_» _____ 20__ року Підпис заявника _____

М.П.

Паспортні дані, ідентифікаційний номер і подані документи звірені

Спеціаліст _____

Начальник управління _____

**ПОДАННЯ
про призначення пенсії**

від _____ 20__ року

№ _____

_____ місцезнаходження _____ телефон уповноваженого структурного
(найменування міністерства або іншого органу)
підрозділу _____ представляє до призначення пенсії за вислугу років, по інвалідності, у зв'язку із втратою годувальника (непотрібне закреслити)
_____ року народження, який проживає за адресою: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	установлення інвалідності	
	смерті годувальника	
	звільнення зі служби, що дає право на пенсію за вислугу років	

1. Розрахунок вислуги років на пенсію

Розрахунок вислуги років для пенсії складено за матеріалами особової справи _____

Відповідно до наказу _____ від _____ № _____
(назва міністерства та іншого органу)_____ звільнений в запас, у відставку (непотрібне закреслити).
(прізвище, ім'я, по батькові, військове (спеціальне) звання та посада)

Дата звільнення (виключення зі списків військової частини) «__» _____ 20__ р.

Вислуга років за станом на «__» _____ 20__ р. для призначення пенсії становить ____ років ____ місяців ____ днів.

Страховий стаж за станом на «__» _____ 20__ р. для призначення пенсії становить ____ років ____ місяців ____ днів (заповнюється при призначенні пенсії згідно з п. «б» ст. 12 Закону), у тому числі:

Розрахунок склав: _____
(посада, звання і підпис уповноваженої особи, якою складено розрахунок)**2. Непрацездатні члени сім'ї, які перебувають (перебували) на утриманні заявника (померлого годувальника)**

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Родинні відносини з годувальником	Дата народження

3. Список документів для призначення пенсії, що додаються

№ з/п	Назва документа	Кількість сторінок	Дата оформлення (завірення)

Додаток на _____ аркушах.

Підпис керівника уповноваженого структурного підрозділу _____

М.П.

ПОСВІДЧУВАТИ ЗАПОВІТИ Й ДОВІРЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЩО ПРИРІВНЮЮТЬСЯ ДО НОТАРІАЛЬНИХ, МАЮТЬ ПРАВО ТАКІ ОСОБИ:

- **уповноважені посадові особи органів місцевого самоврядування** – довіреності осіб, які проживають у населених пунктах, де немає нотаріусів, крім довіреностей на право розпорядження нерухомим майном, довіреностей на управління і розпорядження корпоративними правами та довіреностей на користування і розпорядження транспортними засобами;
- **начальники госпіталів, санаторіїв, інших військово-лікувальних закладів, їх заступники з медичної частини, старші або чергові лікарі** – довіреності військовослужбовців або інших осіб, що перебувають на лікуванні в таких закладах;
- **командири (начальники) військових частин, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів** – заповіти і довіреності військовослужбовців, а в пунктах дислокації військових частин, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів, де немає нотаріуса чи посадової особи органу місцевого самоврядування, що вчиняють нотаріальні дії, – заповіти і довіреності працівників, членів їх сімей і членів сімей військовослужбовців;
- **головні лікарі, їх заступники з медичної частини або чергові лікарі лікарень, госпіталів, інших стаціонарних закладів охорони здоров'я, начальники госпіталів** – заповіти осіб, що перебувають на лікуванні в таких закладах.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Якщо перед учасниками АТО, які знаходяться в зоні АТО або не можуть пересуватися внаслідок отриманих поранень, виникла проблема посвідчити довіреність у нотаріуса, можна скористатись іншим порядком, передбаченим законодавством (постанова КМУ від 15.06.1994 р. № 419, ст. 245 Цивільного кодексу України). Особа, що здійснила функції нотаріуса, обов'язково зберігає нотаріальну таємницю щодо отриманої інформації.

Довіреність може бути на ім'я одного чи кількох представників або осіб, яких представляють, але з **чітко визначеними юридичними діями**, що належить вчинити.

У довіреності словами зазначається строк, на який вона видана. Якщо строк довіреності не встановлено, вона зберігає чинність до припинення її дії.

ВАЖЛИВО!

Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.1994 р. № 419 «Про порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених»

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/419-94-%D0%BF>

Цивільний кодекс України, Стаття 245. Форма довіреності, ч. 3

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page5>

 ВАЖЛИВО!

Будь-який втрачений громадянином документ підлягає відновленню або заміні тим державним органом, який здійснив його видачу.

 ВАЖЛИВО!

У випадку втрати всього пакета починати потрібно з паспорта та військового квитка.

 ВАЖЛИВО!

Задля спрощення процедури поновлення документів у майбутньому дуже корисно зробити копії та електронні копії найбільш важливих документів (паспорт, військовий квиток тощо).

Паперові копії доречно залишити на зберігання близьким.

Електронні копії зручно та безпечно відправити близьким електронною поштою.

 ВАЖЛИВО!

Про втрату військового квитка військовослужбовець (військовозобов'язаний) має невідкладно повідомити безпосередньому начальникові (військовому комісарові за місцем обліку) (п. 7 Положення про військовий квиток рядового, сержантського і старшинського складу, Указ Президента України від 25.05.1994 р. № 263/94).

**ЩОБ ВІДНОВИТИ
ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК
ПОТРІБНО:**

- 1** Звернутися у військовий комісаріат, на облік у якому ви перебуваєте.
- 2** Написати заяву про втрату документа (де і за яких обставин).
- 3** Надати паспорт.
- 4** Надати фото 3×4 без куточка матові.
- 5** Надати довідку командира частини, що підтверджує факт призову особи до військової частини або безпосередню участь в АТО.

**ЩОБ ВІДНОВИТИ ПАСПОРТ,
ПОТРІБНО:**

- 1** негайно звернутись до найближчого відділення міліції.
- 2** Отримати довідку, де будуть перераховані всі документи, які зникли. Ця довідка тимчасово замінюватиме посвідчення особи.
- 3** Терміново повідомити паспортну службу, яка видає тимчасове посвідчення, що підтверджує особу.
- 4** У паспортну службу необхідно подати такі документи:
  - заява про видачу паспорта громадянина України;
  - три фотографії розміром 3,5х4,5 см;
  - платіжний документ з відміткою банку про сплату державного мита або копію документа про звільнення від сплати державного мита;
  - документи, на підставі яких у паспорті просявляються відповідні відмітки (за наявності) (свідоцтво про народження, закордонний паспорт, посвідчення водія, військовий квиток, пенсійне або інше посвідчення особи, довідка про реєстрацію місця проживання);
  - копія постанови про порушення або відмову в порушенні кримінальної справи за заявою про викрадення паспорта (за наявності).

ВАЖЛИВО!

Інша особа за довіреністю не може отримати ваш паспорт, тому для отримання паспорта слід діяти самостійно.

ДЕ МОЖНА ВІДНОВИТИ ПАСПОРТ МЕШКАНЦЮ ЗОНИ АТО

Послуги щодо відновлення паспортів надаються центрами «Паспортний сервіс»:

Київ	бул. Тараса Шевченка, 27 (м. «Університет»), тел.: (044) 392-01-94
Вінниця	вул. 50-річчя Перемоги, 20-а, тел.: (0432) 60-19-08
Житомир	вул. І. Огієнка, 1/34, тел.: (0412) 48-25-65
Запоріжжя	вул. 40 років Радянської України, 90, тел.: (061) 233 03 13
Івано-Франківськ	вул. Гнатюка, 29, тел.: (0342) 50-40-03
Луцьк	пр. Грушевського, 4-в, тел.: (0332) 77-05-42
Львів	вул. Б. Хмельницького, 212, тел.: (032) 245 54 40
Миколаїв	вул. Садова, 3-в, тел.: (051) 76-67-36
Одеса	вул. Жуковського, 47, тел.: (048) 726-05-55
Рівне	вул. 16 Липня, 6-а, тел.: (0362) 26-74-98
Суми	Покровська площа, 11, тел.: (0542) 77-23-95
Тернопіль	вул. Руська, 17, тел.: (0352) 52-33-15
Херсон	вул. Перекопська, 157, тел.: (050) 168-47-87, (067) 159-80-15; (0552) 34-31-34
Хмельницький	вул. Прибузька, 30-а, тел.: (0382) 61-63-31
Черкаси	бул. Тараса Шевченка, 132, тел.: (0472) 33-11-68
Чернівці	вул. Руська, 31-а, тел.: (0372) 51-84-16
Кривий Ріг	вул. Жовтнева, 14, тел.: (056) 462-90-12

РОЗДІЛ 13.4. Виправлення помилок у супровідних документах

Для виправлення помилок слід звертатись із письмовою заявою до керівника військової частини, за вказівкою якого будуть виконані необхідні дії. Звертатись може також уповноважена особа.

У будь-якому разі слід звертатися до уповноваженого органу/особи, які видали довідку або інший супровідний документ.

Для результативності слід звертатися письмово засобами поштового зв'язку або отримати підтвердження реєстрації вашої заяви.

Зразок 8

Начальнику штабу військової частини
№ _____

чч.мм.рр

ЗАЯВА

Я, ПІБ (довірена особа, що діє в інтересах ПІБ), військове звання, місце служби...

Згідно із Загальними вимогами до складання і ведення облікових документів, визначеними Інструкцією з організації обліку особового складу Збройних Сил України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 26.05.2014 р. № 1333 (Додаток 14 до Інструкції), заповнення і ведення облікових документів передбачає повноту, точність і достовірність даних, які вносяться до них і засвідчуються підписом службової особи, яка відповідає за ведення обліку особового складу. У разі виявлення неточностей або перекручень у записах виправлення робляться шляхом внесення нового запису лише на підставі документованих відомостей.

Враховуючи, що відповідальною особою під час заповнення на мене як військовослужбовця документа *** було допущено помилки, а саме: ***, прошу їх виправити, а також засвідчити такі виправлення належним чином.

« _____ » _____ р. _____ / _____

ДІЇ У РАЗІ ВІДСУТНОСТІ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТИ

Якщо на запити до військової частини (дзвінки, листи) відсутні відповіді, можна:

- звернутись до юриста;
- зателефонувати на гарячу лінію Військової прокуратури Центрального регіону України (044) 285-44-61, 285-65-36.

Дзвінки можуть не реєструватись, тому найкраще спілкування листами, які відправляють із повідомленням про отримання такого листа: «лист із повідомленням». На повідомленні, яке вам поверне пошта, буде зазначено, коли й ким було отримано лист. Лист можуть не прийняти, тоді поштар/кур'єрська пошта зробить позначку «відмова у прийнятті», що слугуватиме одним із доказів для подання скарги у прокуратуру.

АДРЕСИ ДЛЯ ЗВЕРНЕНЬ

У розділі «Оскарження незаконних дій військового керівництва» – див. стор. 110–111.

РОЗДІЛ 13.5. Звернення до органів влади з вимогами захисту прав

У разі порушення прав та інтересів учаснику АТО потрібно звертатись до відповідних органів влади.

У разі відсутності реакції – до органів прокуратури.

За консультаціями та правовою допомогою – до ініціативних груп адвокатів та юристів, що надають безоплатну допомогу учасникам АТО (див. стор. 106)

Зразок 9

ЗАЯВА / КЛОПОТАННЯ / СКАРГА* / ПРОПОЗИЦІЇ

ПІБ _____

Місце проживання/адреса для отримання відповіді _____

контактний номер телефону (не обов'язково) _____

ІНФОРМАЦІЯ надається в довільній формі – викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги.

Дата, місце _____

Підпис/підписи _____

* До скарги додаються наявні у громадянина рішення або копії рішень, які приймалися за його зверненням раніше, а також копії інших документів, необхідних для розгляду скарги.

Згідно зі ст. 3 Закону України

«Про звернення громадян» існують, зокрема, такі види звернень (зразок 9):

- **Заява (клопотання)** – звернення громадян із проханням про сприяння у забезпеченні їх прав та інтересів або повідомлення про їх порушення.
- **Скарга** – звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

У ЗВЕРНЕННІ МАЄ БУТИ ЗАЗНАЧЕНО:

1. Прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання.
2. Суть порушеного питання.
3. Зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги.
4. Дата та місце складання звернення.

Звернення може бути як індивідуальним, так і колективним.

Строк розгляду – **до 15 днів** (якщо не потрібно додатково вивчати матеріали) або **до 1 місяця** з дня отримання (ст. 20 Закону)

БЕЗКОШТОВНА ГАРЯЧА ЛІНІЯ ДОПОМОГИ УЧАСНИКАМ АТО

0 800 300 021

з 8:00 до 20:00 без вихідних

КОНТАКТ-ЦЕНТР ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

для отримання відповіді на запитання щодо
пенсійного забезпечення.

Дзвонити безкоштовно 0-800-503-753

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА У СПРАВАХ ВETERANІВ ВІЙНИ ТА УЧАСНИКІВ АТО

Голова Дерев'янок Артур Валентинович
пров. Музейний, 12, м. Київ, 01001

тел.: (044) 281-08-50
(044) 281-08-48

факс: (044) 281-08-57

веб-сайт: dsvv.gov.ua

e-mail: control@dsvv.gov.ua

Ініціативну групу юристів та адвокатів,
які безкоштовно надають
консультації та правову
допомогу учасникам АТО,
можна знайти на сторінці
групи у Facebook
«Юристы и адвокаты АТО»
за посиланням

<https://www.facebook.com/groups/300402363472666/>

Також існують **центри безоплатної вторинної правової допомоги.**

Отримати таку допомогу може будь-яка особа:

- до якої застосовано адміністративне затримання;
- до якої застосовано адміністративний арешт;
- яку затримано за підозрою у вчиненні злочину;
- до якої як запобіжний захід обрано тримання під вартою;
- у кримінальних провадженнях.

Допомога усім надається безоплатно, але адвокат отримує оплату за рахунок держави. У жодному разі не слід відмовлятися від «державного» адвоката доти, доки ви не матимете «свого» адвоката.

КОНТАКТИ ЦЕНТРІВ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Центр	П.І.Б. директора	Адреса центру	Телефон	Веб-сайт	Електронна адреса
ВІННИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Маліновська Світлана Володимирівна	вул. Пирогова, 82, м. Вінниця, 21036	0891-20-00-61 0-800-213-103	vinnytsya.legalaid.gov.ua	office.vinnytsya@legalaid.gov.ua
ВОЛИНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Руденко Ростислав Євтухович	вул. Винниченка, 67, м. Луцьк, 43000	0891-20-00-62 0-800-213-103	volyn.legalaid.gov.ua	office.volyn@legalaid.gov.ua
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Яцуба Людмила Олегівна	вул. Шевченка, 53-а, м. Дніпропетровськ, 49020	0891-20-00-63 0-800-213-103	dnipro.legalaid.gov.ua	office.dnipro@legalaid.gov.ua
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Курільчук Ігор Геннадійович	Тимчасова адреса: пр. Луніна, буд. 21, оф. 2, місто Маріуполь, 87510, Донецька область	0891-20-00-64 0-800-213-103	donetsk.legalaid.gov.ua/ ua	office.donetsk@legalaid.gov.ua
ЖИТОМИРСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Гербеда Олександр Йосифович	майдан Соборний, 1, м. Житомир, 10014	0891-20-00-65 0-800-213-103	zhytomyr.legalaid.gov.ua	office.zhytomyr@legalaid.gov.ua
ЗАКАРПАТСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Попадинець Василь Юрійович	вул. Загорська, 51, м. Ужгород, 88017	0891-20-00-66 0-800-213-103	zakarpattia.legalaid.gov. ua	office.zakarpattia@legalaid.gov.ua
ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Деменева Олена Василівна	проспект Леніна, 77, 8-й поверх, м. Запоріжжя, 69002	0891-20-00-67 0-800-213-103	zaporizhya.legalaid.gov.ua	office.zaporizhya@legalaid.gov.ua
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Євчук Михайло Миколайович	вул. Грюнвальдська, 8, м. Івано-Франківськ, 76018	0891-20-00-68 0-800-213-103	frankivsk.legalaid.gov.ua	office.frankivsk@legalaid.gov.ua
КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Позняк Олександр Миколайович	вул. Гайок, 4-а, м. Біла Церква, Київська область, 09100	0891-20-00-69 0-800-213-103	kyivreg.legalaid.gov.ua	office.kyivreg@legalaid.gov.ua
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Кропліс Леонід Володимирович	вул. Преображенська, 2, м. Кіровоград, 25006	0891-20-00-70 0-800-213-103	kirovohrad.legalaid.gov.ua	office.kirovohrad@legalaid.gov.ua
ЛУГАНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Родіонова Ольга Олександрівна	Тимчасова адреса: вул. Луначарського, 73, смт Мілове, Міловський район, Луганська область	0891-20-00-71 0-800-213-103	luhansk.legalaid.gov.ua/ua	office.luhansk@legalaid.gov.ua
ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Микитин Ігор Йосифович	вул. Валова, 31, м. Львів, 79008	0891-20-00-72 0-800-213-103	lviv.legalaid.gov.ua	office.lviv@legalaid.gov.ua

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Чистий Валентин Олександрович	вул. Нікольська, 46, м. Миколаїв, 54001	0891-20-00-73 0-800-213-103	mykolaiv.legalaid.gov.ua	office.mykolaiv@legalaid.gov.ua
ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Клішина Світлана Олександрівна	вул. Льва Толстого, 6, м. Одеса, 65023	0891-20-00-74 0-800-213-103	odesa.legalaid.gov.ua	office.odesa@legalaid.gov.ua
ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Дзюбенко Олександр Леонідович	вул. Фрунзе, 37/40, м. Полтава, 36000	0891-20-00-75 0-800-213-103	poltava.legalaid.gov.ua	office.poltava@legalaid.gov.ua
РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Овдіюк Василь Петрович	вул. Драгоманова, 7, м. Рівне, 33028	0891-20-00-76 0-800-213-103	rivne.legalaid.gov.ua	office.rivne@legalaid.gov.ua
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Демченко Олена Миколаївна	вул. Харківська, 41, м. Суми, 40024	0891-20-00-78 0-800-213-103	sumy.legalaid.gov.ua	office.sumy@legalaid.gov.ua
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Хондогій Ірина В'ячеславівна	вул. За Рудкою, 33, м. Тернопіль, 46003	0891-20-00-79 0-800-213-103	ternopil.legalaid.gov.ua	office.ternopil@legalaid.gov.ua
ХАРКІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Гайворонська Вікторія Валентинівна	вул. Полтавський шлях, 9, м. Харків, 61052	0891-20-00-80 0-800-213-103	kharkiv.legalaid.gov.ua	office.kharkiv@legalaid.gov.ua
ХЕРСОНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Єлисеєва Марина Ігорівна	вул. Перекопська, 169, м. Херсон, 73036	0891-20-00-81 0-800-213-103	kherson.legalaid.gov.ua	office.kherson@legalaid.gov.ua
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Стьопіна Наталія Олександрівна	вул. Свободи, 70, офіс 222, м. Хмельницький, 29000	0891-20-00-82 0-800-213-103	khmelnytskyi.legalaid. gov.ua	office.khmelnytskyi@legalaid. gov.ua
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Левицький Віктор Казимирович	вул. Леніна, 3, м. Черкаси, 18000	0891-20-00-83 0-800-213-103	cherkasy.legalaid.gov.ua	office.cherkasy@legalaid.gov.ua
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Мунтяну Аркадій Павлович	вул. Університетська, 1, м. Чернівці, 58000	0891-20-00-84 0-800-213-103	chernivtsi.legalaid.gov.ua	office.chernivtsi@legalaid.gov.ua
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР	Протченко Ірина Борисівна	вул. П'ятницька, 39, м. Чернігів, 14000	0891-20-00-85 0-800-213-103	chernihiv.legalaid.gov.ua	office.chernihiv@legalaid.gov.ua
КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР	Василяк Оксана Миколаївна	вул. Маршала Рибалка, 10/8, оф. 302, м. Київ, 04116	0891-20-01-03 0-800-213-103	kyiv.legalaid.gov.ua	office.kyiv@legalaid.gov.ua

ГЛАВА 15. КОНТАКТНІ ДАНІ ВІДОМЧИХ КОМІСІЙ

<p>МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ</p>	<p>Департамент кадрової політики Міністерства оборони України Центральна комісія Міністерства оборони України з питань визначення учасників бойових дій <i>Секретар центральної комісії</i> Лавринович Володимир Пилипович тел.: (044)271-36-58 Повітрофлотський просп., 6, м. Київ, 03168</p>	<p>АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ СЛУЖБИ ТРАНСПОРТУ</p>	<p>Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій вул. Магнітогорська, 5, м. Київ, 02094 admindsst@dsst.gov.ua <i>Секретар комісії</i> полковник Іскрик Михайло Сергійович тел.: (044)292-55-75</p>
<p>МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ</p>	<p>Центральна комісія МВС з розгляду питань, пов'язаних з установленням статусу учасника бойових дій вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ, 01024 <i>Секретар комісії</i> Дзюба Вадим Георгійович тел.: (044)254-78-51 Слотвінська Олена Мічеславівна тел.: (044)256-11-75 Приєм документів здійснюється через Департамент режимно-секретного та документального забезпечення МВС</p>	<p>УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ УКРАЇНИ</p>	<p>Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій вул. Садова, 1/14, кабінет 24, м. Київ, тел.: (044)254-04-56 <i>Секретар комісії</i> Телегін Максим Володимирович</p>
<p>СЛУЖБА ЗОВНІШНЬОЇ РОЗВІДКИ УКРАЇНИ</p>	<p>Комісія з питань розгляду матеріалів про визначення учасників бойових дій вул. Нагірна, 24/1, м. Київ, 04107 <i>Секретар комісії</i> Стульников Андрій Вікторович тел.: (044)481-62-09 тел.: (044)481-62-10</p>	<p>АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ</p>	<p>Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій вул. Володимирська, 26, м. Київ, 01601 <i>Секретар комісії</i> полковник Грахов Володимир Альбертович тел.: (044)527-62-74</p>
<p>ДЕРЖАВНА ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ</p>	<p>Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій вул. Мельникова, 81, м. Київ, 04050 <i>Відповідальна особа</i> Троян Любов Миколаївна тел.: (044)207-34-58</p>	<p>СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ</p>	<p>Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601 <i>Секретар комісії</i> Скибун Віталій Анатолійович тел.: (044)255-50-57</p>

КОНТАКТНІ ДАНІ ВІДОМЧИХ КОМІСІЙ (ПРОДОВЖЕННЯ)

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ	Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій <i>Секретар комісії</i> Шкільний Володимир Олександрович тел.: (044)281-92-08
НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ	<i>Секретар комісії</i> полковник Орлов В'ячеслав Володимирович, тел.: (044)249-27-53 <i>Місцезнаходження:</i> вул. Народного ополчення, 9-а, м. Київ, 03151
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	<i>Секретар комісії</i> Фурман Василь Іванович тел.: (044)247-30-29 <i>Відповідальна особа</i> Кобилінський Андрій Миколайович тел.: (044)247-31-72 <i>Місцезнаходження:</i> вул. О. Гончара, 55-а, м. Київ, 01601
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВІДКИ МІНОБОРОНИ, В/Ч А0515	<i>Відповідальна особа – секретар комісії</i> Катков Костянтин Юрійович тел.: (044)428-62-08 <i>Поштова адреса:</i> вул. Електриків, 33, м. Київ, 04176 (документи приймаються тільки поштою на ім'я начальника 7 управління в/ч А0515)

ГЛАВА 16. ОСКАРЖЕННЯ НЕЗАКОННИХ ДІЙ ВІЙСЬКОВОГО КЕРІВНИЦТВА

ВІЙСЬКОВА ПРОКУРАТУРА ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

вул. Командарма Каменєва, 8, м. Київ, 01014
Робочий час: з 09:00 до 18:00; ел. адреса: prok_centr@ukr.net
Гаряча лінія: (044)285-44-61, 285-65-36

ВІЙСЬКОВІ ПРОКУРАТУРИ (НА ПРАВАХ МІСЬКИХ) ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Військова прокуратура Київського гарнізону вул. Командарма Каменєва, 8-а, м. Київ, 01133 ел. адреса: vpkiev@vppnr.gp.gov.ua	
Військовий прокурор Київського гарнізону Вітко В'ячеслав Анатолійович	(044)286-37-97
Заступник військового прокурора Київського гарнізону Литвиненко Олексій Сергійович	(044)285-42-74
Телефон-факс	(044)285-42-74
Гаряча лінія	(044) 286-37-97
Військова прокуратура Дарницького гарнізону вул. Поліська, 28, м. Київ, 02093, ел. адреса: vpdarn@vppnr.gp.gov.ua	
Військовий прокурор Дарницького гарнізону Сенюк Олег Володимирович	(044)576-97-22
Заступник військового прокурора Дарницького гарнізону Похиталюк Євген Петрович	(044)576-97-07
Телефон-факс	(044)576-97-00, (044)576-97-17
Гаряча лінія	(044)576-97-00
Військова прокуратура Харківського гарнізону вул. Клочківська, 228-ж, м. Харків, 61050, ел. адреса: vpkharkov@vppnr.gp.gov.ua	
Військовий прокурор Харківського гарнізону Глумаков Андрій Сергійович	(057)340-07-83
Заступник військового прокурора Харківського гарнізону Войтенко Антон Борисович	(057)340-03-89
Телефон-факс	(057)340-07-83, (057)340-03-89
Гаряча лінія	(057)340-07-83

Військова прокуратура Вінницького гарнізону вул. Червоноармійська, 105, м. Вінниця, 21007 ел. адреса: vpvin@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Вінницького гарнізону Середенко Михайло Миколайович	(043-2) 61-23-57
Заступник військового прокурора Вінницького гарнізону Оскома Олександр Миколайович	(043-2) 61-23-57
Телефон-факс	(043-2) 61-23-57
Гаряча лінія	(043-2) 59-60-30
Військова прокуратура Білоцерківського гарнізону вул. Шолом-Алейхема, 21-а, м. Біла Церква, Київська область, 09117 ел. адреса: vpbtc@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Білоцерківського гарнізону Дегтяр Олександр Володимирович	(045-63) 5-96-91
Заступник військового прокурора Білоцерківського гарнізону Гребіник Олег Миколайович	(045-63) 5-96-91
Телефон-факс	(045-63) 5-96-91
Гаряча лінія	(045-63) 5-96-91
Військова прокуратура Житомирського гарнізону вул. А. Щасного, 20, м. Житомир, 10014 ел. адреса: vpzhitomir@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Житомирського гарнізону Кривонос Валерій Віленович	(0412) 47-03-66
Заступник військового прокурора Житомирського гарнізону Барановський Дмитро Анатолійович	(0412) 47-03-66
Телефон-факс	(0412) 47-03-66
Гаряча лінія	(0412) 47-03-66
Військова прокуратура Полтавського гарнізону Майдан Незалежності, 1-6, м. Полтава, 36003 ел. адреса: vppoltava@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Полтавського гарнізону Захаркевич Ігор Анатолійович	(053-22) 2-77- 21
Заступник військового прокурора Полтавського гарнізону Синельников Микола Володимирович	(053-22) 2 79 44
Телефон-факс	(053-22) 2 98 84
Гаряча лінія	(053-22) 2 98 84

Військова прокуратура Черкаського гарнізону вул. Ільїна, 224/2, м. Черкаси, 18000 ел. адреса: vpcherkassy@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Черкаського гарнізону Миколайчук Андрій Борисович	(048) 37-00-55
Заступник військового прокурора Черкаського гарнізону Гліган Сергій Олександрович	(048) 37-23-20
Телефон-факс	(048) 37-23-20
Гаряча лінія	(048) 54-06-09
Військова прокуратура Чернігівського гарнізону вул. Шевченка, 57, м. Чернігів, 14030 ел. адреса: vpchernigiv@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Чернігівського гарнізону	(046-22) 3-31-13
Заступник військового прокурора Чернігівського гарнізону Мрочко Роман Миколайович	(046-22) 62-92-29
Телефон-факс	(046-22) 62-92-29
Гаряча лінія	(046-22) 3-31-13
Військова прокуратура Сумського гарнізону вул. Кірова, 165, м. Суми, 40001 ел. адреса: vpsumy@vppnr.gov.ua	
Військовий прокурор Сумського гарнізону Бакало Роман Анатолійович	(054-2) 61-73-93
Заступник військового прокурора Сумського гарнізону Ляшенко Олексій Сергійович	(054-2) 61-73-94
Телефон-факс	(054-2) 61-73-94
Гаряча лінія	(054-2) 61-73-93
Військова прокуратура Деснянського гарнізону смт Десна, Козелецький район, Чернігівська область, 17024 ел. адреса: vpdсна@vppnr.gov.ua	
В.о. військового прокурора Деснянського гарнізону Улановський Олег Олегович	(046 46) 46-741
Телефон-факс	(046 46) 46-741
Гаряча лінія	(046 46) 46-741

Financial Markets International, Inc. (FMI) є приватною компанією США з головним офісом у Вашингтоні, D.C. (США).

За підтримки FMI підготовлено цю інформаційну брошуру, щоб допомогти учасникам АТО знати свої права та розуміти, як отримати пільги в рамках державних соціальних програм. Багато з тих, хто пішов воювати на Сході України, щоб захистити країну від атак сепаратистів, підтримуваних Росією, зробили це добровільно. Чимало учасників бойових дій повернулися з відти, отримавши поранення чи каліцтва, однак не завжди знають, як отримати належну їм допомогу. Відповіді на ці та інші запитання дає наша брошура. Інформація в ній є достовірною, наскільки це було відомо авторам брошури, і може змінюватися залежно від подальших змін у законодавстві.

Створена у 1992 р., компанія FMI спеціалізується на сприянні країнам, що розвиваються, у досягненні економічного зростання й розвитку завдяки застосуванню ринкових механізмів, впровадженню найкращої міжнародної практики та проведеному законодавчій, економічній та соціальній реформ.

“Майдан продемонстрував прагнення українського народу досягти розквіту як вільна нація. Ця брошура призначена для тих хоробрих людей, які воюють на Сході України, аби відстояти це прагнення”.

Чарльз М. Сігер

Президент і генеральний директор
Financial Markets International, Inc.

Ця брошура є добровільною ініціативою компанії FMI. На зазначених тут умовах дозволяється безкоштовне поширення цієї публікації, щоб допомогти сміливим українським бійцям.

Застереження про авторські права

Авторські права на цю брошуру належать Міністерству соціальної політики України та компанії Financial Markets International, Inc. Друк і тиражування цієї брошури дозволяється будь-яким особам за умови повного збереження тексту, власників авторських прав та усіх реквізитів брошури. Розповсюдження брошури дозволяється виключно на безкоштовних засадах. Особа, яка здійснює друк брошури, має право розмістити на цій сторінці у правому нижньому куті своє найменування та/або торговельну марку із зазначенням «Надруковано». Особи, які порушують авторські права, несуть відповідальність, визначену законом.

Підготовлена за підтримки

www.fmi-inc.net